KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Tisdag den 16 maj kl 18.30

Plats: Kommunhusets sessionssal

Protokollsjustering: Administrations- och kommunikationsenheten,
tisdag 2017-05-23 kl 15.30

Kent Johansson
Ordförande

Johanna Laine
Sekreterare

Nr	*Ärende*	*DNR*	*Kommentar*
1	Allmänhetens frågestund	KS 026/2017 910	KF 170314
2	Svar på frågor om barnomsorgen av bildningsnämndens ordförande	KS 026/2017 910	KF 170314
3	Revisionsberättelse Herrljunga kommun för år 2016 – ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2016	KS 099/2017 942	
4	Årsredovisning 2016 för Herrljunga kommun	KS 019/2017 942	KS 170320
5	Ombudgetering av investeringsmedel 2016-2017	KS 037/2017 942	KS 170320
6	Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2016	KS 039/2017 942	KS 170320
7	Årsredovisning och revisionsberättelse 2016, Sjuhärads Samordningsförbund	KS 057/2017 992	KS 170424
8	Årsredovisning och revisionsberättelse 2016, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 077/2017 942	KS 170424
9	Godkännande av redovisningar gällande partistöd 2017	KS 067/2017 942	
10	Start av projekt Hagen etapp 4	KS 058/2017 263	KS 170424
11	Begäran om startbeslut EPC etapp 2	KS 076/2017 106	KS 170424
12	Socialnämndens förslag avseende tillägg till ägardirektiv för Herrljungabostäder	KS 034/2017 901	KS 170424
13	Revidering av policy för sociala medier	KS 081/2017 945	KS 170424
14	Fyllnadsval av ersättare i kommunstyrelsen	KS 001/2017 111	

Nr	*Meddelanden*	*DNR*	*Kommentar*
1	Årsredovisning Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, 864000-0892	KS 073/2017 942	
2	Årsredovisning Herrljunga Hotellfastighets AB, 556078-7573	KS 074/2017 942	
3	Årsredovisning Herrljunga Bostäder AB, 556508-0909	KS 075/2017 942	
4	Årsredovisning Herrljunga Elektriska AB, 556006-9816	KS 084/2017 942	
5	Årsredovisning Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206	KS 085/2017 942	
6	Årsredovisning Herrljunga Vatten AB, 556739-5347	KS 086/2017 942	
7	Revisionsplan 2017 för Herrljunga kommun och dess helägda bolag och stiftelser	KS 009/2017 912	
8	Års- och koncernredovisning samt revisionsberättelse 2016 Nossan Förvaltningsaktiebolag	KS 093/2017 942	

KF § 33 DNR KS 026/2017 910

Bordläggning av svar på frågor om barnomsorgen av bildningsnämndens ordförande

Då bildningsnämndens ordförande Ingemar Kihlström (KD) inte är närvarande på sammanträdet bordläggs ärendet till nästkommande sammanträde med kommunfullmäktige.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet bordläggs till kommunfullmäktiges sammanträde 2017-05-16.

HERRLJUNGA KOMMUN
Bildningsförvaltningen

Svar på frågor angående barnomsorg ställda vid Allmänhetens frågestund vid KF 2017-03-14

1. **Anser ni att det är korrekt att behandla en familj på det sätt som jag har framfört?**
   Enligt skollagen 8 kap 14 § ska ett barn erbjudas förskola inom fyra månader när en vårdnadshavare anmält önskemål om förskola. I 15 § står det att barnet ska erbjudas plats vid en förskole enhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till barnets vårdnadshavares önskemål.
   Vid den aktuella tidpunkten, då plats önskades, saknades ledig plats i Eriksberg. I samma kapitel 8 § står att huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig storlek och sammansättning och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Båda avdelningarna i Eriksberg var fullbelagda och då sker placering vid den förskola som ligger närmast barnets hem och har ledig plats.
   Skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavarnas önskemål och i det aktuella fallet önskade vårdnadshavarna Mörlanda förskola som andrahandsval. Barnet anvisades därför plats i Mörlanda förskola. I och med att vårdnadshavarna hade gjort ett andrahandsval uppfattade placeringsansvarig inte att vårdnadshavarna hade stora svårigheter för att ta en anvisad plats där. Barnet står på överflyttning till Eriksberg.
   Vi kan aldrig garantera en plats på en viss förskola, däremot har vi en skyldighet att erbjuda plats vid en förskola så nära barnets hem som möjligt inom 4 månader.
   Vi beklagar att det ställer till svårigheter för familjen, men anser att vi har levt upp till skollagens krav och att vi med hänsyn till barnens bästa vid Eriksbergs förskola var tvungna att bedöma att det inte fanns någon plats vid placeringstillfället.

2. **Kan ni lova att det ska skötas på ett bättre sätt för föräldrarna?**
   I de fall vi ser svårigheter med att tillgodose en familjs förstahandsval är vår strävan att information om detta lämnas i god tid innan önskat placeringsdatum. Vi kommer inte kunna lämna platsgaranti till en enskild förskola inom de närmaste åren. Men som sagts ovan är detta heller inget krav i skollagen.

3. **Vilka åtgärder kommer ni att vidta för att lösa problemet?**
   Vi kommer sträva efter att placeringsansvarig hör av sig till vårdnadshavare där önskad förskola kommer att sakna plats.

4. **Det får inte ta till augusti innan familjen får båda barnen placerade på samma skola? Löser ni detta och hur?**
   Vi startar med att förtydliga att det gäller förskoleverksamhet, inte skola.
   Grundrutinen är att omplaceringar görs i augusti eftersom det oftast inte är gynnsamt för ett barn att skolas in på ny förskola alldeles innan semestern. I vissa angelägna situationer kan vi placera, om så önskas och plats kan skapas. I det aktuella fallet kommer vi att lösa det med start den 1 juni.

Ingemar Kihlström
Bildningsnämndens ordförande

Svaret är framtaget med stöd av Bildningskontoret

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNFULLMÄKTIGE
Kent Johansson
Uno Sanfridsson
Kerstin Johansson

Tjänsteskrivelse
2017-05-04
DNR KS 099/2017 942

Revisionsberättelse Herrljunga kommun 2016 - ansvarsfrihet för styrelse och nämnder för år 2016

Sammanfattning

Revisorerna har granskat kommunens verksamheter under år 2016 och resultatet presenteras för kommunfullmäktige i den årliga revisionsberättelsen. Revisionsberättelsen, som även innehåller ett uttal at stöd, för eller emot, ansvarsfrihet eller anmärkning för styrelsen, nämnd eller beredning i sin helhet, eller för enskild ledamot/ersättare i nämnd eller beredning. Det är det s.k. revisionsansvaret som granskas och prövas.
Kommunallagen gör inte någon skillnad på styrelse, nämnd eller beredning. Revisorerna ska kontrollera att verksamheten sker enligt kommunfullmäktiges beslut, riktlinjer och mål, samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamheterna ska bedrivas på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll. Ansvaret för detta är i grunden kollektivt för alla i styrelsen eller i en nämnd, men även individuellt i styrelsen eller nämnd. Alla har samma möjlighet/skyldighet att väcka ärenden.
Fullmäktiges presidium har tagit del av revisionsberättelsen för verksamhetsåret 2016 och noterar att anmärkning riktas mot Tekniska nämnden men inte mot styrelsen, eller någon annan nämnd eller beredning, även om kritik framförs. Revisionskollegiet tillstyrker ansvarfrihet för styrelse, samtliga nämnder och demokratiberedning, för verksamhetsåret 2016.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport och revisionsberättelse för verksamhetsåret 2016.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut:

Kommunfullmäktige ställer sig bakom revisorernas rapport i sin helhet och nedanstående styrelse, nämnder och beredning, samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ, beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

- Kommunstyrelse
- Socialnämnd
- Bildningsnämnd
- Teknisk nämnd
- Bygg- och miljönämnd
- Valnämnd
- Servicenämnd IT/Växel/Telefoni
- Servicenämnd Ekonomi/Personal
- Valberedning

Kent Johansson	Uno Sanfridsson	Kerstin Johansson
Ordförande	1:a vice ordförande	2:a vice ordförande

Revisorerna i Herrljunga kommun 2017-04-24

Till
Fullmäktige i Herrljunga kommun
organisationsnummer 212000-1520

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter avseende kommunens företag samt revisionsberättelser för dessa redovisas i bilaga till revisionsberättelsen. I bilaga redovisas även sakkunnigs rapport avseende granskningen av årsredovisningen 2016, vilket även gäller övriga revisionsrapporter som avser revisionsåret 2016.

Granskningsförutsättningar

I bilaga 1 (Revisorernas redogörelse) redovisas väsentliga fakta avseende revisionsåret 2016.

Särskilda granskningsiakttagelser

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ett särskilt ansvar att övervaka nämndernas ställning och resultat, samt när så är påkallat ta nödvändiga initiativ. Vi bedömer att kommunstyrelsens rutiner för att fullgöra denna del av uppdraget utvecklats på ett positivt sätt. Vi har noterat att kommunstyrelsen som ett led i detta renodlat sin roll med betoning på övergripande och principiella ansvarsområden. Samtidigt råder i nämnderna viss oklarhet avseende kommunstyrelsens roll och mandat. Vi förutsätter att rollerna och ansvarfördelningen förtydligas.

Vi har särskilt granskat kommunstyrelsens ansvar för att regelverk och policys avseende bisysslor efterlevs. Ett tillfredställande regelverk finns, men kunskap och kännedom kan förbättras. Möjligen kan brister avseende kunskap och kännedom förklaras av att dokumentet inte fastställts av kommunfullmäktige. Vi förutsätter att så sker.

Under revisionsåret har vi återkommande haft anledning att påtala brister i kommunstyrelsens delgivningsrutiner. Vi förutsätter att system och rutiner ses över.

Socialnämnd

Nämnden har aktivt arbetat med att nå en budget i balans samt förändrat attityden till ekonomiska avvikelser. Nämnden uppvisar för 2016 ett positivt resultat motsvarande 9,6 miljoner kronor, vilket i sig är glädjande. Dock uppfattar vi att det i resultatet råder viss oklarhet avseende redovisningen av medel från Migrationsverket.

Svårigheterna att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper såsom socionomer och sjuksköterskor kvarstår och kan till viss del förklara överskottet.

I delar av verksamheten är omsättningen på chefer fortfarande mycket hög, vilket försvårar utvecklings- och förändringsarbetet. Vi vill poängtera att tydliga och långsiktiga strategier med tillhörande resurser krävs för att bryta den negativa trenden.

Det är fortsatt kö för plats i särskilt boende.

Inom IFO har de akuta uppgifterna blivit utförda, men mycket av kvalitets- och utvecklingsarbetet har fått stå tillbaka som en följd av personalsituationen.

Sjukfrånvaron har, ambitionerna till trots, ökat vilket vi noterar med viss oro.

Bildningsnämnden

Vi har noterat att Bildningsnämnden under året haft tillsyn av Arbetsmiljöverket med ett antal förelägganden som följd. Åtgärder har vidtagits och ärendet är avslutat.
Vidare har Skolinspektionen genomfört tillsyn som resulterat i fyra förelägganden.

Nämnden redovisar omfattande behov av investeringar, inte minst avser detta förskoleplatser.

Läsåret 2016/2017 var det få sökande till gymnasieskolan, vilket medfört att ett antal program varit vilande.
Vi ser med viss oro på den långsiktiga utvecklingen av gymnasieskolan i Herrljunga kommun.

Nämnden har haft kontinuitet på ledningssidan och rekryteringen av pedagoger har lyckats väl. Inför framtiden kommer bristen på behöriga/legitimerade lärare bli omfattande, vilket även antas få inverkan på situationen i Herrljunga.

Teknisk nämnd

Vid vår granskning av beslutsunderlag vid större investeringar framkom att inte något av de sex ärenden som ingick i granskningen varit föremål för behandling av Tekniska nämnden.
Rollfördelningen mellan Tekniska nämnden och övriga förvaltningar/nämnder, inklusive kommunstyrelsen, framstår vad avser de granskade projekten som oklar.

Mot bakgrund av genomförd granskning finner vi anledning att kritisera Tekniska nämnden för bristande styrning och ledning samt ohörsamhet avseende riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige.

Även inom Tekniska nämndens ansvarsområde ökar sjukfrånvaron.

Bygg- och miljönämnd

Verksamheten redovisar totalt sett ett positivt resultat, men i likhet med tidigare år har räddningstjänsten svårt att klara sin ekonomi.

Plan- och byggenheten har utökat tjänsten som kommunarkitekt från 60 procent till 100 procent.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Vi har noterat att det under året arbetats febrilt med att synkronisera verksamheten med Vårgårda kommun.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Fem medarbetare har under året lämnat verksamheten. Nämnden har under året arbetat med se över strukturer och processer.
Arbetet med att kartlägga och åtgärda sjukfrånvaron fortsätter.

Vår bedömning

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelse, nämnder och beredningar i Herrljunga kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Vi har dock vid vår granskning noterat att det föreligger avvikelser relativt god redovisningssed vad avser ersättningar från Migrationsverket. Detta medför att årets resultat inte redovisas på ett korrekt sätt, vilket vi finner otillfredsställande.

Vi bedömer att kommunstyrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att Tekniska nämnden brustit i styrning och ledning av verksamheten.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi riktar anmärkning mot Tekniska nämnden för bristande styrning och ledning samt ohörsamhet till uppdrag fastställt av kommunfullmäktige.

Vi tillstyrker att nedan nämnda styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016:

- **Kommunstyrelse**
- **Socialnämnd**
- **Bildningsnämnd**
- **Teknisk nämnd**
- **Bygg- och miljönämnd**
- **Valnämnd**
- **Krisledningsnämnd**
- **Servicenämnd IT/Växel/Telefoni**
- **Servicenämnd Ekonomi/Personal**
- **Valberedning**
- **Demokratiberedning**

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för år 2016 godkänns.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Herrljunga kommun 2016-04-24

Erik Nilstad Sture Johansson Jan-Erik Frodelius

Med undantag för Valnämnden

Anne-Christine Snygg Roland Oscarsson

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna (1-15)

Revisorernas redogörelse (nr 1)

De sakkunnigas rapporter: (nr 2 - 4)

Beslutsunderlag vid större investeringar – Tekniska nämnden

Bisysslor - Kommunstyrelsen

Granskning av årsredovisning 2016

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna: (nr 5 - 9)

Nossan förvaltningsaktiebolag. Organisationsnummer: 556637-5746

Herrljunga Hotellfastighets AB. Organisationsnummer: 556078-7573

Herrljunga Elektriska AB. Organisationsnummer: 556006-9816

Herrljunga Vatten AB. Organisationsnummer: 556739-5347

Herrljungabostäder AB Organisationsnummer: 556508-0909

Revisionsberättelser från: (nr 10 - 15)

*Nossan förvaltningsaktiebolag. Organisationsnummer: 556637-5746 **

*Herrljunga Hotellfastighets AB. Organisationsnummer: 556078-7573**

*Herrljunga Elektriska AB. Organisationsnummer: 556006-9816**

*Herrljunga Vatten AB. Organisationsnummer: 556739-5347**

*Herrljungabostäder AB. Organisationsnummer: 556508-0909**

*Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. Organisationsnummer: 864000-0892**

Revisionsberättelser från: (nr 16)

Sjuhärads kommunalförbund. Organisationsnummer: 222000-1008

Revisionsberättelsen från: (nr 17)

Sjuhärads samordningsförbund. Organisationsnummer: 222000-2105

* Revisionsberättelsen finns under meddelanden i kommunfullmäktiges handlingar.

Revisorerna *Bilaga till revisionsberättelsen*

Herrljunga kommun

Revisorernas redogörelse för verksamheten 2016

Sakkunnigt biträde

H-L.S. Konsult och Rådgivning AB har biträtt oss under revisionsåret 2016. PwC har granskat delårsbokslut och årsredovisning. Genomförda projekt har upphandlats i form av direktupphandling.

Sammanträden

Under revisionsåret har revisorerna haft 11 ordinarie sammanträden. Därtill kommer ytterligare 6 sammanträden i samband årlig granskning och slutrevision för 2016.

Utbildningar

Erik Nilstad samt Sture Johansson har deltagit i utbildning anordnad av SKL i syfte att främja kommunikation och arbetsformer mellan kommunens förtroendevalda revisorer, kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Internutbildning.

Nätverk

Revisorerna i Herrljunga kommun ingår i nätverk för revisorer i Sjuhärad.
Revisionssamverkan med Vårgårda kommun avseende de gemensamma servicenämnderna.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök har genomförts på Arbetsmarknadsenheten, kommunens tvätteri, Horsbyskolan samt Räddningstjänsten.

Närvaro vid KF:s sammanträden

Revisorerna har enligt fastställt schema närvarat vid kommunfullmäktiges sammanträden.

Träffar med nämnder och tjänstemän

Revisorerna har under året haft överläggningar med:

- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunstyrelsens presidium och kommunchefen
- Bygg- och miljönämndens presidium samt dess förvaltningschef
- Teknisk nämnds presidium samt dess förvaltningschef
- Socialnämndens presidium samt dess förvaltningschef
- Bildningsnämndens presidium samt dess förvaltningschef
- Servicenämndernas ledamöter och berörda chefer

Revisorernas information

Revisionsberättelse, revisionsplan, genomförda granskningar samt dokumentation av verksamhetsbesök läggs ut på kommunens hemsida.
Revisorerna i Herrljunga kommun är kända för allmänheten, vilket medför att information och kommunikation också till stor del skett i form av enskilda samtal med kommuninvånare som hört av sig till revisorerna. Förda samtal och/eller framförda synpunkter har rapporterats till revisionskollegiet.

Revisorernas bedömning avseende kommunens ekonomi

Herrljunga kommun har fastställt tre finansiella mål:

- *Det årliga resultatet skall under en treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens intäkter.*
- *Investeringarna skall över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årets resultat.*
- *Soliditeten skall vara minst 70 procent*

Vi har noterat att samtliga tre mål uppnås för år 2016.

Vidare har vi noterat att väsentliga avvikelser relativt god redovisningssed föreligger avseende Ensamkommande barn (EKB).
Eftersom avvikelsen är betydande bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild av faktiska förhållanden, vilket vi finner otillfredsställande.

Rapporter – Fördjupad granskning

Revisorerna har under året genomfört nedanstående granskningar inom olika delar av verksamheten. De viktigaste resultaten av granskningarna redovisas i korthet. Rapporterna i sin helhet kan erhållas via kommunkansliet eller via kommunens hemsida.

Granskning av anställdas bisysslor

Granskningen har genomförts med följande revisionsfråga och revisionskriterier:

Revisionsfråga:
Har kommunen ändamålsenliga system och rutiner för att följa upp anställdas bisysslor?

Revisionsmål:

- *Har kommunen ett eget anpassat regelverk för anställdas bisysslor?*
- *Efterlevs regelverken för anställdas bisysslor?*
- *Har förvaltningscheferna tillräcklig kunskap om hanteringen av eventuella bisysslor?*
- *Förekommer jävsförhållanden vid upphandling/anskaffning?*

Granskningsresultat i korthet

Efter genomförd granskning är den revisionella bedömning att styrelser och nämnder har ändamålsenliga system och rutiner till sitt förfogande (riktlinjer bisyssla) för att hantera anställdas bisysslor. Riktlinjerna har däremot inte varit föremål för formellt beslut och kan av den anledningen inte ses som gällande regler utan mer som rekommendation.

Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

Kommunen har utarbetat skriftliga riktlinjer med checklista samt blankett för anmälan om bisyssla. Riktlinjerna är förhållandevis kortfattade och kan utvecklas för tydligare vägledning.

Vi förtroendevalda revisorer bedömer att kommunstyrelsens ansvarstagande för att det finns ändamålsenliga system och rutiner fullgjorts. Vi förutsätter att kommunstyrelsen säkerställer att regelverket fastställs av kommunfullmäktige samt att berörda förvaltningschefer informeras om regelverkets innehåll och tillämpning.

Beslutsunderlag vid större investeringar

Revisionsfråga:
Är beslutsunderlagen ändamålsenliga, tydliga och enhetliga?

Revisionsmål:

Det framgår av beslutsunderlaget:

- *Vilket objekt som avses*
- *Vad investeringen omfattar*
- *Hur kostnaden beräknats*
- *När investeringen/projektet påbörjas och avslutas*
- *Eventuella effekter och konsekvenser för internhyran*
- *Ansvar, roller och befogenheter*

Granskningsresultat i korthet

Tekniska nämnden ansvarar för verksamhetsområdet kommunala fastigheter. Det innebär bl.a. ansvar för ny- om - och tillbyggnad av kommunens fastigheter. Att utföra projektering, upphandling och genomförande är således tekniska nämndens ansvar.
Beslutsgången är rörig och överensstämmer inte med ansvarsfördelningen i kommunens reglementen. Tekniska nämnden har t.ex. inte handlagt något av investeringsprojekten.

Tekniska nämnden har delegerat stora delar av beslutanderätten inom verksamhetsområdet fastigheter till tekniske chefen.

Tekniska förvaltningen har tagit emot uppdrag från andra nämnder gällande investeringar utan att det dessförinnan varit föremål för behandling i tekniska nämnden. Tekniska nämnden har inget beslutsunderlag när det gäller de granskade objekten.

Vi förtroendevalda revisorer bedömer att Tekniska nämnden inte har tagit sitt fulla ansvar för investeringar i de kommunala fastigheterna. Beslutsunderlag för större investeringar saknas hos nämnden.

Delårsrapport och årsredovisning

Kommunens delårsrapport och årsredovisning har granskats i enlighet med kraven i kommunallagen och kommunala redovisningslagen.

Herrljunga kommun 2017-04-24

Erik Nilstad

Sture Johansson

Jan-Erik Frodelius

Med undantag för Valnämnden

Anne-Christine Snygg

Roland Oscarsson

VERKSAMHETSANALYS
i Huskvarna AB

Herrljunga kommuns revisorer

Revisionsrapport

Granskning av anställdas bisysslor

2016-10-07
Lars Edgren

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning ... 3
2. Bakgrund/inledning ... 4
2.1 Revisionsfråga och kontrollmål ... 4
2.2 Metod och genomförande ... 4
3. Bisysslor ... 5
4. Granskningsiakttagelser ... 6
4.1 Ändamålsenliga rutiner/riktlinjer ... 6
4.1.1 Bedömning ... 6
4.2 Bisysslor hos kommunens anställda ... 7
4.2.1 Bedömning ... 8
4.3 Köp av varor och tjänster ... 8
4.3.1 Bedömning ... 8
5. Revisionell bedömning (kontrollmål) ... 9

1. Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har gett Verksamhetsanalys i Huskvarna AB i uppdrag att granska kommunanställdas bisysslor.

Granskningen utgår från de regler om anställdas bisysslor som finns i lagen om offentlig anställning (LOA) samt de allmänna bestämmelser (AB) som finns inom kollektivavtals- området.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Har kommunen ändamålsenliga system och rutiner för att följa upp anställdas bisysslor?

Efter genomförd granskning är vår revisionella bedömning att styrelser och nämnder har ändamålsenliga system och rutiner till sitt förfogande (riktlinjer bisyssla) för att hantera anställdas bisysslor. Riktlinjerna har däremot inte varit föremål för formellt beslut och kan av den anledningen inte ses som gällande regler utan mer som rekommendation.

Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

Kommunen har utarbetat skriftliga riktlinjer med checklista samt blankett för anmälan om bisyssla. Riktlinjerna är förhållandevis kortfattade och kan utvecklas för tydligare vägledning.

Det finns således kommunövergripande rutiner för hur frågan om bisysslor ska hanteras. M b a brist på formellt beslut är dock statusen på riktlinjerna oklar.

Kontrollmålen kommenteras under Pkt 5 i rapporten.

2. Bakgrund/inledning

Regler om offentliganställdas bisysslor finns i allmänna bestämmelser (AB) och Lagen om offentlig anställning (LOA). I regelverken framgår det att arbetsgivaren kan förbjuda arbetstagaren att utöva en bisyssla om denna kan anses vara ett hinder för arbetsuppgifterna, kan påverka arbetstagarens handläggning av ärendet eller konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet.

Med bisyssla avses syssla, tillfällig eller stadigvarande, som utövas vid sidan om anställningen och som dessutom inte avser privatlivet. Anser arbetsgivaren att ett sådant engagemang hindrar arbetsuppgifter, påverkar handläggning av ärenden i arbetet eller är konkurrerande med arbetsgivarens verksamhet och intressen kan sådant engagemang/bisyssla förbjudas.

Som grundprincip gäller att bisyssla är tillåten. Kommunens medarbetare får dock inte utöva bisyssla som är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande.

Medarbetare ska enligt regelverket på begäran anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som arbetsgivaren anser behövs för en bedömning av bisysslan.

2.1 Revisionsfråga och kontrollmål

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Har kommunen ändamålsenliga system och rutiner för att följa upp anställdas bisysslor?

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan har följande kontrollmål utarbetats:

Har kommunen ett eget anpassat regelverk för anställdas bisysslor?

Efterlevs regelverken för anställdas bisysslor?

Har förvaltningscheferna tillräcklig kunskap om hanteringen av eventuella bisysslor?

Förekommer jävsförhållanden vid upphandling/anskaffning?

2.2 Metod och genomförande

Granskningen har utförts dels genom analys/jämförelse av uppgifter i olika register samt dels genom studier av riktlinjer samt rutinbeskrivningar.

För att kontrollera omfattningen av anställdas bisysslor har en förfrågan gjorts hos Bolagsverket. En förteckning över hel- och deltidsanställda i Herrljunga kommun har jämförts med uppgifterna i aktiebolagsregistret samt handelsbolags- och föreningsregistret. Registerutdrag ur lönesystemets personregister har översänts till bolagsverket

Uppgifterna från jämförelsen mellan Bolagsverkets register och utdraget från personregistret har analyserats mot kommunens leverantörsregister för att kunna se vilka anställda med företagsengagemang där företaget/n samtidigt har en affärsmässig relation till kommunen.

Inom ramen för granskningen har kommunchef samt förvaltningscheferna svarat på ett antal frågor enligt översänt frågeformulär

Rapporten har sakgranskats av de intervjuade.

3. Bisysslor

I Lagen om Offentlig Anställning (LOA) återfinns regler kring anställdas bisysslor. Under rubriken "Bisysslor" återfinns följande paragrafer:

7 § En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende.

7 a § Arbetsgivaren skall på lämpligt sätt informera arbetstagarna om vilka slags förhållanden som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7 §.

7 b § En arbetstagare skall på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren skall kunna bedöma arbetstagarens bisysslor.

7 c § En arbetsgivare skall besluta att en arbetstagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7 § skall upphöra med eller inte åta sig bisysslan. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla en motivering.

Arbetsgivar- och arbetstagarparterna har på det primär- och landstingskommunala området träffat ett centralt kollektivavtal (AB). I detta avtal finns det regler om anställdas bisysslor som främst berör de arbetshindrande och konkurrerande bisysslorna.

Arbetsgivaren får således förbjuda en bisyssla om arbetsgivaren finner att bisysslan är:

Förtroendeskadlig (LOA § 7)

Arbetshindrande (AB § 8)

Konkurrerande (AB § 8)

4. Granskningsiakttagelser

4.1 Ändamålsenliga rutiner/riktlinjer

Det finns kommunövergripande riktlinjer för hanteringen av anställdas eventuella bisysslor. Riktlinjerna är förhållandevis kortfattade. Av dokumentet framgår inte beslutsstatus eller från när de är gällande. Vid kontroll visar det sig att de inte har varit föremål för formellt beslut. Av riktlinjerna framgår vad som är förtroendeskadlig/arbetshindrande/konkurrerande bisyssla. Det framgår även att arbetsgivaren har skyldighet att informera de anställda om bisysslor samt att arbetstagaren på arbetsgivarens begäran är skyldig att anmäla eventuell bisyssla. Information om bisyssla skall genomföras vid anställningens ingående samt vid medarbetarsamtal.

Riktlinjerna kompletteras av en bilaga (checklista) för prövning av vad som i första hand utgör förtroendeskadlig bisyssla. Det finns även en kommunövergripande blankett för anmälan av bisyssla.

Av svaren på ställda frågor framkommer att alla tillfrågade förvaltningschefer inte känner till att det finns ett kommunövergripande regelverk/riktlinjer avseende bisyssla och att det finns en bilaga (checklista) med speciell blankett för anmälan av bisyssla.

Samtliga förvaltningschefer är heller inte medvetna om att frågan om bisyssla ska aktualiseras vid nyanställning och vid utvecklings-/medarbetarsamtal eller att det finns en checklista/blankett som komplement till riktlinjerna.

Några förvaltningschefer har också noterat att riktlinjerna inte är formellt förankrade. De uppger även att det troligt är så att samtliga medarbetare inte blivit informerade om att eventuell bisyssla skall anmälas. I något eller några fall anges att det råder oklarhet om vem som beslutar om godkännande/förbud avseende bisyssla.

Samtliga förvaltningschefer anger att de har tillfredsställande kunskap om de anställdas bisysslor. Viss okunskap kan i något fall råda om bisyssla hos anställda långt ut i organisationen. Några egna förvaltningsvisa regler utöver de kommungemensamma finns ej och behövs heller inte anser förvaltningscheferna.

4.1.1 Bedömning

Det är positivt att kommunen har utarbetat kommunövergripande riktlinjer med checklista och blankett för anmälan av bisyssla. En negativ omständighet är dock att de inte är formellt beslutade. Riktlinjerna är förhållandevis kortfattade och kan utvecklas för tydligare vägledning. Ansvarsfördelningen preciseras i riktlinjerna. Genom att frågan alltid ska tas upp vid nyanställning och medarbetarsamtal säkerställs det att alla medarbetare får kännedom om riktlinjerna. Information och

begäran om eventuell bisyssla skall genomföras vid anställningens ingående och vid medarbetarsamtal, vilket underlättar uppföljning.

Utifrån svaren på de frågor som ställts till förvaltningscheferna är det, enligt vår bedömning, inte sannolikt att samtliga medarbetare anmodats att anmäla sina eventuella bisysslor. Därmed går det inte att besvara frågan om de anställda fullt ut följer riktlinjerna kring bisysslor.

Då det förekommer bisysslor bland förvaltningscheferna bör riktlinjerna kompletteras med åtgärder för hur det ska hanteras.

4.2 Bisysslor hos kommunens anställda

För att få en uppfattning om omfattningen av de anställdas bisysslor i kommunen har en fil, med uppgifter om hel- och deltidsanställda personer inom Herrljunga kommun, översänts till Bolagsverket för sökning i aktiebolags-, handelsbolags- och föreningsregister. Syftet med denna sökning är att ta fram uppgifter om anställdas bisysslor i form av engagemang i företag/föreningar.

Grundfilen till Bolagsverket innehöll uppgifter om 854 hel- och deltidsanställda i kommunen. Några anställda kan förekomma flera gånger då de kan ha dubbla tjänster eller under året bytt tjänst mellan förvaltningar.

Den förteckning som erhölls från Bolagsverket innehöll 125 träffar där anställda i Herrljunga kommun har engagemang i företag eller föreningar. En person kan i vissa fall ha funktioner i flera företag. Även enskilda företag eller föreningar kan förekomma flera gånger då olika personer har engagemang i samma företag. Efter eliminering av engagemang i bostadsrättsföreningar återstod 111 träffar. I sammanhanget kan även noteras att det förekommer anställda som mot bakgrund av sin tjänst har företagsengagemang (ex vis kommunchefen)

Antalet träffar har sedan delats upp på de olika förvaltningarna (inkl engagemang i bostadsrättsföreningar). Tabellen nedan visar träffar fördelade på respektive förvaltning.

I Tabell 1 redovisas antalet hel- och deltidsanställda personer i Herrljunga kommun per förvaltning samt antalet personer per förvaltning som har ett engagemang i företag och föreningar.

Förvaltning	Anställda	Antalet träffar	Andel %
Bildning	373	67	20,3 %
Bygg- och miljö	12	3	25,0 %
Kommunledningskontor	33	13	39,4 %
Tekniska	93	15	16,1 %
Social	343	27	7,9 %
Totalt	854	125	14,6 %

Ovanstående tabell syftar till att ge en översiktlig bild av de kommunanställdas engagemang i företag och föreningar.

Resultatet från registeranalysen har tillsammans med ett antal frågor översänts och besvarats/kommenterats av berörda förvaltningschefer.

4.2.1 Bedömning

Registeranalysen visar att det i Herrljunga kommun finns ett flertal anställda som har engagemang i företag eller föreningar. Några av förvaltningscheferna har vid uppföljningen angivit att det inom deras verksamhet kan förekomma anställda med bisysslor som inte är kända av ansvariga. Någon djupare analys av eventuella okända bisysslor och om de kan utgöra sådana som är att betrakta som förtroendeskadliga, arbetshindrande eller konkurrerande har inte genomförts.

4.3 Köp av varor och tjänster

Bolagsverkets sammanställning över företag, där kommunanställda har ett engagemang, har samkörts mot kommunens eget leverantörsregister.

Vi vill poängtera att nedanstående sammanställning enbart är tänkt att fungera som en utgångspunkt i det fortsatta arbetet inom respektive förvaltning.

Tabell 2 visar antalet företag eller föreningar i kommunens leverantörsregister där anställda har ett engagemang och hur många av dessa organisationer som har sålt varor eller tjänster till kommunen.

Förvaltning	Försäljning till kommunen
Bildning	11
Bygg- och miljö	-
Kommunledningskontor	3
Tekniska	1
Socialförvaltningen	3
Totalt	18

4.3.1 Bedömning

Vi kan konstatera att av de företag eller organisationer där anställda har ett engagemang (träffar) har 18 sålt varor eller tjänster till kommunen. Huruvida de identifierade bisysslorna är att betrakta som förtroendeskadliga, arbetshindrande eller konkurrerande har inte analyserats inom ramen för granskningen. Vi bedömer att det är viktigt att kommunen följer upp och kontrollerar att ovanstående engagemang följer LOA och AB samt är förenliga, trots oklar status, med kommunens riktlinjer. I sammanhanget kan noteras att två personer (Bildning) förekommer två gånger var. Antal personer är 16 stycken.

5. Revisionell bedömning (kontrollmål)

Vår bedömning utifrån angivna kontrollmål är att:

- kommunen har anpassade riktlinjer för anställdas bisysslor
- efterlevnaden av riktlinjerna har brister
- alla ansvariga inte har tillräcklig kunskap om riktlinjerna/hantering av bisysslor
- det finns inget specifikt som talar för att det förekommer jävsförhållanden vid upphandling/anskaffning.

Alla förvaltningschefer känner inte till att det finns riktlinjer med checklista samt en bilaga med speciell blankett för ändamålet. Samtliga förvaltningschefer är heller inte medvetna om att bisyssla är en punkt vid nyanställning och vid utvecklings/medarbetarsamtal. Det finns förvaltningschefer som tror att samtliga medarbetare inte blivit informerade om anmälningsplikt avseende bisyssla. Det finns hos förvaltningscheferna kunskapsbrister om de anställdas företagsengagemang. I något eller några fall råder det oklarhet om vem som beslutar om godkännande/förbud avseende bisyssla. Alla förvaltningschefer anser inte att det finns något förankrat regelverk för bisysslor i verksamheten.

Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att alla förvaltningschefer inte har tillräcklig kunskap om riktlinjer/hantering av bisysslor.

Mot bakgrund av vilka anställda som har engagemang och vilka företag som förekommer i leverantörsregistret talar det inte för att det förekommer jävsförhållanden vid upphandling/anskaffning.

Riktlinjerna bör kompletteras med information om hur kommunen ska hantera bisyssla hos förvaltningschef.

Herrljunga kommun

BESLUTSUNDERLAG

Granskning av beslutsunderlag större investeringar på uppdrag av kommunrevisionen

Dec 2016

Sven-Olof Ludvigsson

Innehållsförteckning

Sammanfattning sid. 2

Bakgrund sid. 3

Uppdrag -- Revisionsfråga sid. 3

Granskning, tillvägagångssätt sid. 3

Organisation sid. 3

Granskade objekt sid. 3
- Hagen etapp 2
- Konstgräsplan Annelund
- Modulbyggnad, ensamkommande barn
- Ugglan 3
- Molla förskola, skola och kök
- Om- och tillbyggnad Horsbyskolan/ Horsbygården

Svar på revisionsfrågan sid 7

Sammanfattning

Tekniska nämnden ansvarar för verksamhetsområdet kommunala fastigheter. *Det innebär bl.a. ansvar för ny- om- och tillbyggnad av kommunens fastigheter.* Att utföra projektering, upphandling och genomförande är således *tekniska nämndens ansvar.*

Uppdrag gällande de sex granskade investeringobjekten har givits *till och av olika nämnder* eller *förvaltningar. Beslutsgången är rörig och överensstämmer inte med ansvarsfördelningen i kommunens reglementen.*
Tekniska nämnden har t.ex. inte handlagt något av investeringsprojekten.

Tekniska nämnden i Herrljunga kommun *har delegerat stora delar av beslutanderätten* inom verksamhetsområdet fastigheter *till tekniske chefen.*
Tekniska förvaltningen har tagit emot uppdrag *från andra nämnder* gällande investeringar utan att det dessförinnan varit föremål för behandling i tekniska nämnden. *Delegations-besluten* har enligt uppgift redovisats i nämnden.

Tekniska nämnden har inget beslutsunderlag när det gäller de granskade objekten.
Beslutsunderlag som följt investeringsprojektet i övriga nämnder och styrelse har granskats översiktligt. Projekten är med något undantag *bra beskrivna* men *det saknas som regel tidplan, hur drift- och kapitalkostnad samt internhyran påverkas.*

Tekniska nämnden har inte tagit sitt fulla ansvar för investeringar i de kommunala fastigheterna. Beslutsunderlag för större investeringar saknas hos nämnden.

Bakgrund

Kommunens revisorer skriver att
"Herrljunga står inför omfattande investeringar avseende förskolor, skolor, äldreboende och fritidsanläggningar.
Inte sällan visar det sig i samband med slutavräkningen att faktiska kostnader relativt beräknad kostnad påvisar betydande avvikelser. Korrekta och genomarbetade beslutsunderlag skapar trygghet för såväl beslutsfattare som verksamhetsansansvariga. Betydande avvikelser kan påverka den kommunala ekonomin på ett övergripande plan".

Kommunens revisorer har i sin riskbedömning funnit det angeläget att granska beslutsunderlagets utformning och innehåll i samband med större investeringar.

Uppdrag—Revisionsfråga

Granskning av tekniska nämndens arbete med beslutsundserlag vid större investeringar.
Är beslutsunderlagen ändamålsenliga, tydliga och enhetliga?

Granskning/ tillvägagångssätt.

Vid min granskning har jag informerats och fått underlag av tekniske chefen(Tch). Jag har bl.a.tagit del av kommunala reglementen och sammanträdesprotokoll, beslutsunderlag, tekniska förvaltningens organisation, delegationsordning, investeringsbudget m.m.
Jag har samtalat med tekniska nämndens presidie.

Organisation

Tekniska nämnden ansvarar för verksamhetsområdet fastigheter. Nämnden "ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av fastigheter och anläggningar i samband med beslutade investeringar".
Den nämnd eller styrelse i Herrljunga kommun som har ansvar för en verksamhet och har behov av förändring av sitt lokalbehov äskar normalt sett medel i investeringsbudgeten. Lokalbehovet har dessförinnan, *numera*, varit föremål för behandling i Lokalbehovsgruppen. Projektdirektiv enligt en särskild mall upprättas av nämnden som då kallas "Beställare". Från och med 2016 skall en investeringsbegäran, också enligt särskild mall, medfölja projektet i budgetprocessen till kommunfullmäktige.
Tekniska nämnden har delegerat upphandling/inköp/avtal och lokalplanering/ lokalanvändning till Tekniske chefen som i sin tur vidaredelegerat en del av beslutanderätten.
Innan ett projekt över 3 milj får påbörjas skall KFgodkänna igångsättning av projektet.

Kommentar
Eftersom tekniska nämnden är ansvarig för fastigheter och lokaler för verksamheternas behov bör också Tekniska nämnden begära de medel som behövs för att genomföra erforderliga investeringar i fastigheter—ingen annan. Tekniska nämnden bör slutredovisa genomförd investering till kommunfullmäktige.

Granskade objekt

Sex investeringsobjekt har valts ut. Det är fem byggprojekt varav tre har slutredovisats och två är pågående samt ett avslutat anläggningsprojekt.

Hagens Demensboende etapp2

Fem miljoner avsattes för ombyggnad av omsorgsboendet Hagen enligt investeringsplan för 2013. Därefter har förslag till renovering med planlösning på vård- och omsorgsboendet Hagen tagits fram och kostnadsberäknats till 7 320 tkr.
Medel om 7 510 tkr har avsatts för ändamålet i investeringsbudgeten för 2014. Socialnämnden (SN) har uppdragit åt "Tekniska nämnden att efter beviljat startbeslut i kommunfullmäktige starta ombyggnad av Hagen etapp 2 för genomförande snarast".
Socialförvaltningen(SF) har 2013-02 upprättat projektdirektiv och 2013-04 lämnat uppdrag till Tekniska förvaltningen (TF) att förprojektera Hagen etapp 2.
Kommunfullmäktige (KF) beslutar 2014-02-25 efter förslag från kommunstyrelsen (KS) "Startbeslut för en investering om 7 510 tkr för ombyggnad av Hagen etapp 2 beviljas".
Av KS protokoll framgår att beslutsunderlaget varit

- Presidieskrivelse i ärendet daterad 2014-02-20
- SN § 148/ 2013-12-03
- KF § 152/ 2013-11-05
- Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper

Projektet har slutredovisats i både TN och SN. Den totala kostnaden blev 7 475 tkr.

Kommentar
Socialnämnden har 2013-12-03 uppdragit till TN att "starta ombyggnaden" av Hagen etapp 2
TN har inte vidtagit några åtgärder med anledning av SN's uppdrag eller handlagt ärendet.
Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.
Av SF utsedd projektledare på TF har genomfört SN's uppdrag.
Av beslutsunderlagen framgår objektet, investeringens omfattning, hur kostnaden beräknats och när projektet skall påbörjas.

Konstgräsplan Annelund

Kommunfullmäktige beslutade 2014-09-02 fastställa ett långsiktigt föreningsstöd för anläggandet av två konstgräsplaner i Herrljunga kommun med "särskild finansieringsstrategi".
Så blev det inte.
KS beslutar i aug. 2015 föreslå KF att"ge Tekniska nämnden i uppdrag att upphandla för anläggande av två konstgräsplaner, en i Mörlanda och en i Herrljunga" samt att "slutligt beslut fattas av KF efter genomförd upphandling".
Projektdirektiv dat 2015-09-09 har upprättats av beställaren/ kommunstyrelsen. Uppdraget avser projektering, upphandling och anläggande av konstgräsplan i Annelund.
Projektdirektivet har tagits emot av TF.
KS föreslår KF i jan 2016 att till KS "avsätts 5,5 mkr 2016 för anläggande av konstgräsplan i Annelund/Mörlanda samt att "Kommunstyrelsen får i uppdrag att starta projektet anläggande av konstgräsplan i Annelund/Mörlanda". KF beslutar enl. KS förslag 2016-02-09.
KS beslutsunderlag
*Tjänsteskrivelse dat. 2016-01-11
*Finasieringskalkyl
Projektet har slutredovisats av TF till KS. Den totala kostnaden blev 5 556 938 kr. Erhållna bidrag 963 000 vilket betyder att kommunens nettokostnad blev 4 593 938 kr.

Kommentar
KF har uppdragit till TN att upphandla o.s.v. enligt ovan. *TN har inte vidtagit några åtgärder med anledning av KF's uppdrag eller handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska. Av KS utsedd projektledare på TF har genomfört KS uppdrag.*
Av KS beslutsunderlag framgår vilket objekt som avses, investeringens omfattning, hur kostnaden beräknats, avskrivningstid, när projektet skall vara klart att tas i bruk.

Modulbyggnad för ensamkommande flyktingbarn

Socialnämnden har 2015-02-03 beslutat att "tillfälligt boende för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd lokaliseras på tomten del av Herrljunga 6:3, kvarteret Lyckan i form av en modulbyggnad". SN uppdrar vidare "åt tekniska förvaltningen att snarast påbörja processen för byggnation och upphandling av tillfälligt boende för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd". SN begär samtidigt "investeringsmedel för etablerings- och markkostnader för boendet motsvarande 3 mkr från kommunfullmäktige".

KS beslutar efter förslag från SN att för tillfälligt boende för ensamkommande flyktingbarn i en hyrd byggnad, föreslå KF anslå 2 200 tkr för etablering och nytt tak till byggnaden. Det blir också fullmäktiges beslut
KS beslutsunderlag
*Tjänsteskrivelse i ärendet dat 2015-03-02
* Socialnämnden §12/2015-02-03
Projetet har slutredovisats i TN. Redovisad kostnad i slutrapporten är 1 709 tkr.

Kommentar
SN har lämnat uppdrag till TF. I projektdirektiv utfärdade av SF anges att uppdraget omfattar upphandling, utreda lämplig plats och färdigställa byggnad och utemiljö. *Uppdraget till TF har inte behandlats i TN. TN har inte handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.*
Av beslutsunderlaget i SN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar, hur kostnaderna beräknats. Projektet blev ca: 25% billigare än beräknat.

Utbyggnad av Ugglans förskola, Ugglan 3

I sept. 2012 har en "investeringsbegäran" upprättats gällande "Förskolan Ugglan". Där redovisas en totalkostnad om ca:7 milj kr. Av investeringsbegäran framgår hur lokalhyran påverkas efter genomförd investering m.m.
Utbildningsnämnden (UN) har 2013-03-18 beslutat ge "Tekniska nämnden i uppdrag att starta förskolebyggnationen på Ugglan för genomförande snarast".
KS beslutar 2013-05-06 att föreslå KF "startbeslut för en investering på 6 milj. kronor avseende byggnation av Ugglans förskola beviljas". KF har 2013-06-18 beslutat bevilja igångsättning i "enlighet investeringen".
KS beslutsunderlag
*Begäran om startbeslut 2013-02 28
* UN §28, 2013-03-18
Projektet har slutredovisats i TN och UN. Slutlig kostnad blev 5 974 232 kr.

Kommentar
UN har gett TN i uppdrag att genomföra utbyggnaden av Ugglans förskola. *TN har inte*

handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska. TF har genomfört uppdraget. TN har tagit emot en slutrapport.
Av beslutsunderlaget i UN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar, hur kostnaden beräknats, kapitalkostnad, förändrad driftkostnad och ny internhyra.

Molla förskola, skola och kök

Projektet är pågående.
I nov 2014 lämnar utbildningsförvaltningen(UF) ett "Uppdrag om förprojektering till Tekniska förvaltningen" gällande "Molla förskola, skola F-6, fritidhem och kök/matsal". Bildningsförvaltningen(BF) har 2015-02-16 upprättat en investeringsbeskrivning "Molla förskola/skola/kök och matsal". Investeringen är på 16 100 tkr—19 300 tkr.
Kostnadskalkyl dat 2015-06-08 som baseras på förstudie dat 2015-05-25 visar ett investeringsbehov på 21, 2 Mkr exkl. ett antal angivna åtgärder.
KS har 2015-10-19 beslutat föreslå KF "att ge bildningsnämnden i uppdrag att starta projektet om- ovh tillbyggnad av Molla enhet".Vidare beslutar KS föreslå KF "att bildningsnämndens investeringsbudget utökas med 2,4 miljoner kronor år 2016 samt "att investeringsbeloppet för Molla enhet, inklusive utemiljö, uppgå till max 20 miljoner kronor".
KS beslutar också "att ärendet till KF ska kompletteras med underlag om kapitalkostnaderna för den totala investeringen och den ekonomiska kostnadsberäkningen som gjorts till förstudien". KF har 2015 11-10 beslutat enligt KS förslag.
Projektdirektiv utfärdas 2015-12-09 av BF där det anges en investeringsram på 20 mkr vilket också skall inkludera utemiljön.

Kommunstyrelsens beslutsunderlag
*Uppdrag om förprojekteing
* Förstudie Molla enhet
* Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2015-09-16
* Bildningsnämnden § 151/ 2015-10-05
* Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2015-10-13

Kommentar
UN har fått i uppdrag att starta projektet om- och tillbyggnad av Molla enhet. *BF har utsett projektledare inom TF. TN har inte handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.* Projektet är pågående.
Av beslutsunderlaget i UN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar(ungefär), hur kostnaden beräknats, avskrivningstid, kapitalkostnad och tidplan.

Om-och tillbyggnad Horsbyskolan/Horsbygården

I mars 2015 redovisades förstudien Horsbyskolan & Horsbygården." Kostnaden för att genomföra ombyggnationen enligt förstudien skattades till ca: 140 milj".
Uppdrag om förprojektering har lämnats av BF till TF i april 2015 gällande "komplettering av Horsby förskola kök/matsal samt skola avseende vägar och endast mottagningskök med matlagning i nuvarande kök på Altorpskolan".
KF fastställde i nov. 2015 investeringsbudget för 2016-2018. "Utredningar och ny information medför ett behov av att ompröva tidigare beslut". Förslaget innebär att investeringsmedel för 2016 utökas med 33 000 tkr för Horsby skola/ förskola.
KS föreslår KF 2016-03-21 att "Investeringsbudgeten 2016 utökas med 33 000 tkr för Horsby skola/förskola. Så blev också KF´s beslut i april 2016.

BF har 2016-04-21 upprättat projektdirektiv " projektuppdrag för projekt Om- och tillbyggnad Horsbyskolan/Horsbygården".
Bildningsnämnden(BN) tog i maj "startbeslut för att inleda om- och tillbyggnad av förskola och skola vid Horsby enligt projekdirektivet". Samtidigt beslutar BN att föreslå TN att "inkludera föräldraföreningen i referensgruppen för projektet".
Kommunstyrelsens beslutsunderlag
*Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-03-03
*Powerpoint Modul vs permanent lösning
*Planskiss Horsbyområdet

Kommentar
BN har tagit startbeslutet. *TN har inte handlagt projektet. Det finns därför inget beslutsunderlag hos TN att granska.* TN har dock tagit ställning till BN´s begäran gällande referensgruppen. *BN har utsett projektledare inom TF.* Projektet är pågående.
Av beslutsunderlaget i BN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar.

Revisionsfråga:

Är beslutsunderlagen ändamålsenliga, tydliga och enhetliga?

Svar:NEJ. Beslutsunderlag saknas i Tekniska nämnden.
I KS beslutsunderlag saknas i flertalet granskade objekt hur investeringen påverkar drift-och kapitalkostnaderna samt när investeringen skall genomföras.

www.pwc.se

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Herrljunga kommun

Fredrik Carlsson
Certifierad kommunal revisor

Anela Cmajcanin
Revisionskonsult

Mars 2017

pwc

Innehåll

1. Sammanfattning 2
2. Inledning 4
2.1. Syfte och revisionsfrågor 4
2.2. Revisionskriterier 5
3. Granskningsresultat 6
3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning 6
3.1.1. Iakttagelser 6
3.1.2. Revisionell bedömning 7
3.2. God ekonomisk hushållning 8
3.2.1. Iakttagelser 8
3.2.2. Revisionell bedömning 10
3.3. Rättvisande räkenskaper 10
3.3.1. Iakttagelser 10
3.3.2. Revisionell bedömning 12

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och underskott från tidigare år har återhämtats i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed, dock har vi noterat att Redogörelse för väsentliga händelser under och efter räkenskapsårets, avsnitt om förväntad utveckling samt miljöredovisning saknas i årsredovisningen. Sammanhållen förvaltningsberättelse enligt RKR 8 upprättas inte.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är i allt väsentligt uppfyllda. Dock är måluppfyllelsen avseende målområde 6 (personalpolitiskt program) inte alls uppfyllt. Kommentarerna och analysen kring måluppfyllelsen (och särskilt framtidsperspektiv) bedöms inte som tillräcklig.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med undantag för redovisning av medel erhållna för flyktingverksamheten. Erhållna intäkter matchas mot faktiska kostnader för flyktingverksamheten gällande ensamkommande barn (EKB). Principen har tillämpats tidigare år för andra medel inom flyktingverksamheten innebärande att medlen balanseras över högst en femårsperiod.

Under 2016 har Herrljunga kommun erhållit 18,4 mnkr mer i bidrag än redovisade kostnader för EKB. Dessa medel, tillsammans med medel från tidigare år om 2,9 mnkr, har balanserats för att nyttjas till kommande år som buffert i enlighet med socialnämndens

beslut 2016-10-04 § 115. Beslutet strider emellertid mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning.

Sedan 2014 skall materiella anläggningstillgångar komponentredovisas enligt RKR 11. Herrljunga kommun har ännu inte infört denna princip fullt ut varför kommunen avviker från god redovisningssed som den kommer till uttryck i RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Det leder även till att det finns betydande osäkerheter i redovisningen av materiella anläggningstillgångar och avskrivningar. Påverkan på resultat och ställning kan vara betydande.

Det samlade resultatfelet (om minst 21,3 mnkr exklusive effekt av komponentredovisning) bedöms som väsentligt varför årsredovisningen inte ger en rättvisande bild över årets resultat. Årsredovisningen bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens/ landstingets ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-03-10. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-03-20 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-05-16.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. *Revisionskriterier*

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

Enligt Kommunala redovisningslagen 4 kap 1§ ska det i förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret, vilket inte finns i förvaltningsberättelsen. Vidare har upplysningar om miljöredovisningen inte lämnats. Det senare är inget formellt krav men blir allt vanligare bland Sveriges kommuner.

Av årsredovisningen framgår i begränsad omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden. Inför framtiden förordar vi en trendmässig analys över tid och kopplat till väsentliga verksamheter. Enligt god sed (RKR 8) skall en sådan analys även innefatta den verksamhet som bedrivs genom de kommunala bolagen.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas men däremot saknas nyckeltal för verksamheten. Olika typer av nyckeltal skulle vara relevant att visa från olika verksamhetsområden. Detta bör på ett tydligare sätt framgå av förvaltningsberättelsen.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Analys och uppföljning enligt RKR 8 sker dock inte.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. För att vidareutveckla den finansiella analysen föreslår vi att RK-modellen sätts i relation till de planer som finns framöver i Herrljunga kommun, exempelvis avseende planerade investeringar och dess påverkan på kapacitet

och risk. Jämförelsen kan förslagsvis även innefatta såväl närliggande som strukturellt liknande kommuner.

Balanskravsresultat
Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Balanskravet uppfylls för år 2016. Inga underskott från tidigare år finns att återställa.

Utvärdering av ekonomisk ställning
I den ekonomiska analysen redovisas och kommenteras ekonomiska nyckeltal. Redovisning sker enligt den så kallade RK-modellen (Resultat-Kapacitet och Risk-Kontroll). Redovisning sker oftast i ett femårsperspektiv. I dagsläget finns målsättningar kopplade till god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv men vi anser att det är oklart om dessa även är tillämpliga vid utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Målen bör vara fleråriga och spegla önskvärt läge och även beakta likviditet och de kommunala bolagen.

I förvaltningsberättelsen återges en sammanställning över Herrljunga kommun i förhållande till övriga kommuner i Sjuhärad vilket är informativt. Vi förordar att analysen kompletteras med strukturellt liknande kommuner. Förvaltningsberättelsen innehåller dock inget specifikt avsnitt benämnt "Utvärdering av ekonomisk ställning".

3.1.2. *Revisionell bedömning*
Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och underskott från tidigare år har återhämtats i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed med undantag redovisade enligt ovan i punkt 3.1.1.

3.2. *God ekonomisk hushållning*

Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun har i *Budget och Verksamhetsplan 2016-2018* antagit verksamhetsmål och finansiella mål för god ekonomisk hushållning samt för att nå visionen *Växtkraft 10 000*. I visionen anges att Herrljunga kommun år 2020 har 10 000 invånare. Sammanlagt har sex inriktningsmål antagits till vilka ett antal prioriterade mål kopplats. De prioriterade målen är inte viktade men kopplade till de olika nämndernas ansvarsområden. I flera fall saknas målindikationer för de prioriterade målen i årsredovisningen. Enligt årsredovisningen går dessa att finna i respektive nämnds bokslutsdokument.

3.2.1. *Iakttagelser*

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning av kommunens finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige i *Budget och Verksamhetsplan 2016-2018*:

Finansiella mål fastställt av fullmäktige i budget 2016	Utfall 2016	Måluppfyllelse
Resultatmål Det årliga resultatet skall under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter.	Årets resultat uppgår till 3,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För den senaste treårsperioden är det samlade resultatet 2,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	*Målsättningen uppnås.*
Investeringsmål nvesteringarna skall över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens	Under den senaste femårsperioden har investeringsutgifterna uppgått till 124,3 mnkr.	*Målsättningen uppnås.*
Soliditeten skall överstiga 70 procent.	Soliditeten uppgår till 70,2 procent för 2016.	*Målsättningen uppnås.*

Vi instämmer i Kommunstyrelsens bedömningar avseende måluppfyllelsen. Målsättningen avseende självfinansiering av investeringar bör även inkludera ett framåtsyftande perspektiv med tanke på planerade investeringsnivåer samt eventuella kommande borgensåtaganden. Målsättningen avseende självfinansiering av investeringar uppnås till följd av att investeringsbudgeten inte fullföljs fullt ut.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning av kommunens verksamhetsmål som fastställts av kommunfullmäktige i *Budget och Verksamhetsplan 2016-2018*:

Inriktningsmål	Antal prioriterade mål enligt budget 2016	Utfall 2016 andel helt eller delvis uppfyllda mål	Kommentar PwC
Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!	9	100 %	Målsättningen uppnås helt eller delvis.
Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!	8	89 %	Målet om att andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka uppnås inte.
Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!	8	75 %	Målet om att lyfta fram och marknadsföra marknaden och torget i Herrljunga uppnås inte. Målet om andelen medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka utvärderas inte.
Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!	8	100 %	Målsättningen uppnås helt eller delvis.
Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!	3	100 %	Målsättningen uppnås helt (*se även ovan under finansiella mål).*
Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.	2	0 %	Målsättningen uppnås inte. Sjukfrånvaron har ökat och andelen heltidsanställda har minskat.
Summa	**38**	**87 %**	

Vi har inget att erinra mot Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen. Målindikatorer till de prioriterade målen finns att läsa i respektive nämnds bokslutsdokument. Det redovisas inte några åtgärdsförslag för de mål som inte uppnås. Den samlade bedömningen är att fyra av fem verksamhetsmål har en god måluppfyllelse.

3.2.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är uppfyllda.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. *Iakttagelser*

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 18,8 mnkr (10,5 mnkr). Resultatet medför därför en positiv avvikelse mot budget med ca 7,9 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 48,8 mnkr samt har kostnaderna ökat med 40,3 mnkr. Av lämnade upplysningar framgår orsakerna till ökningen.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	Budget-avvikelse	Utfall 2015
Verksamhetens intäkter	134	123	11,4	106
Verksamhetens kostnader	-601,2	-598	-3,2	-561
Jämförelsestörande post	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-20	-20	0,0	-19,3
Verksamhetens nettokostnader	***-486,8***	***-495***	***8,2***	***-474,3***
Skatteintäkter	389	392,0	-3,0	373
Generella statsbidrag och utjämning	115	112,0	3,0	112
Finansiella intäkter	1,1	1,2	-0,1	0,9
Finansiella kostnader	-0,2	-0,3	0,1	-0,1
Årets resultat	***18,8***	***10,9***	***7,9***	***10,5***

Vid granskningen av resultaträkningen har bland annat följande väsentliga avvikelser noterats:

- Under 2016 har Herrljunga kommun erhållit 18,4 mnkr mer i bidrag än redovisade kostnader för EKB. Dessa medel, tillsammans med medel från tidigare år om 2,9 mnkr, har balanserats för att nyttjas till kommande år i enlighet med socialnämndens beslut 2016-10-04 § 115. Beslutet strider emellertid mot god redovisningssed såsom uttolkat av Rådet för kommunal redovisning.

- Sedan 2014 skall materiella anläggningstillgångar komponentredovisas enligt RKR 11. Herrljunga kommun har ännu inte infört denna princip fullt ut varför kommunen avviker från god redovisningssed som den kommer till uttryck i RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Det leder även till att det finns betydande osäkerhe-

ter i redovisningen av materiella anläggningstillgångar och avskrivningar. Påverkan på resultat och ställning kan vara betydande.

- Det samlade resultatfelet (om minst 21,3 mnkr exklusive effekt av komponentredovisning) bedöms som väsentligt varför årsredovisningen inte ger en rättvisande bild över årets resultat. Årsredovisningen bör därför korrigeras före den fastställs av fullmäktige.

- Kommunen har valt att inte ansöka om särskilt statsbidrag för bostadsbyggnation, sk byggbonus.

Balansräkning
Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Vid granskningen av balansräkningen har följande väsentliga avvikelser noterats:

- Som framgår ovan avviker Herrljunga kommun från god redovisningssed avseende redovisning av statsbidrag hänförliga till flyktingverksamheten.

- Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Herrljunga kommun har ännu inte infört komponentmetoden men fört medel från drift till investering (ej komponentindelat) år 2014.

  Avsaknaden av komponentavskrivning innebär att en avvikelse från god redovisningssed som den kommer till uttryck i RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Detta innebär att det finns betydande osäkerheter i redovisningen av materiella anläggningstillgångar och avskrivningar.

- Bland förråd och lager redovisas mark avsedd för avyttring (3 mnkr). Inkomster från försäljning av exploateringsfastigheter har nettoredovisats mot anskaffningar.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper
De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Avvikelse mot god sed finns avseende notupplysningar som inte lämnas i samma omfattnings som för kommunen, exempelvis verksamhetens intäkter.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i

allt väsentligt utförts, dock har ett tidigare fel medfört att kommunkoncernens egna kapital är inkorrekt på grund av tidigare års felredovisade förvärvsanalys.

Dokumentation av underlag för den sammanställda redovisningen är otillräcklig.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper
Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande väsentliga avvikelser från god redovisningssed har noterats:

- I förvaltningsberättelsen redovisas inte upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1.
- RKR 11 – Materiella anläggningstillgångar; komponentredovisning tillämpas inte.
- RKR 6 – redovisning av bidrag till statlig infrastruktur; redovisning av bidrag till cykelväg i Ölltorp sker inte på korrekt sätt (ej planenlig upplösning)
- Upplysningar lämnas om operationella och finansiella leasingavtal i enlighet med RKR 13.2. Bland annat lämnas inte upplysning om vilka kriterier som använts om leasingavtal hänförts till operationella avtal enbart med hänsyn till avtalets värde.

3.3.2. *Revisionell bedömning*
Vår samlade bedömning är att årets resultat inte blir rättvisande till följd av felaktig periodisering av statsbidrag hänförliga till migrationen samt avsaknad av fullständigt införande av komponentredovisning.

Väsentliga avvikelser mot god redovisningssed har påträffats avseende resultatet för enheten *Ensamkommande barn (EKB)*. Resultatet för enheten uppgick till 18,4 mnkr som har balanserats som buffert till kommande år. Därutöver finns ytterligare 2,9 mnkr avseende EKB balanserade, dvs totalt 21,3 mnkr. Ej förbrukade medel aktuellt år hanteras på samma sätt som bufferten för flyktingmedel inom introduktionsenheten, det vill säga lyfts till resultatet efter maximalt 5 år.

Eftersom felen är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild och därför skall rättas innan de fastställs av fullmäktige.

2017-04-24

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare

Anela Cmajcanin
Projektledare

Till styrelsen och årsstämman i Nossan Förvaltningsaktiebolag,
org. nr. 556637-5746

Granskningsrapport för år 2016 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll och policydokument. Vårt sakkunniga biträde har vid möte med VD behandlat bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll och samordning inom koncernen.

Den interna kontrollen har utvecklats. Kontrollplanen för 2016 innehåller förutom relevanta kontrollområden också bedömning av väsentlighet och risk.

Bolaget genomförde inte konstituerande styrelsemöte efter bolagsstämman.

Kommunfullmäktige har antagit två dokument "Policy för all upphandling i Herrljunga kommun" och "Riktlinjer för representation, uppvaktningar och avtackning av förtroendevalda" båda dokumenten skall vara gällande för bl.a. de kommunala bolagen. Enligt vår mening bör det genomföras en översyn av dessa dokument i syfte att göra dem mer styrande/tillämpliga i bolagen (exempelvis bör riktlinjer finnas för intern respektive extern representation).

Bolaget har ej uppnått ägarens målsättning om en soliditet om minst 10% (9,3%).

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2017-02-28

Erik Nilstad Sture Johansson
Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Hotellfastighets Aktiebolag,
org. nr. 556078-7573

Granskningsrapport för år 2016 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, styrelseprotokoll och stämmoprotokoll. Samtal om bolagets verksamhet organisation, interna kontroll och samordning inom koncernen har genomförts med ordföranden och verkställande tjänsteman (bolaget saknar VD).

Bolaget når inte ägarens krav om en soliditet om minst 10% (5,6%).

Bedömning
Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Förutsättningarna för att varaktigt uppnå ägarens ekonomiska krav bör kommuniceras med ägaren.

För att beslutade styrdokument skall få fullt genomslag bör bolaget fatta beslut om att tillsätta VD.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter.

Herrljunga 2017-02-22

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Jan-Erik Frodelius

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Elektriska Aktiebolag,
org. nr. 556006-9816

Granskningsrapport för år 2016 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning, och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat och samordning inom koncernen har genomförts med VD.

Kommunens valda revisorer har genomfört en granskning av kommunens rutiner för att identifiera anställdas bisysslor. Vi uppmanar bolagets styrelse att införa rutin för att systematiskt inhämta information beträffande anställdas eventuella bisysslor.

Enligt ägardirektiv skall resultatet efter finansiella poster uppgå till 8 % av eget kapital inklusive 78 % av obeskattade reserver. Soliditeten skall överstiga 35 %. Båda de ekonomiska målen uppnås.

Bedömning
Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2017-02-22

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Sture Johansson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Till styrelsen och årsstämman i Herrljunga Vatten Aktiebolag,
org. nr. 556739-5347

Granskningsrapport för år 2016 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll och samordning inom koncernen har genomförts med VD.

Bedömning

Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig. Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2017-02-22

Anne-Christine Ljungberg-Snygg

Sture Johansson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Till styrelsen och årsstämman för Herrljungabostäder AB,
org. nr. 5565080909

Granskningsrapport för år 2016 enligt 10 kap aktiebolagslagen

Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2016.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed. Det innebär att vi har planerat granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

För uppdraget har vi tagit del av bolagsordning, ägardirektiv, arbetsordning för styrelsen/VD, styrelseprotokoll, budget, årsredovisning, och policydokument. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat och samordning inom koncernen har genomförts med ordföranden och VD.

Plan för intern kontroll har upprättas och innehåller relevanta kontrollområden dock har inte resultatet av planens genomförande redovisats.

Kommunens valda revisorer har genomfört en granskning av kommunens rutiner för att identifiera anställdas bisysslor. Vi uppmanar bolagets styrelse att införa rutin för att systematiskt inhämta information beträffande anställdas eventuella bisysslor.

Enligt ägardirektiv skall direktavkastningen långsiktigt uppgå till 3 %, soliditeten skall vara minst 15 %. Båda de ekonomiska målen uppnås.

Bedömning
Vi anser att vår granskning ger rimlig grund för uttalandet enligt nedan:

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen bör utvecklas. Vi finner ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga 2017-02-22

Jan-Erik Frodelius

Roland Oscarsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

KS § 38 DNR KS 37/2017 942

Ombudgetering av investeringsmedel 2016-2017

Sammanfattning

Enligt bokslut 2016 framgår att av tillgängliga investeringsmedel på 100 439 tkr förbrukades 36 421 tkr. Den främsta orsaken till att hela investeringsbudgeten inte nyttjades under 2016 är att några större projekt löper över en längre period och kommer att avslutas under 2017/2018. För att kunna slutföra dessa projekt behöver outnyttjade investeringsmedel från 2016 ombudgeteras till 2017.
I en sammanställning framgår de projekt vars investeringsmedel förslås ombudgeteras till 2017.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-03-01
Beslut Tekniska nämnden § 18 2017-02-02
Beslut Socialnämnden § 13 2017-02-28
Beslut Bildningsnämnden § 24 2017-02-27

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till kommunfullmäktige;

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att ombudgetera 28 387 tkr från 2016 års investeringsbudget till 2017 enligt nedan tabell.

Projekt	Budget	Förbrukat	Återstår	Förslag till ombudgetering
Inventarier/IT BN	1 000	626	374	374
Lekplatser	300	186	114	114
Inventarier Horsby	750	344	406	406
Förstud Hemgården	2 650	0	2 650	2 650
Mindre gatuanläggningar	1 000	656	344	300
GC-väg 181/183 söderut	500	0	500	500
Verksamhetsanpassnngar	1 000	593	407	200
Soprum fastigheter	200	0	200	200
Hagen etapp 4	7 510	0	7 510	7 510
Hagen tak	6 440	4 094	2 346	2 346
Tillbyggnad Mollaskola	19 939	8 945	10 994	10 994
Södra Horsby etapp 1	6 019	4 772	1 247	1 243
Ventilation g:a sporthallen	250	0	250	250
Dusch o omklrum g:a sporthalle	500	0	500	500
Vattenrutschkana	800	0	800	800
Summa	**48 858**	**20 215**	**28 643**	**28 387**

Fortsättning KS § 38

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar att ombudgetera 28 387 tkr från 2016 års investeringsbudget till 2017 enligt nedan tabell.

Projekt	Budget	Förbrukat	Återstår	Förslag till ombudgetering
Inventarier/IT BN	1 000	626	374	374
Lekplatser	300	186	114	114
Inventarier Horsby	750	344	406	406
Förstud Hemgården	2 650	0	2 650	2 650
Mindre gatuanläggningar	1 000	656	344	300
GC-väg 181/183 söderut	500	0	500	500
Verksamhetsanpassnngar	1 000	593	407	200
Soprum fastigheter	200	0	200	200
Hagen etapp 4	7 510	0	7 510	7 510
Hagen tak	6 440	4 094	2 346	2 346
Tillbyggnad Mollaskola	19 939	8 945	10 994	10 994
Södra Horsby etapp 1	6 019	4 772	1 247	1 243
Ventilation g:a sporthallen	250	0	250	250
Dusch o omklrum g:a sporthalle	500	0	500	500
Vattenrutschkana	800	0	800	800
Summa	**48 858**	**20 215**	**28 643**	**28 387**

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-03-01
DNR KS 37/2017 942

Ombudgetering av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

Enligt bokslut 2016 framgår att av tillgängliga investeringsmedel på 100 439 tkr förbrukades 36 421 tkr. Den främsta orsaken till att hela investeringsbudgeten inte nyttjades under 2016 är att några större projekt löper över en längre period och kommer att avslutas under 2017/2018. För att kunna slutföra dessa projekt behöver outnyttjade investeringsmedel från 2016 ombudgeteras till 2017.
I sammanställningen nedan framgår de projekt vars investeringsmedel förslås ombudgeteras till 2017.

Projekt	**Budget**	**Förbrukat**	**Återstår**	**Förslag till ombudgetering**
Inventarier/IT BN	1 000	626	374	374
Lekplatser	300	186	114	114
Inventarier Horsby	750	344	406	406
Förstud Hemgården	2 650	0	2 650	2 650
Mindre gatuanläggningar	1 000	656	344	300
GC-väg 181/183 söderut	500	0	500	500
Verksamhetsanpassnngar	1 000	593	407	200
Soprum fastigheter	200	0	200	200
Hagen etapp 4	7 510	0	7 510	7 510
Hagen tak	6 440	4 094	2 346	2 346
Tillbyggnad Mollaskola	19 939	8 945	10 994	10 994
Södra Horsby etapp 1	6 019	4 772	1 247	1 243
Ventilation g:a sporthallen	250	0	250	250
Dusch o omklrum g:a sporthalle	500	0	500	500
Vattenrutschkana	800	0	800	800
Summa	**48 858**	**20 215**	**28 643**	**28 387**

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Kommentarer till projekten

Projekt: Inventarier/IT BN
Projektet avser IT-lösningar/Inventarier för Bildningsnämnden

Skäl för ombudgetering
Bildningsnämnden har stora satsningar framöver för att klara av den nationella IT-lösningen man antagit. En upprustning och investering behöver göras om Herrljungas skolbygd skall placera sig i det främre ledet gällande utveckling. Många inventarier hann inte göras 2016.

Projekt: Lekplatser
Investeringarna avser en upprustning av lekplatser till barn i yngre åldrar

Skäl för ombudgetering
Lekplatser kärvs för att stimulera en aktiv livsstil för barnen.

Projekt: Inventarier Horsby
Projektet avser inventarier till Horsby skola

Skäl för ombudgetering
I och med ombyggnationens takt blir det fördröjning, därför har man inte hunnit investera i den takt man har önskat. Detta innebär att inventarier som kvarstår inte räcker inom nästkommande budget.

***Projekt*:** Förstudie Hemgården
Projektet avser ombyggnad av hygienutrymmen efter påpekanden från arbetsmiljöverket

Skäl för ombudgetering
Ombyggnaden är påbörjad men inte klar. Slutbesiktning sker under 2017

***Projekt*:** Hagen etapp 4
Ombyggnad av Hagen etapp , vilket skapar nya platser för särskild boende

Skäl för ombudgetering
Projektet har inte startat. Avvaktar utflytt av förskoleverksamhet.

***Projekt*:** Hagen tak
Utbyte av tak på Hagen

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt

***Projekt*:** Horsby skola/förskola
Om- och utbyggnad av skola och förskola på Horsby

Skäl för ombudgetering
Projektet är startat men ännu inte belastat med kostnader. Beräknas pågå under flera år.

***Projekt*:** Tillbyggnad Molla skola
Om- och utbyggnad av skola och förskola i Molla

Skäl för ombudgetering
Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

***Projekt*:** Södra Horsby Etapp 1
Exploatering av bostadsområde

Skäl för ombudgetering
Projektet är huvudsakligen färdigställt, men kommer belastas med kostnader även under 2017.

***Projekt*:** Vattenrutschkana
Utbyte av vattenrutschkana i simhallen

Skäl för ombudgetering
Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

***Projekt*:** Verksamhetsanpassningar
Mindre anpassningar av lokaler, som beställts av verksamheten

Skäl för ombudgetering
Påbörjade, men ej fakturerade anpassningar.

***Projekt*:** Soprum fastigheter
Ombyggnad av soprum

Skäl för ombudgetering
Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-03-01
DNR KS 37/2017 942

***Projekt*:** Ventilation gamla sporthallen
Upprustning av ventilation i gamla sporthallen

Skäl för ombudgetering
Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

***Projekt*:** Dusch och omklädningsrum gamla sporthallen
Upprustning av dusch och omklädningsrum i gamla sporthallen

Skäl för ombudgetering
Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

***Projekt*:** Mindre gatuanläggningar
Mindre anläggningar inom området gata, park ,mark.

Skäl för ombudgetering
Projekt som är påbörjade med ej avslutade samt ej fakturerade projekt.

***Projekt*:** GC-väg 181/183 söderut
Ursprungligen medfinansiering GC-väg. Omdisponerat till ombyggnad kök och fastighet

Skäl för ombudgetering
Beslutade men ej färdigställda projekt.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse daterad 2017-03-01
Beslut TN § 18 2017-02-02
Beslut SN § 13 2017-02-28
Beslut BN § 24 2017-02-27

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att ombudgetera 63 587 tkr från 2016 års investeringsbudget till 2017 enligt tabell ovan.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Tekniska nämnden
För kännedom till:

KS § 39 DNR KS 39/2017 942

Hantering av nämndernas över- respektive underskott 2016

Sammanfattning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas över- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.
Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-02-15

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut;

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att korrigerat resultat från 2016 överförs till överskottsredovisningen enligt sammanställningen nedan, och att underskott uppdras till berörd nämnd att arbeta in under kommande tre år, dvs 2017-2019. Överskott som överförs är inte nivåhöjande.
2. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande.
3. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott.

NÄMNDER	**Korr utfall**
Belopp netto (tkr)	**2016**
Kommunfullmäktige	-40
Kommunstyrelse exkl. SeN	-404
Servicenämnder	617
Bildningsnämnd	2 579
Socialnämnd	9 245
Teknisk nämnd	-1 494
Bygg- och miljönämnd	632
Summa	**11 134**

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 39

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att korrigerat resultat från 2016 överförs till överskottsredovisningen enligt sammanställningen nedan, och att underskott uppdras till berörd nämnd att arbeta in under kommande tre år, dvs 2017-2019. Överskott som överförs är inte nivåhöjande.
2. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande.
3. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott.

NÄMNDER	**Korr utfall**
Belopp netto (tkr)	**2016**
Kommunfullmäktige	-40
Kommunstyrelse exkl. SeN	-404
Servicenämnder	617
Bildningsnämnd	2 579
Socialnämnd	9 245
Teknisk nämnd	-1 494
Bygg- och miljönämnd	632
Summa	**11 134**

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-02-15
DNR KS 39/2017 942

Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2016

Beslutsunderlag

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas över- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.
Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-02-15

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att korrigerat resultat från 2016 överförs till överskottsredovisningen enligt sammanställningen nedan, och att underskott uppdras till berörd nämnd att arbeta in under kommande tre år, dvs 2017-2019. Överskott som överförs är inte nivåhöjande.
2. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande.
3. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott.

NÄMNDER	**Korr utfall**
Belopp netto (tkr)	**2016**
Kommunfullmäktige	-40
Kommunstyrelse exkl SeN	-404
Servicenämnder	617
Bildningsnämnd	2 579
Socialnämnd	9 245
Teknisk nämnd	-1 494
Bygg- och miljönämnd	632
Summa	**11 134**

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige, samtliga nämnder
För kännedom till:

Bakgrund och ekonomisk bedömning

Ekonomistyrningsprinciper
Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas över- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.
Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Redovisade över- respektive underskott
Enligt upprättad årsredovisning för 2016 uppgår nämndernas avvikelser till totalt plus 14 942 tkr enligt följande:

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**Ack Utfall** **2016**	**Ack Budget** **2016**	**Ack Diff** **2016**
Kommunfullmäktige	1 628	1 588	-40
Kommunstyrelse	35 176	35 389	213
Bildningsnämnd	230 290	233 762	3 473
Socialnämnd	177 246	186 855	9 609
Teknisk nämnd	18 334	19 390	1 056
Bygg och Miljönämnd	13 598	14 230	632
Summa	**476 272**	**491 214**	**14 942**

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**Utfall** **2016**	**Korrigering** **2016**	**Korr utfall** **2016**
Kommunfullmäktige	-40		-40
Kommunstyrelse exkl SeN	-404		-404
Servicenämnder	617		617
Bildningsnämnd	3 473	-894	2 579
Socialnämnd	9 609	-364	9 245
Teknisk nämnd	1 056	-2 550	-1 494
Bygg- och miljönämnd	632		632
Summa	**14 942**	**-3 808**	**11 134**

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige gjorde under 2016 ett resultat på -40 tkr. Av underskottet kan 26 tkr avräknas mot tidigare års överskott. Kvar att återbetala inom tre år: 14 tkr

Kommunstyrelsen exklusive servicenämnder
Av kommunstyrelsens (ex servicenämnder) resultat på - 404 tkr. Detta resultat föreslås föras över till över/underskotts redovisning. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni
Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämndens resultat på 241 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Servicenämnd Ekonomi/Personal
Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämndens resultat på 376 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Bildningsnämnden
Av Bildningsnämndens resultat på 3 473 tkr föreslås att 2 579 tkr förs över till överskottsredovisningen.
I budget 2016 fick Bildningsnämnden 3 769 tkr i demografimodellen som kompensation för volymökningar. Analysen av utfallet visar att Bildningsnämnden borde fått 2 875 tkr i kompensation, en avvikelse på 894 tkr.

Socialnämnden
Av socialnämndens resultat på 9 609 tkr föreslås att 9 245 tkr förs över till överskottsredovisningen.
Socialnämnden fick i budget 2016 1 547 tkr i demografimodellen som kompensation för volymökningar. Analysen av utfallet visar att socialnämnden borde fått 1 183 tkr i kompensation, en avvikelse på 364 tkr.

Tekniska nämnden
Av Tekniska nämndens resultat på +1 056 tkr föreslås att -1 494 tkr förs över till överskottsredovisningen.
Utfallet är +1 056 tkr, 2 250 tkr är planerat överskott p.g.a. de nya reglerna för komponentredovisning. I avvikelsen ingår också ett positivt utfall för Renhållningen med 300 tkr. Renhållningen var budgeterad 300 men ingår inte som kommunbidrag. Utfallet är avräknat mot Renhållningskollektivets skuld på BR och därför nollat i bokslut 2016. Mot detta förändras tekniska nämndens utfall från + 1 061 tkr till - 1494 tkr, varav tekniska verksamheten -1 184 tkr och fritidsverksamheten -310 tkr. Av underskottet kan 1 472 tkr avräknas mot tidigare års överskott. Kvar att återbetala inom tre år: 22 tkr

Bygg- och Miljönämnden
Av Bygg- och Miljönämndens resultat på 632 tkr föreslås att 632 tkr förs över till överskottsredovisningen.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-02-15
DNR KS 39/2017 942

Sammanställning ackumulerat över/underskott

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**IB 2016**	**Korr utfall 2016**	**UB 2016**
Kommunfullmäktige	26	-40	-14
Kommunstyrelse exkl SeN	960	-404	556
Servicenämnder	-38	617	579
Bildningsnämnd	1 078	2 579	3 657
Socialnämnd	1 276	9 245	10 521
Teknisk nämnd	1 472	-1 494	-22
Bygg- och miljönämnd	702	632	1 334
Summa	**5 476**	**11 134**	**16 610**

HERRLJUNGA KOMMUN

FÖRVALTNING
Jenny Andersson

Tjänsteskrivelse
2017-03-08
DNR KS 39-2017

Förtydligande kring socialnämndens överskott

Av redovisat underskott - 4 865 tkr år 2014 beslutades att socialnämnden fick ta med sig 2 433 tkr för att återbetalas inom 3 år. Detta underskott avskrevs under 2015. År 2015 gjorde socialnämnden ett överskott på 1 072 tkr och efter avdrag för tilläggsanslag 1 200 tkr samt tillägg för för låg tilldelning i demografimodellen 1 879 tkr hamnade SN på ett överskott på 1 276 tkr som fick tas med i över- och underskottsmodellen till 2016.

För år 2016 redovisar socialnämnden ett överskott på 9 609 tkr. Ett antal olika faktorer bidrar till överskottet.

För hög tilldelning demografimodellen			**360**
överskott projektmedel			**290**
Nämnd			**469**
ej utnyttjad Budget för att återbetala underskott 2015		370	
lägre kostn för nämndsarvoden		99	
Förvaltningsledning			**2 532**
vakanta tjänster		1 145	
ej utförd kapitalkostn pott (kostn finns på resp enhet)		550	
ej utn. Utbildningsanslag, utbildning har skett med projektmedel samt kostnadsförts på resp enheter till viss del		200	
lägre systemkostnader än budgeterat		600	
Bistånd			**4 263**
LSS verksamhet	Korttid, avslutade platser	460	
	Elevhem, inga ansökningar	950	
	Boende, utebliven placering	500	
vakanta tjänster	Handläggning	400	
	Administrativ enhet	410	
högre intäkt omsorgsavg (del ramväxlat fr 2017)		630	
lägre kostn färdtjänst (avräkning sker vid årsslut)		810	
Vård och omsorg			**960**
VO gem	vakanta ec-tjänster	750	
VO gem	buffert som nyttjats till att täcka underskott	1 410	
Hemtjänst		-250	
Stöd i ord boende	Korttid	-1 320	
	Dagträff mm	200	
	Bemanning (timpersonal)	-500	
Säbo	personalkostn	-250	

HERRLJUNGA KOMMUN

FÖRVALTNING
Jenny Andersson

Tjänsteskrivelse
2017-03-08
DNR

	felberäkn hyra	770	
HSV	personalkostn	-340	
	lägre kostn inkontinens (kostnad här beror mkt på vilka behov aktuella brukare har)	115	
	lägre kostn hjälpmedel (kostnad här beror mkt på vilka behov aktuella brukare har)	285	
	överskott fotvård	70	
Socialt stöd			**1 095**
SS gem	vakanta ec-tjänster	275	
Funktionshinder	gruppboende egen regi lägre beläggning=lägre personalkostn	450	
	Pers. assistans egen + extern, nya beslut	-650	
IFO BoF	vakanta tjänster, handläggn	750	
	ej utnyttj budget köpta vårdplatser	850	
	social beredskap	-180	
IFO vuxen	vakanta tjänster, handläggn	1 000	
	underskott vårdplatser	-2 100	
	underskott ekonomiskt bistånd	-1 290	
Sysselsättning	LSS, Daglig verksamhet + ledsagning personalkostn. Lägre beläggning + sjukskrivningar som inte ersatts	450	
	LSS, Daglig verksamhet + ledsagning övriga kostn. Brukare med höga kostn för transport avslutats=> lägre övr. kostn	200	
	LSS, DV intäkt försäljning av plats DV	120	
	AME ökade intäkter, försäljning + nya jobb	730	
	färre bidragsanställningar än budget	530	

Sammanfattningsvis beror 4 700 tkr av överskottet på ej tillsatta tjänster, både chefstjänster och handläggning. Behovet av vårdplatser inom IFO ger ett underskott på 1 250 tkr medan förändrade beslut inom LSS bidrar till ett överskott på 2 360 tkr. Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott på 1 290 tkr. AME redovisar överskott bl annat beroende på nya avtal med företag. Flyktingverksamheten är helt borträknad från denna uppställning.

Svårigheter att förutse och budgetera behovet av vårdinsatser gällande LSS samt IFO bidrar till att utfallet kan skilja mycket år från år. Även behovet av ekonomiskt bistånd är svårt att förutse. Ej tillsatta tjänster kan i ett kort perspektiv vara en besparing men på längre sikt är det troligt att andra kostnader ökar, tex sjukskrivningar.

Jenny Andersson
Controller

Expedieras till: kommunfullmäktige
För kännedom till: Ekonomiavdelningen

KS § 76 DNR KS 57/2017 992

Årsredovisning och revisionsberättelse 2016, Sjuhärads samordningsförbund

Sammanfattning
Årsredovisning har inkommit från Sjuhärads samordningsförbund.
Som medlemmar har Herrljunga kommun att ta ställning till redovisad årsberättelse och ekonomisk redovisning. Förbundschef Anna Fagefors informerar kommunstyrelsen om vad förbundet bedriver för verksamhet och vilka projekt som pågår.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse 2017-04-12
Årsredovisning och revisionsberättelse Sjuhärads samordningsförbund

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att;

- Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Sjuhärads samordningsförbund 2016.
- För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Sjuhärads samordningsförbund 2016.
2. För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Sjuhärads samordningsförbund
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-04-12
DNR KS 57/2017 992

Godkännande av revisionsberättelse och Årsredovisning för Sjuhärads Samordningsförbund år 2016

Sammanfattning

Årsredovisning har inkommit från Sjuhärads samordningsförbund.
Som medlemmar har Herrljunga kommun att ta ställning till redovisad årsberättelse och ekonomisk redovisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-04-12

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Sjuhärads samordningsförbund 2016.
- För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Förslagsställaren, kommunfullmäktige
För kännedom till:

Ärende 7

Fråga om ansvarsfrihet

Från:	"Anna Fagefors" <anna.fagefors@sjuharadssamordningsforbund.se>
Till:	"Ann Larsson" <ann.k.larsson@forsakringskassan.se>, Arbetsförmedlingen, Emmelie Svensson <emmelie.svensson@arbetsformedlingen.se>, "Bollebygds kommun" <kommunen@bollebygd.se>, "Boras. stad@boras. se" <Boras.stad@boras.se>, "herrljunga kommun" <herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se>, "Marks kommun" <markskommun@mark.se>, "Svenljunga kommun" <kansliet@svenljunga.se>, "Tranemo Kommun" <kommun@tranemo.se>, "Ulricehamns kommun" <kommun@ulricehamn.se>, VG nämndsekr Christina Norman Klaar <christina.norman.klaar@vgregion.se>, Vårgårda kommun <kommunen@vargarda.se>
Kopia:	"Anders Lindal" <anders.lindal@telia.com>, "Barbro Orrestrand" <orrestrand@live.se>, "cecilia andersson" <centercissi@gmail.com>, "Christina Abrahamsson" <christina@emtungatransport.se>, Gulli Håkansson <gullihakanson@hotmail.com>, "Hanne Jensen" <hanne57jensen@hotmail.com>, "Jonas Ryhr" <jonas.ryhr@arbetsformedlingen.se>, Kerstin Göss-Lindh <kerstin.goss-lindh@svenljunga.se>, Lars-åke Johansson <vattegatan1@hotmail.com>, Sofia Sandänger <sofia.sandanger@forsakringskassan.se>, "Victoria Haraldsson" <vickan@telia.com>, Åsa Mukhopadhyay <asa.mukhopadhyay@vargarda.se>
Datum:	måndag den 6 mars 2017 16:08
Ärende:	Fråga om ansvarsfrihet
Bifogade filer:	TEXT.htm; revisionsberättelse.pdf; årsredovisning_2016.pdf; Mime.822

Årsredovisningen för 2016 för Sjuhärads samordningsförbund är fastställd (styrelsemöte 20170124 §5)
Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Enligt lag om finansiell samordning skall förbundsmedlemmarna var för sig pröva frågan om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet. Årsredovisning med verksamhetsberättelse samt revisonsberättelse bifogas.

Med vänlig hälsning
Anna

Sjuhärads samordningsförbund
Anna Fagefors,förbundschef
tel 033-430 10 09, mobil 0708-85 41 76

Österlånggatan 74, 503 37 Borås

www.samverkanvg.se/sjuharad

Till
Styrelsen i Sjuhärads Samordnings förbund
Fullmäktige i respektive medlemskommun
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2016

Sjuhärads Samordningsförbund
Organisationsnummer 222000-2105

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Sjuhärads samordningsförbund (organisationsnummer 222000-2105) för verksamhetsåret 2016.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Sjuhärads samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Borås 2017-02-28

Marie Engström Rosengren
För Kommunerna och Västra Götalandsregionen

Deloitte AB/Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor
För staten

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Västra Götalandsregionen i samverkan med Sjuhärads kommuner:

BOLLEBYGD · BORÅS · HERRLJUNGA · MARK · SVENLJUNGA · TRANEMO · ULRICEHAMN · VÅRGÅRDA

ÅRSREDOVISNING FÖR SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND 2016-01-01 – 2016-12-31

Ordförande har ordet

I samband med att Margareta Lövgren efter lång och hängiven tid som ordförande lämnade förbundet (till följd av att hon valt att lämna alla sina politiska uppdrag) fick jag som vice ordförande ett tillförordnat ordförandeskap. Därefter valdes jag för två år som ordförande.

Att gå in i en ny roll för förbundet har varit spännande och förbundet ett händelserikt första år att redovisa. Men att ha en proffsig och driven förbunds chef som ansvarar för kansliet med lika god kvalitet känns tryggt för mig!

I korthet kan 2016 beskrivas som ett utpräglat projektår. Att det under 2016 tillkommit flera nya projekt beror på olika orsaker; mer medel har tilldelats av staten, ESF utlysningar som känts angelägna för att vidareutveckla vår verksamhet och som vi faktiskt fått beviljade! Från tidigare år i styrelsen jag viss erfarenhet av att projekt kan bidra till positiv utveckling på många sätt. När sedan sådant som formats i projekt och samverkan inom förbundet fortlever oavsett vem som finansierar eller är huvudman blir det uppenbart att förbundet kan göra god skillnad i både strukturella och individinriktade åtgärder.

När året startade hade ESFprojekt Space påbörjats för unga, Pointprojektet skulle starta inom kort med ytterligare ESF-medel och delar av medlemmarnas egna medel skulle formas till ett projekt för nyanlända. På kort varsel söktes därutöver ett projekt med nationell finansiering (Finsam 9,0) med kommun-och landstingsanställda som specifik målgrupp. Senare under året ansökte förbundet för första gången om ett kompetensutvecklingsprojekt (PO1) hos ESF och innan året var slut hade vi fått besked om att det skulle beviljas.

Det är ingen självklarhet att ansöka om och driva projekt - det är en möjlighet och samtidigt en utmaning. Jag har under året tagit del av svårigheter men framgångarna överväger och de gemensamma krafter förbundets medlemmar förenar i förbundet gör mig stolt och glad. Nu ser jag fram emot fortsatt utveckling efter 2016 där vi har fokus både på de aktiviteter som vi startat upp sedan tidigare men också de nya insatser som vi startat upp och att genomföra det med god kvalitet. Med den goda anda och klimat som vi har i förbundet och i våra styrelsemöten så är det en god grund för att tillsammans skapa förutsättningar för våra kommuninvånare och att vi tillsammans vågar pröva nya metoder som genomförs med hög kvalitet!

Ann Larsson,
områdeschef Försäkringskassan, Avdelningen för sjukförsäkring, Område Sjuhärad

Innehållsförteckning

sida

1. Förvaltningsberättelse ... 3
1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret ... 3
1.2 Om förbundet ... 5
1.3 Beskrivning av verksamheten ... 6
1.3.1 Målgrupper ... 6
1.3.2 Strukturövergripande Insatser ... 7
1.3.3 Individinriktade insatser ... 8
1.4 Måluppfyllelse och resultat ... 9
1.4.1 Övergripande, Deltagarantal ... 9
1.4.2 För individen ... 9
1.4.3 För verksamheterna ... 10
1.4.4 För förbundet ... 10
1.4.5 För samhället ... 10
1.5 Styrelse, ledning och administration ... 11
1.5.1 Styrelse ... 11
1.5.2 Beredningsgrupper ... 12
1.5.3 Personal och lokaler ... 12
1.5.4 Externa resurser ... 12
2. Ekonomiskt utfall ... 13
2.1 Ekonomisk sammanfattning ... 13
2.2 Resultaträkning ... 13
2.3 Balansräkning ... 15
2.4 Uppföljning per kostnadsställe ... 16
2.5 Kassaflödesanalys ... 17
2.6 Redovisningsprinciper ... 18
3. Styrelsens beslut ... 18

1. Förvaltningsberättelse

Sjuhärads samordningsförbund omfattar geografiskt åtta kommuner och befolkningsunderlaget i området är enligt SCB ca 215 000 invånare.
Ändamålet för förbundet är att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.
De gemensamma resurserna ska användas för samordnade bedömningar och insatser som syftar till att den enskilde ska återta eller förbättra sin förmåga att förvärvsarbeta.

Genom ett fristående samordningsförbund kan de fyra ägarparterna verka tillsammans och komma närmare varandra i en permanent samarbetsform. Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2016.

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret

När 2016 inleddes var Margareta Lövgren ordförande för Sjuhärads samordningsförbund och Ann Larsson tillträdde som ny vice ordförande, tills dess att en ny kommunrepresentant fanns på plats

och en ny ordförande kunde väljas. När Försäkringskassan fick ordförandeskapet valdes Västra Götalandsregionens representant Cecilia Andersson till vice ordförande så att förbundet som tidigare har en tjänsteman och en politiker i presidiet.

2016 har varit ett stort projektår ur flera aspekter. Vid styrelsens möte i januari beslutades om en ansökan inom Finsam 9,0, som skapats för att fördela nationella medel till samordningsförbund. I mars kom besked om att de extra nationella medlen beviljats. Redan i april startade verksamheten Uppåt-framåt som en köpt tjänst riktad särskilt till kommun och landstingsanställd långtids-sjukskriven personal. Sjuhärad har haft mer negativa siffror gällande denna målgrupp än riket i övrigt och redan när ansökan om Uppåt-framåt gjordes fanns en önskan om att koppla satsningen till exempelvis en ESF-ansökan. När ESF i juni öppnade en utlysning om kompetensutveckling kring hållbart arbetsliv och psykisk ohälsa påbörjades utformning av den projektansökan som senare namngavs Positiv Rörelse.

I väntan på att den ansökan formades och lämnades in i september pågick redan projekt med medel från ESF, Europeiska socialfonden. Projekt Space var påbörjat med analysfas sedan november 2015 och förbundets nya stora ESF-projekt Point inleddes i februari. Riktat till deltagare över hela Sjuhärad började kommunerna i maj erbjuda platser i projektet där bland annat ACT används som metod för att minska den utbredda psykiska ohälsan.

Pointprojektet involverar ett samarbete med föreningsliv och företag. IF Elfsborg har en liten tjänstefaktor i projektet som de med sponsorföretagens hjälp omvandlar till en stor bit i projektnyttan. För deltagare är det värdefullt att knyta kontakter med både företag och föreningsliv, och företagare kan ha nytta av att utbyta erfarenheter med varandra och få del av information genom till exempel projektets personal för attitydpåverkan och nyskapande handledarutbildning.

En ny form av mötesplats prövades när förbundet inbjöd till ett seminarium för arbetsgivare parallellt med att förbundets medlemmar träffades för samordningsförbundets dag.
Utöver att som ordförande inleda de båda sammankomsterna ingick denna dag att vara ciceron för ESFs generaldirektör som var en av dagens gäster och höll föredrag för båda grupperna.

Till följd av både ESFs projektmedel, nationella medel och medlemsfinansierad verksamhet pågick under 2016 ett flertal upphandlingar parallellt med all verksamhet som sedan tidigare initierats. Offerter hämtades in från externa aktörer, tjänster utlystes och utvärderare upphandlades.
Den ambition som i verksamhetsplanen beskrivs för att skapa nytta för nyanlända under året har formats till Sverigekompassen, avtalats och startats men kommer till största del att utföras i efterskott. Det tar tid att forma och bemanna nya verksamheter samt verka för hållbarhet över tid i dessa, och när externa utförare ska tas in fördröjs det ytterligare av upphandling. Förbundets ägare har pekat på vikten av kontinuitet och tack vare engagerade medlemmar har mycket av tidigare projektinitierad verksamhet fortsatt erbjudas både inom och utanför förbundets ramar.

I likhet med tidigare år har Sjuhärads samordningsförbund finansierat både strukturövergripande samverkan och individinriktade åtgärder. Mest medel har nyttjats till förberedande insatser, så kallad pre-rehabilitering, och mindre delar till direkt arbetslivsinriktade, kartläggande och förebyggande insatser.

Ekonomiskt ligger verksamheten inom anslagen budget och i stora drag har förbundet nyttjat de medel som stått till förfogande. Avsikten var ett +/-noll resultat, medan utfallet visar ett överskott om 79tkr. Om samtliga projektmedel hade räknats hem under året vore differensen större, men ett kommande underskott beräknas enligt plan i projekten.

1.2 Om förbundet

Organisation
Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt Borås Stad, Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda kommuner som medlemmar.
Förbundet har en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli.

Historik
Sjuhärads samordningsförbund är från och med 2011 en sammanslagning av Samordningsförbundet Tranemo-Ulricehamn, som bildades den 1 november 2005, Bollebygd-Mark-Svenljunga Samordningsförbund, som bildades den 1 januari 2006, och Borås Samordningsförbund som bildades den 1 april 2006. Kommunerna Vårgårda och Herrljunga som tidigare saknat förbundstillhörighet trädde in i förbundet i samband med sammanslagningen.

Lagrum
Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser (2003:1210) och en förbundsordning som beslutats av samordningsförbundets medlemmar.
Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till personer i behov av samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning.
Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (1997:614) och kommunallagen (1991:900) i tillämpliga delar.

Uppdrag
De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundens uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som främst bedrivs av de samverkande parterna. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Finansiering & Medlemsavgifter
Europeiska socialfonden, ESF, står för en stor del av de medel som bekostat aktiviteter i Sjuhärad under 2016. Över en treårsperiod har förbundet beviljats att ansöka om 30 337 606 kr för projekt Point och efter utökad ansökan för köp av tjänst i utlandet 6 427 935 kr för projekt Space.
Ersättning för kostnader inom ESF-projekten baseras på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader inom olika tidsintervall som inte alltid sammanfaller med kalenderår. Projektredovisningen släpar i relation till förbundets egna medel och nettoberäkningen av förbundets kostnader kan skilja över tid.
Vid årsavslut har förbundet tillämpat en schablonberäkning av differensen mellan förbundets kostnader och vad ESF slutligt kommer att täcka efter ansökan om utbetalning. Vid projektavslut kommer eventuella skillnader över tid att ha utjämnats om nettokostnaden för förbundet att ligga inom ramarna för beslutad budget.

Sjuhärads samordningsförbund har även bedrivit ett projekt, Uppåt-Framåt, med omkostnader om 496 200kr inom den så kallade Finsam 9,0 utlysningen. Dessa kostnader har sökts och beviljats ur en nationell tilldelningspott som Försäkringskassan administrerat. Enbart kostander för aktivitetens genomförande har sökts, utan kanslikostnader, handläggartid för remittering eller motsvarande.

Ägarparterna bidrar med fyra lika delar till medlemsfinansieringen. Kommunerna bidrar med andel i relation till befolkningsmängd vid föregående halvårsskifte.

Ägarparternas bidrag	tkr
Försäkringskassa	4 417
Arbetsförmedlingen	4 417
Kommuner	4 418
Hälso- och sjukvårdsnämnd	4 417
Totalt	**17 669**

Bollebygd	178
Borås	2201
Herrljunga	191
Mark	693
Svenljunga	212
Tranemo	237
Ulricehamn	478
Vårgårda	228

Verksamhetsidé och vision
Samordningsförbundet är ett sätt att finansiera rehabilitering och ett sätt att arbeta för nytänkande och flexibilitet genom att pröva nya vägar att arbeta och tillsammans göra det som ingen enskild part har ansvar för att göra.
Samverkande professioner och organisationer skapar ett gemensamt sammanhållet arbetssätt och synsätt på individens aktivitetsförmåga och olika behov.
Gemensam kraft med människans möjligheter i fokus!

1.3 Beskrivning av verksamheten

1.3.1 Målgrupper

Målgruppen har under verksamhetsåret generellt varit arbetssökande personer mellan 18-64 år som är arbetsföra men ej omedelbart anställningsbara, och som är aktuella hos minst två myndigheter. Oftast fanns sammansatt problematik och lång frånvaro, eller avsaknad debut, i arbetslivet. Många som skulle ha riskerat passivisering till följd av arbetslöshet eller sjukdom har också deltagit.

Utöver denna generella målgruppsbeskrivning finns särskilda avgränsningar för vissa verksamheter. Bland dessa kan nämnas:
Personer med stressrelaterad problematik
Personer med utländsk bakgrund och/eller funktionsnedsättning
Personer med aktivitetsersättning
Långtidsjukskrivna personer med kommunal eller landstingsanställning
Unga med funktionsnedsättning som riskerar ett långvarigt utanförskap

Antalet deltagare i åldern 16-30år är lika många som antalet äldre deltagare. En inbördes variation finns mellan insatserna beroende på om utbudet varit specifikt riktat eller ej. Könsfördelningen bland de yngre är relativt jämn, med något fler män. I den äldre gruppen är skillnaden mycket stor, med 69% kvinnor och 31% män. Fördelningen av kvinnor+ män i hela åldersspannet blir 59+41%

Generellt är utbildningsnivån låg hos deltagarna. 37% har bara grundskola som högsta avslutade studieform, vilket visar att målgruppen har lägre basutbildningsgrad än föregående år.
40 % har gått ut gymnasiet (dock ej säkerställt att det är med kompletta/godkända betyg).
Av de 18 % som har någon form av högskolestudier eller eftergymnasial utbildning är 72% kvinnor vilket är i stort sett samma förhållande som föregående år.

Nedan följer en fördelning av de deltagare som nyregistrerats med kompletta uppgifter (omfattar 472st deltagare) Observera att en deltagare kan ha flera olika försörjningskällor varför antalet är något större an antalet deltagare.

Försörjningsform	Antal deltagare	Andel
Sjukpenning/Rehabpenning	144	31%
Aktivitetsersättning	55	12%
Sjukersättning	9	2%
A-kassa	5	1%
Aktivitetsstöd	69	15%
Försörjningsstöd	166	35%
Studiestöd/Studiemedel	2	
Annan offentlig försörjning	3	1%
Ingen offentlig försörjning	40	8%

1.3.2 Strukturövergripande Insatser

Förbundsfinansierade verksamheter samverkar med parternas egna insatser och har i olika grad kontakter med primärvård och/eller psykiatri, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, individ- och familjeomsorg, socialtjänst och socialpsykiatri. Flertalet har även kontakter med företag och andra aktörer i näringslivet.

Konferenser och utbildningstillfällen har under året riktats till personal hos de samverkande parterna och föredrag har skett i samband med möten som parterna själva eller andra arrangerat.

ESF-rådet har bjudit in till olika sammankomster och informationer där förbundet medverkat. Spridning av projekterfarenheter har skett både nationellt, till exempelvis nationella rådets arbetsgrupp och i Bryssel, Belgien. En tysk samarbetspart har besökt Sjuhärad och har haft utländska deltagare på besök samt genomfört praktik hos Svenska företag och offentliga organisationer. Som en del i Space har svenska ungdomar med personal rest till Malta för utlandspraktik.

Förbundet har fortsatt att stödja sociala företagare genom att utbilda delar av de inom målgruppen som driver sociala företag i Sjuhärad eller praktiserar på sådana. Coachande administration och olika utbildningar har kunnat nyttjas av de sociala företagen i samverkan. De har löpande köpt stöd genom Coompanion samt vid olika tillfällen deltagit i externa utbildningar.

Under året har det varit ett fortsatt genomgående tema att minska psykisk ohälsa. Vid samordningsförbundets dag var inriktningen att se nyttan av att aktivera och att inte låta psykisk ohälsa leda till passivitet hos målgruppen. Framförallt hyllades den undersköterska som generöst berättade om sina erfarenheter. Att vid konferenser, föredrag och möten samla en blandning av politiker, chefer, medarbetare och deltagare har bidragit till otraditionella grupperingar med strukturövergripande syfte. Ytterligare utbildningsinsatser, bland annat t.ex. Supported Employment, IPS och ACT-utbildning till 12 handledare, bekostas med årets medel. Utbildningarna kommer att slutföras i början av 2017.

1.3.3 Individinriktade insatser

För varje individinriktad verksamhet har en utförande part haft egenanställd eller inhyrd personal som de har tagit ansvar för och hållit med lokaler för i enlighet med årets verksamhetsavtal. Till största del utfördes verksamhet av personal med grundanställning i Sjuhärads olika kommuner. Därutöver har externa coacher arbetat i projekt Uppåt-Framåt och ett studieförbund kontrakterats för Sverigekompassen. Det senare är insatser formade för nyanlända och för att kunna möta den psykiska ohälsa denna målgrupp i hög utsträckning drabbas av men sällan vill medge. Denna verksamhet har skapats även för de personer som vistats längre i Sverige men trots detta ännu lider av samma problematik som många nyanlända. För att få goda förutsättningar till genomförande har projektet inletts med en kortare planeringsfas och antalet platser därefter fördelats över två år. Korta beskrivningar följer i övrigt nedan:

Olika myndighetsteam har i sin helhet finansierats inom parternas ordinarie verksamhet. De har mötts för samordningsbehov kring patienter med komplex problematik. En vårdcentral med privat drift omfattas och övrig samverkan sker med Närhälsan. Dessa samrådsmöten bidrar till utökade kunskaper om parternas olika uppdrag och ökar strukturövergripande samverkan.

Aktiv Hälsa har fortsatt att erbjudas med olika aktiviteter på bestämda tider, och respektive kommun som utförare i egna eller hyrda lokaler. Promenader, naturvistelse, mindfulness, yoga och träning på gym finns bland de aktiviteter som erbjudits med lokal variation.

Ny kraft har bedrivits i Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Arbetstiden för deltagare har som vid flera andra aktiviteter ofta varit låg (från början under tio timmar per vecka) för att sedan gradvis ökas. Ny kraft är den prerehabiliterande och aktiverande del som formats och implementerats efter Krutprojektet.

Första Steget, K-plus, K20, Unga vägval och Framsteget är separata aktiviteter som följt efter Krut och erbjudits inom Borås. Borås har fler deltagare och kan därmed erbjuda koncept med mer specifik målgrupp och metod än de kommuner som enbart erbjuder den istället relativt flexibla aktiviteten Ny kraft.

Gröna Vägen har bedrivit verksamhet i Björbostugan och i naturen vid Ramshulan på Rya. Avgränsning har fortsatt varit 14 veckors deltagande per individ och deltagande riktat till personer med stressrelaterad problematik.

Över gränserna, 3-veckors transnationellt praktikutbyte bekostat med förbundets medel, har skett med en resa till Island under våren. Detta pågick parallellt med analysfas för Space som därefter genomförde en praktikresa till Malta. De båda koncepten skiljer sig ifrån varandra främst genom att erbjuda olika tidsintervall före under och efter deltagarnas utlandsvistelse.

Point påbörjade genomförande i maj och har därefter erbjudit verksamhet i alla kommuner. Samtliga utförare redogör för hur väl projektet kompletterar de aktiviteter som utförs med förbundsmedel och att det ger extra möjligheter att lyfta personer som annars inte når hela vägen till arbetsmarknaden.

1.4 Måluppfyllelse och resultat

Samtliga insatser registreras i ett nationellt system för uppföljning av samverkan, SUS.
Flertalet aktiviteter har till största del registrerat med utförliga uppgifter som efter utskrivning ger uppföljningsmöjligheter av förändrad försörjning etc.

Utbildningsinsatser, konferenser och annat strukturövergripande mäts endast med antal.

1.4.1 Övergripande, Deltagarantal

Insatsnamn	Budget antal delt	Antal delt	Antal nya delt	Antal avslut delt	Pågående delt	Antal nya anonyma
	1 328	**549**	**472**	**300**	**249**	**939**
Aktiv hälsa i samtliga kommuner	290					294
Framsteget	250					582
Borås, förbundsverksamheter (ALF)	175	136	103	86	50	2
Borås, Gröna Vägen	50	52	38	38	14	
Point, alla kommuner	231	169	169	48	124	
Space, alla kommuner	10	8	8		8	
Uppåt Framåt	90					58
Ny kraft, alla kommuner utom Borås	232	184	154	128	53	3
Volyminsats, endast antal:						
samverkan, information och konferenser	230					336

Antalet anonyma deltagare är 939personer, varav 5 har registrerats så till följd av skyddad identitet eller nekad registrering. Övriga har som planerat registrerats anonymt då inriktningen inte varit att påverka individens försörjning, utan att på annat sätt stärka individen.
Årets nya deltagare som registrerats med fullständiga personuppgifter är 472 personer, dvs 1410 anonyma och komplett registrerade tillsammans. Det är något fler än vad som budgeterats och många fler än föregående år då inga ESF-projekt fanns tillgängliga för deltagare.
Alla registreringar är inte unika individer. En deltagare kan tex delta i två olika aktiviteter samtidigt eller efter varandra vilket inte kan anges exakt med tanke på att flera är anonyma.
Differensen mellan totalt antal och totalt antal *unika* komplett registrerade är 59 personer.

Kännedomen om förbundet har ökats genom digitala nyhetsbrev, fortsatt utdelning av trycksaker samt med olika studiebesök och andra mötesplatser.
För konferenser, dialogmöten etc har antalsregistrering noterats till 336 deltagande.
Strukturövergripande volymregistreringar har medvetet hållits på en låg nivå, trots att antalet överstiger budgeterat antal. Endast de aktiviteter som förbundet själva arrangerat har räknats och varje person har enbart noterats en gång då upprepade träffar varit aktuella.

1.4.2 För individen

Målet är en ökad grad av egenförsörjning och en förbättrad arbetsförmåga, vilket oftast inleds genom utveckling av hälsa och livskvalitet, eller påbörjande av studier. Beroende på

verksamheternas inriktning finns således en skiftande målsättning även om de i ett långsiktigt perspektiv har samma syfte.

Från verksamhetshåll anges att deltagare främst har en oro över försörjningssituationen och beslut om ersättning. Det framkommer som rädsla över att om de kommer igång kan det se ut som att de klarar mer än de själva upplever sig klara. Vidare att det i förlängningen kommer att resultera i förhöjda krav och utebliven ersättning. Som i allt annat är det endast genom samtal med berörda parter som detta kan påverkas och då upplevs förbundet vara en lämplig form för aktivitet.

Verksamheterna har gett förutsättningar till flexibilitet och personligt anpassade lösningar och aktiviteter för ökad anställningsbarhet. Deltagare har i viss utsträckning varit aktiva i planering och genomförande och har därmed stärkts i aktivitetsförmåga och tilltro till sin förmåga vilket styrks av positiva uttalanden etc. även om det inte genast leder hela vägen till egenförsörjning.

De deltagare som involverats i samband gemensamma konferenser etc ger starka vittnesmål om nyttan med att bli sedd, ta del av ansvaret och sträva mot egenuppsatta aktiviteter.
Ökad daglig deltagandetid, från insatsens början till utskrivning, rapporteras av flera verksamheter. Detta kan indikera måluppfyllelse ur individernas perspektiv.

1.4.3 För verksamheterna

Verksamheter har bedrivits med bred geografisk spridning och platser har fördelats till både kvinnor och män. Andel kvinnor och män har varierat mellan olika verksamheter.
Bland Aktiv Hälsas deltagare finns fortsatt många fler kvinnor, totalt 169 kvinnor och 125 män, men fördelningen har jämnats ut markant sett till föregående år.

Flera verksamheter har haft utbyte och konkret samverkan med andra verksamheter i förbundet. Bland insatserna förekommer deltagande över kommungränserna enbart i liten skala. Totalt har fyra personer från Sjuhärads intilliggande kommuner deltagit, vilket kan ses som en samverkan över förbundsgränser. 30 personer har inte deltagit i den verksamhet där de är folkbokförda, och i princip är det bara Gröna Vägen i Borås, Ny kraft i Tranemo och Space som har deltagare folkbokförda i en annan kommun än geografisk placering av verksamheten.

Överlag har tillgången till aktiviteter varit god och utan köer. Några verksamheter har haft platser till förfogande som inte fullt ut nyttjats av remittenterna, medan vissa periodvis har haft en väntetid på någon/några veckor inför deltagande.

1.4.4 För förbundet

Målet om grundläggande god ekonomisk hushållning som att driva verksamhet inom fastslagna medelsramar har uppfyllts under året. En förskjutning har skett till verksamhetsutveckling och aktiviteter från kansliets kostnadsställe då det har kunnat ske inom budget. Budgeten har följts upp och rapporterats till medlemmarna. Rapportering sker fortsatt tertialvis.

Ekonomin är i balans och förbundets eget kapital skapar handlingsfrihet inför 2018 samtidigt som det inom de ramar (den så kallade trappan) som fastställts av nationella rådet.
Förbundet har inte haft några avkastningskrav, vilket är helt i linje med lagstiftningens intention.

1.4.5 För samhället

Målsättningen är minskade sjuktal och minskad andel personer i arbetsför ålder som är beroende av offentlig försörjning samt att fler förvärvsarbetar.

31% av alla unika avslutade deltagare var vid inskrivning beroende av försörjningsstöd. Denna andel minskar till 24% i samband med utskrivning. För de 279 unika personer som under året skrivits ut efter deltagande fanns vid inskrivningstillfället 294 olika offentliga försörjningsformer (studiestöd ej inräknat) sänktes antalet till 264. Detta anger endast antal stöd som helt upphört för respektive person och inte eventuell sänkning av stödets omfattning som ofta är ett led i rehabiliteringen.

Av de komplett registrerade som avslutats under året hade 8 personer arbete vid inskrivning med en omfattning som tillsammans motsvarade 7,4 heltidsanställningar. Vid utskrivning har antalet berörda ökat till 29 personer i arbete, varav sex med subventionerad lön som tillsammans utför motsvarande 21,3 heltidstjänster. Detta är en lägre grad av utskrivning till arbete jämfört med föregående år, vilket kan spegla en målgrupp med större problembild som uppges av många verksamheter.

Försörjningsform och förändringsprocent för män och kvinnor avviker stort från varandra.
Mer än dubbelt så många kvinnor som män har sjukpenning/rehabpenning vid inskrivning och för kvinnorna sänks andelen medan den ökar för männen.
Skillnaderna mellan kön försvinner till stor del vid uppdelning efter ålder.

1.5 Styrelse, ledning och administration

1.5.1 Styrelse

Styrelsen som leder Sjuhärads samordningsförbund har bestått av fyra ledamöter och tio ersättare. Kommunerna, som tillsammans utgör en part, har vardera haft en representant som fördelas på en ledamot och sju ersättare medan övriga tre parter haft en ledamot och en ersättare per part.

Styrelsen har under året haft fem möten: 25 februari, 11 mars, 23 maj, 27 september samt 17 november. Ordförande och vice ordförande har under året bildat presidium som har träffats inför styrelsemöten.

Beslutande ledamöter:
Margareta Lövgren (M), Marks kommun, Ordförande tom 31/3
Peter Sand Larsson, Arbetsförmedlingen, vice ordförande tom 25/2
Ann Larsson Försäkringskassan, vice ordf 25/2-31/3, tf ordf tom 31/5, ordförande from 1/6
Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen, vice ordförande from 1/6
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen, ersättare tom 25/2 därefter ordinarie ledamot
Åsa Mukhopadhyay (M), Vårgårda kommun ersättare tom 9/5, ordinarie ledamot from 10/5

Ersättare
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Sofia Sandänger, Försäkringskassan
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Gulli Håkanson (L), Ulricehamns kommun
Barbro Orrestrand (S), Bollebygds kommun
Viktoria Haraldsson (C), Tranemo kommun
Christina Abrahamsson (M) Herrljunga kommun
Anders Lindal (M) Marks kommun
Rickard Svahn, Arbetsförmedlingen

1.5.2 Beredningsgrupper

Till stöd inför styrelsens verksamhetsplanering konsulterades fyra olika beredningsgrupper som ger en relativt lokal förankring. Grupperna består av tjänstemän på ledningsnivå från vardera av kommunernas socialtjänst tillsammans med en representant från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Närhälsan för varje delområde. Borås har en egen grupp medan Bollebygd och Mark samverkar parvis liksom Herrljunga och Vårgårda. Svenljunga-Tranemo-Ulricehamn har varit ett gemensamt beredningsområde. I beredningsmöten medverkar även utföraransvariga och olika behov uppmärksammas i dialog. Parternas kanal för påverkan är respektive beredningsgrupp.

1.5.3 Personal och lokaler

Förbundet har inte haft egen anställd personal under året. För gemensam övergripande administration har förbundet fortsatt under året köpt tjänster från medverkande parter:

Förbundschef: Anna Fagefors, En heltidstjänst för förbundets övergripande förvaltning enligt styrelsens anvisningar.
Projektledare: Pernilla Knutsson och Linda Harju heltidstjänster.
Projektadministration: Helena Thelin, deltidstjänst 80 % och Malin Ekunger, 50 % av heltid
Projektmedarbetare: Anki Hanssen på varierande tjänstegrad sedan oktober.

Kansliet hyr lokaler på Österlånggatan 74 genom Arbetslivsförvaltningen i Borås Stad som även ställt upp med tillgång till konferenslokaler i samband med styrelsemöten och utbildningar.
I viss mån har även externa lokaler hyrts, tex för utbildningar och konferenser.

1.5.4 Externa resurser

Bokföring, redovisning och hantering av styrelsens arvoden etc. köps av Västra Götalandsregionen och utförs av ekonomiservice i Mariestad samt Löneservice i Vänersborg.
Helena Johansson har arbetat med verksamhetsuppföljning, analyser, rapporter och utbildning kopplat till SUS (sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan).

Uppdrag kring information kopplat till hemsidan www.samverkanvg.se har under året köpts av och utförts av Ann-Sofie Mellqvist, Västra Götalandsregionen samt Nina Isoaho, SofTLEG. Nyttan och kostnaden fördelas på samtliga samordningsförbund i Västra Götaland.

Konsulter/Föredragshållare har även anlitats i samband med olika konferenser och informationsinsatser.

Förbundet betalar en årlig kostnad för revision.
Kommunerna och regionen har genom Regionfullmäktige utsett Marie Engström Rosengren till gemensam revisor. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen utses en gemensam revisor. Sedan 2012 har Deloitte upphandlats med Pernilla Rehnberg utsedd som revisor.

2. Ekonomiskt utfall

2.1 Ekonomisk sammanfattning

Belopp i tkr	Utfall jan-dec 2016	Budget jan-dec 2016	Avvikelse jan-dec 2016	Prognos helår 2016	Utfall jan-dec 2015
1.Nettokostnad och finansnetto	**-17 590**	**-17 668**	**78**	**-17 668**	**-16 854**
2.Bidrag	**17 669**	**17 668**	**1**	**17 668**	**15 270**
3.Resultat	**79**	**0**	**79**	**0**	**-1 584**
4.Utgående EK	**2 665**				**2 586**

2.2 Resultaträkning

		Utfall jan-dec 2016		Utfall jan-dec 2015
Intäkter				
	Space	1 526 908,55		0,00
	Point	5 698 430,20		0,00
	Uppåt Framåt, Finsam 9,0	496 200,00		7 556,00
	Övriga intäkter	132,98		-0,96
Summa Verksamhetens intäkter		**7 721 671,73**		**7 555,04**
Kostnader				
	Arvoden	-120 280,06		-121 645,36
	Reseersättning	-52 852,61		-46 789,60
	Sociala avgifter	-40 397,26		-33 152,00
	Övriga Personalkostnader	-494 387,75		-1 043 489,70
	Verksamhetsanknutna kostnader	-23 687 762,28	Not 1	-14 987 799,17
	Lokalkostnader	-86 762,00		-104 880,00
	Övriga kostnader	-828 299,17	Not 2	-522 448,86
Summa Verksamhetens kostnader		**-25 310 741,13**		**-16 860 204,69**
RES1	**Verksamhetens nettokostnad**	**-17 589 069,40**		**-16 852 649,65**
	Erhållna bidrag från huvudmännen	17 669 048,00		15 270 000,00
	Övriga finansiella intäkter	1 056,04		861,36
	Övriga finansiella kostnader	-1 678,43		-1 742,41
Summa Finansiella intäkter/kostnader		**17 668 425,61**		**15 269 118,95**
RES2	**Resultat före extraordinära poster**	**79 356,21**		**-1 583 530,70**
	Extraordinära intäkter	0,00		0,00
	Extraordinära kostnader	0,00		0,00
RES3	**PERIODENS RESULTAT**	**79 356,21**		**-1 583 530,70**

NOTER TILL RESULTATRÄKNING

Not 1 Verksamhetsanknutna kostnader

5538	Verksamhetsanknutna IT-kostnader	-17 543,30
5539	Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-22 360 821,86
5540	Övriga verksamhetsanknutna kostnader	-288 434,69
5541	Verksamhetsanknutna personalkostnader	-4 455,57
5542	Verksamhetsanknutna resekostnader	-351 203,94
5543	Verksamhetsanknutna lokalkostnader	-23 998,00
5544	Verksamhetsanknutna utbildnings-, kurs- och konferens	-626 165,89
5545	Verksamhetsanknutna trycksaker	-8 480,00
5548	Verksamhetsanknuten telefonkostnad, mobil	-6 659,03
Summa:		**-23 687 762,28**

Not 2 övriga kostnader

6230	Datakommunikation	-2 085,75
6412	Möbler	-27 260,00
6419	Övriga förbrukningsinventarier	-33 187,60
6451	Kontorsmaterial	-1 571,20
6471	Trycksaker	-745
6911	Kostnader för information och	-832,65
7071	Representation (ej personal)	-4 625,61
7212	Tele, mobil	-8 938,83
7251	Postbefordran	-35,52
7541	IT-tjänster	-52 244,50
7551	Konsultarvoden spec utredn	-69 949,00
7599	Övriga tjänster	-594 877,20
7619	Övriga kostnader	-31 946,31
Summa:		**-828 299,17**

2.3 Balansräkning

	Ing. balans 2016-01-01	Förändring	Utg. balans 2016-12-31	
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	
Summa anläggningstillgångar	**0,00**	**0,00**	**0,00**	
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar	2 079 183,00	4 046 589,75	6 125 772,75	Not 1
Likvida medel	5 843 170,59	-240 531,21	5 602 639,38	Not 2
Summa omsättningstillgångar	**7 922 353,59**	**3 806 058,54**	**11 728 412,13**	
SUMMA TILLGÅNGAR	**7 922 353,59**	**3 806 058,54**	**11 728 412,13**	
EGET KAPITAL, AVS. & SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	4 169 446,87	-1 583 530,70	2 585 916,17	
Periodens resultat	-1 583 530,70	1 662 886,91	79 356,21	
Summa Eget kapital	**2 585 916,17**	**79 356,21**	**2 665 272,38**	
Skulder				
Kortfristiga skulder	5 336 437,42	3 726 702,33	9 063 139,75	Not 3
Summa skulder	**5 336 437,42**	**3 726 702,33**	**9 063 139,75**	
SUMMA EK, AVS. & SKULDER	**7 922 353,59**	**3 806 058,54**	**11 728 412,13**	

NOTER TILL BALANSRÄKNING	*UB 2016-1231*	*UB 2015-1231*
Not 1: Kortfristiga fordringar		
1687 Redovisningskont, moms	91 660,00	170 433,00
1712 Upplupna intäkter	6 034 112,75	1 908 750,00
Summa:	**6 125 772,75**	**2 079 183,00**
Not 2: Likvida medel		
1930 Bankgiro	3 515 602,01	3 757 176,26
1970 Företagskonto	2 087 037,37	2 085 994,33
Summa:	**5 602 639,38**	**5 843 170,59**
Not 3: Kortfristiga skulder		
2411 Leverantörsskulder	6 948 363,25	3 867 017,82
2711 Innehållen personalskatt	8 256,00	3 102,00
2931 Upplupna sociala avgifter	7 735,00	2 903,00
2991 Upplupna kostnader	2 098 785,50	1 463 414,60
Summa:	**9 063 139,75**	**5 336 437,42**

2.4 Uppföljning per kostnadsställe

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område Asterisk markerar kommentar nedan		Utfall jan-dec 2016	Budget jan-dec 2016	Avvikelse jan-dec 2016
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers etc)	-206	-200	-6
1003	Gemensamma kostnader (revision, SUS, ek service)	-138	-200	62
1010	Kansli (personal, hyra, IT, div mtrl)	-1 273	-1 550	277
2000	Information (del av VG-informatör, trycksaker)	-5	-44	39
3001*	Verksamheter i Borås	-4 050	-4 050	0
3002	Aktiv hälsa i Borås	-600	-600	0
3004	Sociala företag	-500	-500	0
3005*	Utbildning/Utveckling	-514	-200	-314
3006	Gröna Vägen i Borås	-1 200	-1 200	0
3007	Aktiv hälsa i Mark	-175	-175	0
3008	Ny Kraft Mark	-1 797	-1 797	0
3010	Aktiv hälsa i Bollebygd	-75	-75	0
3011	Ny kraft Bollebygd	-430	-430	0
3012	Aktiv hälsa i Svenljunga	-75	-75	0
3013	Ny kraft Svenljunga	-531	-532	1
3015	Ny kraft i Tranemo	-606	-607	1
3016	Ny kraft i Ulricehamn	-1 211	-1 211	0
3018	Vårgårda arbetslivsinriktad verksamhet	-653	-653	0
3019	Herrljunga arbetslivsinriktad verksamhet	-546	-546	0
3020	Tranemo Aktiv hälsa	-75	-75	0
3021	Ulricehamn Aktiv hälsa	-150	-150	0
3033	Över Gränserna	-290	-300	10
3046	Inriktning nyanlända, Sverigekompassen	-2 398	-2 398	0
	Medfinansiering till ESF Projekt	-100	-100	0
Summa		-17 598	-17 668	70

* Kostnadsställe 3001 ackumulerar kostnader för individinriktade aktiviteter genom Arbetslivsförvaltningen i Borås: Framsteget, K20, K-plus, Unga vägval och Första steget.

* Kostnadsställe 3005 omfattar enligt budget samordningsförbundets dag och har därefter utökats med ACT, IPS & SE utbildningar samt andra utvecklingsinsatser till följd av lägre kansliomkostnad.

Projekt med extern finansiering		Utfall jan-dec 2016
3036	Finsam 9,0 Uppåt-framåt	-496
3040	Space analys, faktiska	-64
3041	Space genomförande, faktiska	-96
3042	Space, Schablonbaserade	-1 054
3043	Point analys, faktiska	-33
3044	Point genomförande, faktiska	-276
3045	Point Schablonbaserade	-5 794
Summa		-7 813

ESF-projekten baseras på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader vilket ska redovisas för olika tidsintervall som inte sammanfaller med kalenderår och projekten omfattar därför tre kostnadsställen vardera enligt ovan.

2.5 Kassaflödesanalys

Kassaflöde från löpande verksamhet		**79 356,21**
Förändring av rörelsekapital		
	Kortfristiga fordringar	-4 046 589,75
	Kortfristiga skulder	3 726 702,33
	Överlåtelse inkomster	
Förändring av rörelsekapital		**-319 887,42**
Investeringar		
	Investeringar	0,00
Investeringsnetto		**0,00**
Finansieringar		
	Långfristiga fordringar	0,00
	Långfristiga skulder	0,00
Finansieringsnetto		**0,00**
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		**-240 531,21**

Kontroll (Se Balansrapporten)	
UB Likvida medel	5 602 639,38
IB Likvida medel	5 843 170,59
Summa:	**-240 531,21**

2.6 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning i tillämpliga delar.

Styrelsen har bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på 2 mnkr för att kunna möta oplanerade verksamhetsförändringar. Det egna kapitalet uppgår till 2,6 mnkr per balansdagen.

Beträffande balanskravsavstämning är årets resultat enligt resultaträkningen 79tkr. Av detta avgår inga realisationsvinster och ingen justering mot övriga poster enligt KRL.
Förbundet har inga pensionsåtaganden åt personal eller styrelse. Förbundet har inga materiella anläggningstillgångar och har inte haft investeringsbudget 2016.

3. Styrelsens beslut

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Borås 2017- 01 - 24

Ann Larsson
Ordförande
(Försäkringskassan)

Cecilia Andersson,
Vice Ordförande
(Västra Götalandsregionen)

Åsa Mukhopadhyay
Ledamot
(Kommunerna, Vårgårda kommun)

Jonas Ryhr
Ledamot
(Arbetsförmedlingen)

KS § 77 DNR KS 77/2017 942

Årsredovisning och revisionsberättelse 2016, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Sammanfattning
Årsredovisning har inkommit från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Som medlemmar har Herrljunga kommun att ta ställning till redovisad årsberättelse och ekonomisk redovisning.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse 2017-04-12
Årsredovisning Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016
Revisionsberättelse Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att;

- Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016.
- För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016.
2. För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Sjuhärads komunalförbund
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-04-12
DNR KS 77/2017 942

Godkännande av revisionsberättelse och årsredovisning för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund år 2016

Sammanfattning

Årsredovisning har inkommit från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Som medlemmar har Herrljunga kommun att ta ställning till redovisad årsberättelse och ekonomisk redovisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-04-12
Årsredovisning Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016
Revisionsberättelse Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016
- För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2016 års verksamhet och räkenskaper

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Förslagsställaren, kommunfullmäktige
För kännedom till:

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

2017-04-05

Medlemskommunerna Boråsregionen,
Sjuhärads kommunalförbund

Årsredovisning 2016 samt revisionsberättelse

Direktionen för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde 2017-03-30 att fastställa årsredovisning för år 2016 samt att översända densamma tillsammans med revisionsberättelse till medlemskommunerna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Medlemskommunernas beslut meddelas Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund på

info@borasregionen.se

alternativt

Lena Brännmar
Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgsvägen 1A
506 30 Borås

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Lena Brännmar
Administrativ chef

Bilagor:

1. Protokollsutdrag 20170330
2. Årsredovisning 2016
3. Revisionsberättelse

Från: infoBorasregionen <info@borasregionen.se>
Till: '"kommunen@bollebygd.se"' <'kommunen@bollebygd.se'>, '"boras.stad@boras....
Kopia: Magnus Haggren <magnus.haggren@borasregionen.se>
Hemlig Herrljunga Kommun
Datum: 2017-04-05 10:53
Ärende: Ärende för vidare hantering
Bifogade filer: Brev Årsredovosning 2016.pdf; Revisionsberättelse Sjuhärads kommunalförbund år 2016.pdf; Omedelbar justering Årsredovisning 2016.pdf; Årsredovisning Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016.pdf

Hej!
Bifogar Årsredovisning 2016 för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund med revisionsberättelse för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.
För mer information se bifogade bilagor.

Hälsningar

Lena Brännmar
Administrativ chef
[Borasreg_sjuh_RGB]
Skaraborgsvägen 1A, 506 30 Borås
0703-270955
www.borasregionen.se<http://www.borasregionen.se/>

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Sjuhärads kommunalförbund, Direktionen 2017-03-30, paragraf för omedelbar justering

Årsredovisning 2016 Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Ekonomiskt resultat
Förbundet totalt redovisar ett positivt resultat på 2 604 tkr. Förbundskansliets resultat är ett överskott om 1 124 tkr. Överskottet beror på att en årsarbetare hållits vakant beroende på osäkerheten kring de ökade pensionskostnaderna. Kostnaderna för pensioner har ökat med 889 tkr i jämförelse med år 2015. Därutöver har tjänst som förbundssekreterare varit vakant sedan maj månad då beslut fattades om att inrätta tjänst som administrativ chef. Därutöver ha 1 665 tkr bestående av kommunernas tillväxtmedel förts över till 2017 för att nyttja till fortsatt utveckling av förbundets nio prioriteringar.

Navets redovisar ett positivt resultat på 1 145 tkr. Resultatet består av flera delar, 340 tkr motsvarar intäkter från försäljning av utställningar och material samt ersättning för engagemang i externa projekt. 250 tkr reserveras årligen för att nå målet med 10% av omsättningen i eget kapital. 550 tkr är kopplat till HELA-projektets rekvirering då utbetalning sker halvårsvis.

Medarbetarcentrum gör ett positivt resultat om 334 tkr. Överskottet beror på en långtidssjukskrivning som inte ersatts.

Förbundet tog den 1 april över huvudmannaskapet för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Närvårdssamverkans avtalsparter är kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samt Södra Hälso- och sjukvårdsnämnden. Verksamheten finansieras av de ingående avtalsparterna och redovisas som egen resultatenhet i den interna redovisningen. Närvårdssamverkan Södra Älvsborg gör ett överskott om 368 tkr till största del beroende på vakant tjänst. Dessa medel förs över till 2017 varför det i resultaträkning ser ut som att verksamheten går plus/minus noll.

God ekonomisk hushållning
Direktionen har tidigare beslutat att verksamhetens underliggande omslutning och karaktär bedömts motivera ett Eget kapital för förbundskansliet om cirka 4 miljoner kronor. Navets styrgrupp har bedömt att ett eget kapital om 10% är motiverat. Det totala utgående egna kapitalet är vid årets utgång 7 775 tkr. Varav kansliet har ett överskott på 5 918 tkr, Navet uppvisar ett överskott om 1 939 tkr och Medarbetarcentrum har genom årets positiva resultat återställt stor del av tidigare års resultat och har nu ett underskott i eget kapital om 82 tkr att jämföras med år 2015 som var ett underskott om 416 tkr.

Måluppfyllelse
Direktionen har beslutat om det övergripande målet: Att aktivt delta i arbetet för att Sjuhärad/Boråsregionen skall vara ett bra område att bo, arbeta och leva i. Målet ska nås genom de tre strategiska målen som är:
- Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
- Gränsöverskridande möte och samverkan
- Främja innovation och nytänkande

För varje beredningsområde redovisas hur 2016 års arbete har styrts mot de uttalande strategiska målen.

Navet har en god måluppfyllelse utifrån verksamhetsplan 2016 och beskriver i årsredovisningen både mål som uppnåtts och de som inte kunnat genomföras.

Medarbetarcentrum har uppfyllt samtliga mål i verksamhetsplan för år 2016.

Närvårdssamverkan har sedan huvudmannaskapet övergick till förbundet funnit sina nya former enligt nytt avtal mellan parterna.

Direktionen beslutar att

för egen del godkänna upprättat förslag till årsredovisning 2016 för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

översända årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelse till medlemskommunerna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet

paragrafen förklaras omedelbar justerad

…… ……

Ordförande ULF OLSSON

Justerare CRISTER PERSSON

Revisorerna, Sjuhärads kommunalförbund

BORÅSREGIONEN
SJUHÄRADS KOMMUNALFÖRBUND
ANK: 2017 -04- 04

Till Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner i Sjuhärads kommunalförbund

Revisionsberättelse för Sjuhärads kommunalförbund år 2016

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Sjuhärads Kommunalförbund (organisationsnummer 222000-1008) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt Kommunallagen, God revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller förbundets följsamhet mot budgetbeslut och fastställda mål konstaterar vi att det inte går att avgöra om de strategiska målen är uppnådda eller ej. Det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Navet Science Center når inte sex av tretton mål. Det är väsentligt att förbundet analyserar och ger förklaringar till varför man inte uppnår mål/resultatmål.

Revisionen noterar att beslutet att ta över Närvårdssamverkan skett på förvaltningsnivå. Bedömningen är att Direktionen borde ha fattat beslutet.

Vi bedömer att det med utgångspunkt från årsredovisningen är svårt att uttala sig om verksamheten i Sjuhärads Kommunalförbund är ändamålsenlig. Det är angeläget att förbundet utvecklar måluppföljningen.

Förbundet har inte genomfört någon riskanalys. Internkontrollplanen från 2013 är inte uppdaterad för 2016, och den interna kontrollen har inte följts upp under 2016. Samtliga delegationsärenden har inte anmälts till nämnden. Vi bedömer mot denna bakgrund att den interna kontrollen är otillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, och att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för år 2016 för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Vi tillstryker att årsredovisningen för år 2016 kan fastställas.

BORÅS 2017-03-31

Roger Fogelström Ingrid Isaksson Boris Preijde

Ulf Tranefors-Gustafsson Weine Eriksson

Bilagor:

Sjuhärads kommunalförbund, Revisionsredogörelse 2016

Rapport avseende granskning av årsredovisning 2016, Sjuhärads kommunalförbund

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Årsredovisning 2016

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Direktionen 2017-03-30

Innehållsförteckning

Politisk representation Direktion 2016 3

Revisorer 4

Förvaltningsberättelse 5

Verksamhetsidé 5
Arbetsformer 5
Händelser av väsentlig betydelse 6
Väsentliga personalförhållanden 6

Resultat 2016 6
Balanskravsutredning 7
God ekonomisk hushållning 7
Verksamhetens förväntade utveckling 8
Medfinansiering av E20 8

Regional utveckling och hållbarhet 9

Område Infrastruktur 10

Område Samhällsbyggnad 10

Område Kollektivtrafik 11

Område Kultur 12

Område Tillväxt 13

Område EU-samordning 14

Område verksamhetsutveckling med stöd av IT 14

Uppdrag som bedrivits inom beredningsområdet under 2016 15

Välfärd och Kompetens 15

Projekt som bedrivits inom beredningsområdet under 2016 18

Navet Science Center 20

Medarbetarcentrum 25

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg 29

Resultaträkning 2016 31

Balansräkning 2016 36

Noter - Sjuhärads kommunalförbund 37

Kassaflödesanalys 2016 40

Bilaga 1 – Antal anställda 41

Politisk representation Direktion 2016

Direktionen är förbundets beslutande organ och tillika förbundsstyrelse. Direktionen har haft sex sammanträden under år 2016.

Ordförande	Ulf Olsson (S)	Borås Stad
1-e vice ordförande tom 30 april	Margareta Lövgren (M)	Marks kommun
1-e vice ordförande from 1 maj	Crister Persson (C)	Tranemo kommun
2-e vice ordförande tom 30 april	Crister Persson (C)	Tranemo kommun
2-e vice ordförande from 1 maj	Tomas Johansson (M)	Marks kommun
Ledamot	Peter Rosholm(S)	Bollebygds kommun
Ledamot	Annette Carlsson (M)	Borås Stad
Ledamot	Johnny Carlsson (C)	Herrljunga kommun
Ledamot	Stefan Carlsson (S)	Svenljunga kommun
Ledamot	Mattias Josefsson (S)	Ulricehamns kommun
Ledamot	Bengt Hilmersson (C)	Vårgårda kommun
Ersättare	Christer Johansson (M)	Bollebygds kommun
Ersättare	Morgan Hjalmarsson (L)	Borås Stad
Ersättare tom 30 september	Lena Palmén (S)	Borås Stad
Ersättare from 1 oktober	Malin Carlsson (S)	Borås Stad
Ersättare	Christina Abrahamsson (M)	Herrljunga kommun
Ersättare	Lisa Dahlberg (S)	Marks kommun
Ersättare	Johan Björkman (M)	Svenljunga kommun
Ersättare	Tony Hansén	Tranemo kommun
Ersättare	Roger Wilhelmsson (M)	Ulricehamns kommun
Ersättare	Christer Forsmark (S)	Vårgårda kommun
Adjungerad	Ann-Charlotte Stenkil (M)	Varbergs kommun
Adjungerad	Jana Nilsson (S)	Varbergs kommun
Adjungerad	Cristina Bernevång (KD)	
Adjungerad	Lennart Andreasson (V)	
Adjungerad	Tom Andersson (MP)	
Adjungerad	Crister Spets (SD)	
Adjungerad	Anders Leijonhielm (LPO)	

Revisorer

Förbundet ska revideras av minst tre revisorer som är gemensamma för förbundsmedlemmarna. Borås, Mark och Ulricehamn utser vardera en revisor samt en ersättare för denna. Borås revisor är sammankallande. Dessutom kan övriga medlemskommuner om de så önskar utse vardera en revisor och en ersättare för denne.

Revisorer

Ordinarie	Boris Preijde (M)	Borås Stad
Ordinarie	Roger Fogelström (M)	Marks kommun
Ordinarie	Ulf Tranfors-Gustafsson (M)	Tranemo kommun
Ordinarie	Ingrid Isaksson (S)	Ulricehamns kommun
Ordinarie	Weine Eriksson (S)	Vårgårda kommun
Ersättare	Ingwer Kliche (S)	Borås Stad
Ersättare	Eva Ryberg (S)	Marks kommun
Ersättare	Lars-Erik Josefsson (M)	Ulricehamns kommun

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsidé

Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 och är ett samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är adjungerade till förbundet. Avtal som reglerar samverkan med Varberg finns.

Förbundet är ett offentligrättsligt organ utifrån kommunallagen. Verksamheten grundar sig på förbundsordningen som beslutats av kommunerna. Sammanfattningsvis ska förbundet;

- Stärka Sjuhärad som attraktiv och konkurrenskraftig tillväxtregion
- Stödja kommunerna i deras samverkan och i omvärldsbevakning
- Samverka med nationella organ liksom Västra Götalandsregionen och andra myndigheter och organisationer på regional nivå.

Arbetsformer

Förbundet bedriver bas och temporär organisation med kansli och förtroendevalda samt fördelar tillväxtmedel. Genom avtal med Västra Götalandsregionen beslutar Direktionen om användning av regionens bidrag för tillväxtsatsningar i Sjuhärad. I princip gäller medfinansiering med egna förbundsmedel. Förbundet bedriver också Navet Science Center samt Medarbetarcentrum. De senare verksamheterna finansieras och nyttjas olika av medlemskommunerna. Mot den bakgrunden förs dessa som egna resultatenheter i den interna redovisningen. Sedan april månad är förbundet också huvudman för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Förbundets arbetsformer bygger på en generell strategi med

- Politiskt engagemang i Direktion
- Politiska beredningsgrupper och utsedda styr- och ledningsgrupper för särskilda frågor

Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund har under år 2016 haft två beredningsgrupper, Hållbar regional utveckling (BH7) och Välfärd & Kompetens. Beredningsgrupperna har till uppgift att:

- Arbeta med strategiska frågor
- Bereda ärenden inom sitt kompetensområde till Direktionen
- Ta initiativ i frågor
- Företräda kommunalförbundet inom sitt verksamhetsområde

Förbundet utser också Sjuhärads representanter i regionala beredningar samt nominerar deltagare till styrelsen för VästKom som är Västsvenska kommunalförbundens samorganisation som arbetar med utvecklingsfrågor på uppdrag av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Förbundskansliet bistår de politiska organen, och har kontakt gentemot kommunala förvaltningar och andra myndigheter och organisationer. Utöver basorganisationen finns temporära resurs- och kompetensförstärkningar.

Förbundets verksamhet bygger i hela sin omfattning på samverkan. I syfte att tillvarata och fånga upp utveckling inom de kommunala verksamhetsområdena med sikte på samverkan, deltar kansliet i stort sett regelbundet i förekommande tjänstemannagrupper mellan medlemskommunerna såsom t ex kommun, utbildnings-, och socialchefsgrupp, nätverk för vård- och omsorgschefer och samhällsbyggnad.

På regional nivå samverkar kansliet med länets övriga kommunalförbund samt VästKoms kansli, andra regionala och delregionala grupper såsom Västra Götalandsregionen (VGR), Länsstyrelse, Högskola och Arbetsförmedling. På tjänstemannanivå möts de fyra kommunalförbunden för samverkan via VästKom i vad som benämns ledningsgrupp VGK.. Förbundsdirektör och Regionutvecklingschef medverkar i Västgruppen för beredning av frågor inom regional utveckling och tillväxt till Beredningen för hållbar utveckling Västra Götaland (BHU). I BHU möts de fyra kommunalförbunden och representanter för VGR om strategiska frågor inom regional utveckling och tillväxt. På politisk nivå representerar presidiet och ordförande för BH7 förbundet i VästKoms styrelse och BHU. Direktionens ordförande representerar

förbundet i Samrådsorganet där de fyra kommunalförbunden via VästKom samverkar med VGR om strategiska hälso- och sjukvårdsfrågor.

Samverkan är också en av de viktigaste förutsättningarna för att utveckla NAVET liksom Medarbetarcentrum. Under 2016 har dessa samarbetat med åtskilliga olika institutioner och organisationer både i och utanför Sjuhärad.

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet tog den 1 april över huvudmannaskapet för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Närvårdssamverkans avtalsparter är kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samt Södra Hälso- och sjukvårdsnämnden. Verksamheten finansieras av de ingående avtalsparterna och redovisas som egen resultatenhet i den interna redovisningen. Mer information om verksamheten finns under rubrik Närvårdssamverkan.
I övrigt har verksamheten förflutit enligt plan.

Väsentliga personalförhållanden

Andelen anställda på förbundet under år 2016 är totalt 41,58 årsarbetare (åa) i jämförelse med år 2015 då andelen årsarbetare var 39,5. Fördelat mellan verksamheterna är andelen årsarbetare på kansliet 15 åa (17 åa år 2015), Navet 21,58 åa (18,9 åa år 2015), Medarbetarcentrum 3 åa (3,6 åa år 2015) och Närvårdssamverkan 2,0 åa. Se bilaga 1.

Att andelen årasbetare på kansliet minskat år 2016 i jämförelse med år 2015 är beroende på avslutade projekt.
Navets ökade anställda är beroende att Projekt HELA tillkom under hösten 2015.
Medarbetarcentrums personalminskning genomfördes i samband med halvårsskiftet 2015 och är beroende på anpassning till budget då andelen medlemskommuner minskat.
Närvårdssamverkan har tillkommit med 2 aå from 1 april 2016.

Sjukfrånvaro år 2016

Total sjukfrånvaro	6,3 %
Varav kvinnor	70,9 %
Varav män	29,1 %
Varav över 60 dagar	64,1 %
Varav kvinnor över 60 dagar	71,7 %
Varav män över 60 dagar	28,3 %

Resultat 2016

Förbundet totalt redovisar ett positivt resultat på 2 604 tkr i jämförelse med år 2015 då resultatet var ett underskott om 56 tkr.

Förbundskansliets resultat är ett överskott om 1 124 tkr i jämförelse med ett underskott om 776 tkr år 2015.

Överskottet år 2016 beror på att en årsarbetare hållits vakant beroende på osäkerheten kring de ökade pensionskostnaderna som uppkom under 2015 beroende på ny modell för beräkning av pensionskostnader och att lönerna för stor andel av medarbetarna på kansliet överstiger 7,5 inkomstbasbelopp. Kostnaderna för pensioner har ökat med 889 tkr i jämförelse med år 2015. Därutöver har tjänst som förbundssekreterare varit vakant sedan maj månad då beslut fattades om att inrätta tjänst som administrativ chef. 1 665 tkr bestående av kommunernas tillväxtmedel har förts över till år 2017 för att nyttja till fortsatt utveckling av förbundets nio prioriteringar.

Navets redovisar ett positivt resultat på 1 145 tkr i jämförelse med år 2015 som redovisade ett överskott om 896 tkr. Resultatet för 2016 består av flera delar, 340 tkr motsvarar intäkter från försäljning av utställningar och material samt ersättning för engagemang i externa projekt. 250 tkr reserveras årligen för att nå målet med 10% av omsättningen i eget kapital. 550 tkr är kopplat till HELA-projektets rekvirering då utbetalning sker halvårsvis.

Medarbetarcentrum gör ett positivt resultat om 334 tkr i jämförelse med år 2015 då ett underskott om 64 tkr redovisades. Överskottet för år 2016 beror på en långtidssjukskrivning som inte ersatts.

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg gör ett överskott om 368 tkr till största del beroende på vakant tjänst. Dessa medel förs över till 2017 varför det i resultaträkning ser ut som att verksamheten går plus/minus noll.

Finansieringen i form av avgift från medlemskommunerna för förbundskansli och tillväxtmedel har varit 73 kronor per invånare. Av detta betalas 2 kronor/inv. som medlemsavgift till VästKom. För Varbergs kommun är bidraget 11 kronor/inv. Summa medlemsbidrag till förbundet år 2016 var 16 434 tkr varav 8 000 tkr för utlysning av tillväxtmedel.
Navet finansieras dels av medlemskommunerna men har också intäkter från Skolverket, bidrag från Västra Götalandsregionen och temporära projektmedel.
Medarbetarcentrums basverksamhet utgörs främst av intäkter från medlemskommunerna och har därutöver ett tjänsteutbud som säljs till både medlemskommuner och andra.
Närvårdssamverkan finansieras av medverkande kommuner och Södra Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). Medverkande kommuner bidrar med 5,06 kr per invånare och HSN bidrar med motsvarande hela summa.

Det positiva utfallet i relation till budget för kansliet, Medarbetarcentrum och Närvårdssamverkan är i huvudsak beroende på vakanta tjänster. Om tjänsterna varit tillsatta hade ett nollresultat redovisats för dessa verksamheter.
Navets positiva resultat beror på flera delar där bla ökade intäkter tillkommit i relation till budget i form av ökad försäljning och medverkan i externa projekt. 540 tkr är kopplat till projekt HELA.

2016 års resultat i jämförelse med prognos i delårsbokslut efter augusti avviker för samtliga verksamheter.
För kansli och tillväxtmedel finns det utifrån nuvarande bokföringsrutiner vissa svårigheter att göra prognos för slutligt utfall. För 2017 finns ambitionen att förändra och därigenom underlätta prognosarbetet.
Navet är beroende på ökade intäkter i relation till budgeterat och medverkan i externa projekt som inte var med i plan för 2016.
Medarbetarcentrums prognos efter augusti månad var baserad på full bemanning vilket inte funnits pga sjukfrånvaro.
För Närvårdskontoret är huvudförklaringen till prognosavvikelsen att vakant tjänst inte tillsattes som planerat.

Balanskravsutredning

Kommunalförbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2016. Förbundet använder inte resultatutjämningsreserv (RUR).

Beräkning av balanskravsresultat

	Belopp i tkr
Årets resultat enligt resultaträkningen	+ 2 604
Reducering av samtliga realisationsvinster	0
Balanskravsresultat	+ 2 604

God ekonomisk hushållning

Direktionen har tidigare beslutat att verksamhetens underliggande omslutning och karaktär bedömts motivera ett Eget kapital för förbundskansliet om cirka 4 miljoner kronor. Navets styrgrupp har bedömt att ett eget kapital om 10% är motiverat. Det totala utgående egna kapitalet är vid årets utgång 7 775tkr.. Varav kansliet har ett överskott på 5 918 tkr, Navet uppvisar ett överskott om 1 939 tkr och Medarbetarcentrum har genom årets positiva resultat återställt stor del av tidigare års resultat och har nu ett underskott i eget kapital om 82 tkr att jämföras med år 2015 som var ett underskott om 416 tkr.

Verksamhetens förväntade utveckling

Under år 2017 kommer förstudier genomföras av behovet av att stärka förbundets insatser inom områdena e-kontor, besöksnäring och framtidsbild Borås. Syftet är att bidra till ökad måluppfyllelse inom målområdet En region för alla och En region som syns och engagerar i de prioriterade målen i Boråsregionens tillväxt- och utvecklingsstrategi 2014-2020 samt identifiera kommunalförbundets behov av förstärkning av insatser för den regionala utvecklingen.

Medfinansiering av E20

Direktionen för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund beslutade 2013-05-30 att underteckna avsiktsförklaring att för egen del medfinansiera utbyggnaden av E20 på sträckorna förbi Vårgårda, Vårgårda till Vara, förbi Skara samt Götene till Mariestad med 15 000 tkr i 2013 års penningvärde plus s.k. anläggningsindex under förutsättning att samtliga ingående kommuner, kommunalförbund samt Västra Götalandsregionen undertecknar motsvarande avsiktsförklaring. Avtal har tecknats och förbundet har avsatt 9500 tkr från år 2014 och återstående summa ska avsättas under en period av fyra år. Under år 2016 har 1 375 tkr avsatts. Anläggningsindex ligger även i år på minus varav inga medel avsätts för det för år 2016.

Läsanvisning

I nästkommande avsnitt presenteras Kommunalförbundets beredningsområden. För varje beredningsområde redovisas hur 2016 års arbete har styrts mot de uttalade målen:

- Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
- Gränsöverskridande möten och samverkan
- Främja innovation och nytänkande

Därefter följer redovisning av verksamheterna Navet, Medarbetarcentrum och Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Regional utveckling och hållbarhet

Förbundets verksamhet inom området regional utveckling i Sjuhärad (BH7) handlar till stor del om att biträda medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt förhandlingsarbete, utredningar och utvecklingsarbete. I ansvarsområdet ingår:

- Infrastruktur
- Samhällsbyggnad
- Kollektivtrafik
- Tillväxt
- Kultur
- eSamhälle

Kansliet har inom beredningsområdet under 2015 främst arbetat med remisshantering av infrastrukturfrågor ett flertal s.k. åtgärdsvalsstudier tillsammans med Trafikverket och VGR, delregionala och regionala kollektivtrafikfrågor samt utvecklingsarbete kring Götalandsbanan. Fokus har även lagts på att utföra fortsatt kvalitetsarbete inom tillväxtutlysning. Ett fördjupat arbete inom området eSamhälle har tagit vid samt revideringsarbete inom regional och även delregional kulturstrategi.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Genom aktivt arbeta med att lyfta Sjuhäradsperspektivet genom kunskaps- erfarenhetsutbyte och samordning mellan medlemskommunerna och därigenom flytta fram positionerna på både delregional och regional nivå gagna invånarna inom kommunalförbundets ansvarsområde.

Resultat: Vid nätverksmöten med företrädande tjänstemän från kommuner samt vid beredningsmöten diskuteras frågor för gemensamt förhållningssätt fram gentemot t ex VGR, övriga kommunal- och länsförbund och Länsstyrelsen.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Möten i nätverk och samverkansgrupper med andra externa aktörer medverkar till att medlemskommunernas gemensamma erfarenheter, problem, resurser och synpunkter tas tillvara och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda. Resultat av möten inom olika verksamhetsområden leder till gemensamma delregionala satsningar.

Resultat: Information om och dialog kring t ex nationella och regionala handlingsplaner och satsningar inom beredningens ansvarsområden har skett i stor omfattning. Analysarbete och diskussion kring gemensamma delregionala satsningar sker främst inom kommunalförbundets nätverksmöten inom respektive område.

Främja innovation och nytänkande
Beredningens frågor inom ansvarsområdena är av strategisk art. Arbetssättet är att med nytt tänkande och innovativa lösningar möta framtida behov och utmaningar utifrån begränsade resurser.

Område Infrastruktur

Uppgift
Kansliets uppgift är att vara en samordnande part och stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen inom person- och godstransportinfrastrukturområdet på regional och nationell nivå.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Under året har arbetet startat med att ta fram förslag till ny nationell och regional infrastrukturplan för perioden 2018-2029. Under året har en systemanalys arbetats fram som beskriver vilka funktioner i den regionala planen som ska prioriteras. Kandidater till brister över 25 miljoner har processats fram. Ett stort arbete har under året lagts på att arbeta fram remissvar Godstransportstrategi för Västra Götaland, Åtgärder för systematisk anpassning av hastighetsgränser till vägarnas trafiksäkerhetsstandard och Förslag till prioriterade cykelvägar längs regionalt/statligt vägnät i Västra Götaland 2016-2020 samt på åtgärdsvalsstudier (ÅVS) såsom ÅVS Viskadalsstråket. Arbetet har skett i tät dialog med medlemskommunerna. Mycket arbete har även lagts på Götalandsbanan och de korridorval som föreslås genom området. Noden Borås är en stor ÅVS som pågått under året där kansliet deltagit.

Resultat: Arbetet har inneburit att Sjuhärads beslut kring remisser och deltagande i arbetsprocesser bidragit till att stärka delregionen. Arbetet har också inneburit att Sjuhärad som delregion syns än mer i det regionala arbetet såsom att kansliet samordnat det pågående arbetet med ny regional infrastrukturplan, exempelvis systemanalys och kandidater till brister över 25 miljoner inför fortsatt arbete på den regionala nivån.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Kommunalförbundet har deltagit i den strategiska infrastrukturgruppen som leds av VGR. Deltagit i arbets- och styrgrupper initierade av Trafikverket.

Nedan redovisas några aktuella nätverk och samverkansstrukturer:

- Strategisk infrastrukturgrupp - VGR
- Samhällsbyggnads- infrastrukturchefsnätverk
- Tjänstemannagrupp Samverkansnätverk Göteborg-Borås
- Arbets- och styrgruppsarbete inom ett flertal ÅVS:er (exempel är Noden Borås, Viskadalsstråket)

Resultat: Samverkan medlemskommunerna emellan med att arbeta fram en gemensam syn för Sjuhärad har stärkt delregionens påverkan på det regionala planet och inneburit en bra grund att arbeta vidare på. Bland annat har kansliet haft en sammanhållande roll i samverkansnätverket som där resulterat i en bredare samsyn gällande den regionala betydelsen med ny stambana genom delregionen.

Område Samhällsbyggnad

Uppgift
Kansliets uppgift och ansvar inom samhällsbyggnad har inneburit regelbundna möten under det gånga året. Arbetet har skett inom samhällsbyggnadschefsnätverk och som sammanhållande i samverkansgruppen Göteborg-Borås.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
I arbetet med Götalandsbanan ligger fokus på samhällsbyggnad och målet är att stärka Sjuhärad i en förstorad arbetsmarknadsregion. Remissvar har arbetats fram gemensamt med alla kommuner på deletappen ÅVS Bollebygd-Borås.

*Resulta*t: Erfarenhetsutbyte mellan kommunerna skapar en ökad kunskap och medvetenhet om Boråsregionens medlemskommuner samt bidrar till att stärka delregionen. Kännedom om enskilda kommuners översiktsplanering och andra kommunspecifika dokument har resulterat i erfarenhetsutbyten som inneburit att kontakter mellan kommunerna har underlättats.

Gränsöverskridande möten och samverkan

Strävan att öka samverkan gällande Götalandsbanans framtid har skett genom kontakter med Trafikverket, Västra Götalandsregionen, Göteborgsregionen och kommuner i sträckningen Göteborg – Borås samt mot Varberg.

Resultat: Möten och olika samverkansinitiativ har lett till att samhällsbyggnadsfrågan har lyfts upp utifrån ett Sjuhäradsperspektiv. Arbetet med Götalandsbanan på både regional och delregional nivå har lett till nya gränsöverskridande kontakter för samverkan med samhällsbyggnad som fokus. Arbete med Stråket Göteborg-Borås 2035 har i högsta grad bidragit till Västra Götalandsregionens utredningar såsom Funktionsutredningen som beskriver vilken funktion den nya stambanan behöver ha för att möte framtidens resebehov i stråket Göteborg-Borås. Funktionsutredningens arbete visade också på behovet av en kapacitetsutredning gällande ny stambana mellan Borås-Göteborg. Sverigeförhandlingen har därefter givit Trafikverket i uppdrag genomföra kapacitetsutredning på sträckan.

Främja innovation och nytänkande
Eftersom samhällsbyggnadsområdet är nyskapande har kansliet tillsammans med kommunala representanter i samhällsbyggnadschefsnätverket arbetat med att tänka nytt, strategiskt och innovativt i hur samverkan bör utformas för att bäst tjäna sitt syfte.

Område kollektivtrafik

Uppgift
Kansliets uppgift och ansvar inom kollektivtrafiken är att på strategisk nivå samordna kommunernas övergripande önskemål gällande kollektivtrafiken samt svara på remisser från Västra Götalandsregionen och Västtrafik.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Arbetet med revidering av Regionala Trafikförsörjningsprogrammet har under året resulterat i ett uppdaterat styrdokument för kollektivtrafiken. Arbetet har skett i samarbete med medlemskommunerna.

Resultat: Arbetet tillsammans med Boråsregionens medlemskommuner har inneburit att stor påverkan på inriktningen vid revideringen av det Regionala Trafikförsörjningsprogrammet.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Boråsregionen har deltagit i det strategiska arbetet som leds av Västra Götalandsregionen tillsammans med Västtrafik och övriga kommunalförbund.

Område Kultur

Uppgift

Kommunalförbundets uppgift är att ha en samordnande funktion i kulturarbetet och fungera som en stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen på regional nivå. I uppdraget ingår att utveckla befintliga och skapa nya nätverk och strukturer som länkar samman kommuner, kulturliv, näringsliv och civilsamhälle. Boråsregionens kulturplan är ett viktigt styrdokument. Andra styrdokument att förhålla sig till är den regionala kulturstrategin och den regionala kulturplanen.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv

Direktionen antog under hösten 2016 en reviderad version av kulturplan för Boråsregionen 2016-2019. Syftet med kulturplanen är att fördjupa samarbetet mellan Sjuhärads kommuner för att skapa en långsiktig och hållbar utveckling av kulturen i området.

Resultat: Den reviderade delregionala kulturplanen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2016-2019 har arbetas fram av Boråsregionens kulturnätverk under 2015-2016. Den utgår från utvärderingen av den första kulturplanen för perioden 2013-2015 samt de målbilder för kulturutvecklingen i Sjuhärad som togs fram i samband med processen för den regionala kulturplanen samma år. Boråsregionens kulturplan är styrande för projekt som söker medel från förbundet i samband med förstudier och utlysningar inom målfrågan ”Främja en aktiv och nyskapande kulturregion” och projekt som ligger i linje med den prioriteras. Fem målbilder för den delregionala kultursamverkan prioriteras: Kreativt kluster för kultur, Kultur som horisontellt perspektiv, Skulpturregionen Sjuhärad, Vävcenter Sjuhärad och Biblioteket som demokratisk kulturarena. Följande utvecklingsområden i kulturplanen är Kulturarv och natur, Offentlig konst samt Nya mötesplatser och gränsöverskridande samarbeten. Kulturplanen är ett levande styrdokument som styr vilka projekt som tilldelas bidrag och vilka frågor som ska prioriteras i samarbetet.

Gränsöverskridande möten och samverkan

En grupp som består av kommunernas kulturchefer träffas regelbundet för att diskutera kultursamverkan i Boråsregionen och samordna strategiska kultursatsningar. Vid nätverksmöten bjuds olika aktörer in för att presentera projekt och insatser som är värdefulla för kulturutvecklingen i delregionen och regionen.

Olika forum inom kulturområdet där kommunalförbundet medverkar:

- Kulturchefsnätverk
- VGR koncernstab kultur
- Processledare för kultur i övriga kommunalförbund

Resultat: Under året har Boråsregionens kulturnätverk träffats vid 7 olika tillfällen. Vid träffarna har gruppen fått information om pågående kulturprojekt i Sjuhärad och diskuterat gemensamma frågor och framtida projekt. Vid några tillfällen har representanter från Kultur i Väst och Västarvet informerat om satsningar som pågår i regionen och berör Boråsregionens kulturliv. I maj bjöd regionens Kulturnämnd in ansvariga kulturpolitiker till en dialog om kultursamverkan mellan regionen och Boråsregionen och i november fick kultursamordnaren presentera vad som pågår i Sjuhärad utifrån målområdet Arenor och nätverk i den regionala kulturplanen. Bibliotekscheferna träffas regelbundet för att diskutera biblioteksamverkan och gruppen fungerar som en arbetsgrupp för biblioteksfrågor till Boråsregionens kulturnätverk. Vid möten har även aktuella statliga utredningar och remisser diskuterats som den nationella kulturskoleutredningen, ny museipolitik, gestaltad livsmiljö mm. Boråsregionen har tillsammans med regionen, Kulturrådet, Turistrådet Västsverige och Region Småland ingått i en grupp som arbetat med strategisk utvecklingen av kultursystemet kring Glasets Hus i Limmared. Planeringen för en gemensam temadag för kulturprojekt i Boråsregionen påbörjades under hösten. Syftet med temadagen är att förankra den reviderade kulturplanen, stimulera samverkan och skapa nätverk mellan de som driver kulturprojekt. Temadagen arrangeras i samverkan med Kultur i Väst. Ett resultat av nätverkets arbete är de kulturprojekt som beviljas bidrag har en tydlig förankring i kommunerna och bidrar till en strategisk utveckling av kulturen i Boråsregionen. Goda exempel på projekt som utvecklat ”Sjuhäradsmodeller” med tydlig koppling till målen i kulturplanen är

Vävcenter Sjuhärad, Jam Sessions 2.0 och 2.1, Kalv på resa, förstudierna Ljudkonstrunda Sjuhärad, Gränslösa bibliotek och Attraktiva besöksmål tema kultur.

Främja innovation och nytänkande
Visionen med arbetet är att kommunerna upplever att samarbetet fungerar och upplevs som ett kreativt kluster för kultur och kultur som horisontellt perspektiv. Ett tydligt fokus ska ligga på invånarna som medskapare i kulturutbudet – prosumenter, ett led i strategin ökad delaktighet.

Område tillväxt

Uppgift
Kansliets uppgift i tillväxtarbetet för Sjuhärad är att bidra till hållbar tillväxt genom att:

- Stärka vår långsiktiga utvecklingskraft och främja innovationer
- Utveckla humankapital, socialt kapital och bidra till kulturell förnyelse
- Utveckla, stärka och marknadsföra Sjuhärads starka sidor
- Bygga och stärka etablerade och nya nätverk för hållbar tillväxt
- Utveckla näringslivet genom miljöprofilering och miljödriven företagsutveckling
- Forma nya nätverk som utveckla det lokala kulturlivet
- Stärka den sociala dimensionen

Utgångspunkten har varit att kommunalförbundet genom att stödja rätt projekt skall bidra till att ovan nämnda effektmål uppfylls.

Hur arbetet styrs mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
De kvalitetskriterier som antogs 2014 var styrande vid årets utlysning av tillväxtmedel som genomfördes under vintern.

Resultat: Kommunalförbundet utlyser årligen tillväxtmedel som för samverkansprojekt som ska bidra till utveckling och tillväxt i Sjuhärad. Vid årets utlysning inkom 31 projektansökningar, varav 22 inom tillväxt, 5 inom miljö och 4 inom kultur. Av ansökningarna för tillväxt/näringsliv avsåg 14 projekt och 7 verksamhetsstöd. Direktionen beslutade att dela ut ett reducerat verksamhetsbidrag till de verksamheter som förbundet haft långsiktiga avtal med perioden 2012-2015. En arbetsgrupp med representanter för de olika förbunden bildades i januari på uppdrag av ledningsgrupp VGK för att ta fram ett förslag på gemensam modell för utvärdering av projekt finansierade av tillväxtmedel samt ge förslag på gemensamma riktlinjer och rekommendationer för den ekonomiska redovisningen av tillväxtmedel. En rapport presenterades för ledningsgruppen i juni. Dialogen med övriga kommunalförbund för att skapa en samsyn kring hanteringen av tillväxtmedlen har fortsatt under hösten tillsammans med Västra Götalandsregionen.

En utvärdering påbörjades i slutet av år 2016 med syfte att utvärdera vilka resultat, effekter och måluppfyllelse de tillväxtprojekt som bedrivits enligt långsiktiga avtal genererat i medlemskommunerna. De verksamheter som ingår i utredningen är: Connect Väst, Stiftelsen Drivhuset Borås, Miljöbron, Ung Företagsamhet i Älvsborg, Nyföretagarcentrum Sjuhärad, Smart Textiles i Borås, Inkubatorn i Borås AB. Utvärderingen utförs av Kontigo AB och kommer att ligga till grund för pågående kvalitetsarbete kring tillväxtmedlens framtid och uppföljning av målen i den delregionala utvecklingsstrategin. Den externa utvärderingen av tillväxtprojekten ska belysa hur projekten bidragit till den regionala utvecklingen i Boråsregionen, Sjuhärad. Resultatet kommer att redovisas för Direktionen under första kvartalet år 2017.

Boråsregionens miljöprojekt – Inventera Definiera Behovs- och Insatsområden avrapporterades till den politiska beredningen i maj. Miljöprojektet initierades och beslut om tilldelning av medel fattades 2013. Projektet syfte var att inventera, definiera behov och insatser inom miljöområdet för att skapa samordningsvinster mellan framtida prioriteringar och projekt samt för att ge politikerna ett bättre underlag och vägledning. En arbetsgrupp med representanter från kommunernas miljöavdelningar har medverkat tillsammans med kontaktpersoner från kommunala energibolag, Hushållningssällskapet och SP.

Område EU-samordning

Uppgift
Under året fick kansliet i uppdrag att samordna nätverksträffar för Boråsregionens medlemskommuner för erfarenhetsutbyte inom området Eu-samordning. Det innebär också att kommunalförbundet företräder medlemskommunerna i samverkan som sker på regional nivå.

Hur arbetet styrs mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Målsättningen för uppdraget är att det ska bidra till regional utveckling och tillväxt i Boråsregionen. Den gemensamma nyttan för Sjuhärad är övergripande för nätverkets arbete.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Medlemskommunerna utsåg en kontaktperson från respektive kommun som ska ingå i nätverket.

Resultat: Nätverket har träffats vid två tillfällen under hösten. Vid första sammankomsten presenterades kommunalförbundets uppdrag och verksamhet. Uppdraget att samordna internationella frågor i Sjuhärad diskuterades och kontaktpersonerna informerade kort om vad som pågår i respektive kommun. Den framtida sammanhållningspolitiken 2021-2027 lyftes. Vid det andra mötet gav kommunerna en lägesrapport om sitt internationella arbete. Europa Direktkontoret Sjuhärad presenterade sitt uppdrag och sin verksamhet.

Område verksamhetsutveckling med stöd av IT

Uppgift
Kansliets uppgift är att vara en samordnande part och stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen inom digitaliseringsfrågor både på regional och även nationell nivå. Under hösten har rekrytering av en ytterligare resurs blivit klar. Arbetet kommer att bedrivas inom fokusområdena informationssäkerhet, eArkiv, eTjänster, mobilt arbetssätt med stöd av IT, distansmöten, utbildning inom e-området och nationella självuppskattnings- och klassificeringsverktyg.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Utifrån Direktionens uppdrag till kommunchefer och förbundsledning om att ta fram områden för samverkan mellan kommunerna har ett arbete pågått för att skapa en grundstruktur för att tillsammans kunna arbeta med utvecklingsfrågor inom IT och verksamhetsutveckling.

Gränsöverskridande möten och samverkan
En tjänstemannagrupp kallad eLedningsrådet bestående av kommunchefer, förbundsledning samt IT-strateger har arbetat med att revidera Boråsregionens eHandlingsplan. eSamordnarna på kommunalförbundet har till sin hjälp två nätverk, nätverk för eSamhället och nätverk för eHälsa, bestående av tjänstemän från kommunerna och ska verka för att lyfta och gemensamt bearbeta frågor inom digitaliseringsområdet.

Nedan redovisas några aktuella nätverk och samverkansstrukturer:

- Styrgrupp IT i Väst (SITIV) VGR och kommunalförbunden
- Strategisk styrgrupp för verksamhetsutveckling med stöd av IT (SSVIT) Kommunalförbunden
- Arkitekturledningsgrupp i Västra Götaland (ALVG)
- Digitaliseringsrådet (VGR och kommunalförbunden)

Främja innovation och nytänkande
Digitaliseringsområdet är per definition att arbeta med framtidslösningar och lyfta fram innovationer som främjar medlemskommunernas utveckling att möta framtidens utmaningar.

Aktiviteter 2016

- Omstart av nätverk för eHälsa och eSamhället
- Kommunturné ” Dialog om utveckling av eSamhället i Boråsregionen/Sjuhärad”
- Revidering av eHandlingsplan
- Rekrytering av eSamordnare
- Etablering av eKontor
- Kunskapshöjande aktiviteter

Resultat: Nätverken är fullbemannade med representanter från medlemskommunerna. Utifrån medlemskommunernas samlade synpunkter revideras eHandlingsplanen för 2017-2019. Två delregionala kunskapshöjande aktiviteter anordnades; informationsdag för kommunchefsgruppen kring informationssäkerhet och ny dataskyddsförordning och en eArkivdag.

Uppdrag som bedrivits inom beredningsområdet under 2016

Ett omfattande kontakt- och nätverksarbete där kommunalförbundet är samordnande part har bedrivits till stöd för medlemskommunerna. Nedan beskrivs kortfattat uppdrag som kansliet har arbetat med:

Business region Borås - BRB
På tjänstemannanivå har ett arbete utförts för att hitta en form för fortsatt verksamhet. Under hösten har ett underlag för beslut om reguljär verksamhet på förbundet arbetats fram och presenterats och därefter beslutats av Direktionen. Rekrytering har skett och i december startades verksamheten igång.

Samhällsnyttor med regional spårbunden trafik i Sjuhärad
För att komplettera Trafikverkets utredning om nyttor med stationslägen i Ulricehamn, Borås och Bollebygd togs ett beslut i Direktionen att ta fram ett underlag för att belysa fler nyttor. Uppdraget gick till konsultföretaget Sweco som genom ledning av styrgrupp från Boråsregionen tog fram en rapport. Rapporten har fått en spridning till kommunerna och även till bland annat Västra Götalandsregionen som använt argumenten i rapporten som underlag till den s.k. Sverigeförhandlingen

Välfärd och Kompetens

I beredningens ansvarsområde ingår inom välfärdsområdet äldreomsorg, funktionshinder, socialpsykiatri, hälso- och sjukvård samt individ- och familjeomsorg.
Inom området kompetens är inriktningen till största del fokuserad på gymnasie-/och vuxenutbildning som i sin tur har fokus på dagens och framtidens arbetsmarknads-/och kompetensförsörjning i Boråsregionen. Inom respektive beredningsområde bedrivs ett flertal projekt.

Förbundets verksamhet inom välfärd och kompetens handlar till stor del om att biträda medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt förhandlingsarbete, utredningar och utvecklingsarbete. Kommunalförbundet är en part i Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Ett omfattande kontakt- och nätverksarbete bedrivs till stöd för kommunerna. För länsgemensamma frågor samarbetar länets fyra kommunalförbund genom VästKom.
Inom utbildningssektorn finns samverkansavtal tecknade för både gymnasie-/och vuxenutbildningen och de intentioner som uttrycks där, ska förverkligas av aktörerna i Boråsregionen. I syfte att uppfylla kvalitetskriterierna för collegeverksamheterna Vård- och omsorgscollege Sjuhärad och Teknikcollege Sjuhärad ska alla involverade parter samverka på föreskrivet vis. De styrgrupper och nätverk som är kopplade till utbildningsverksamheten är i sin tur länkade till det regionala arbete som bedrivs av Västra Götalandsregionen.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv

Välfärd

Kunskaps-, erfarenhetsutbyte och samordning inom medlemskommunerna skall vara till gagn för invånarna inom kommunalförbundets ansvarsområde. Den sociala dimensionen är av stor vikt vid samhällsplanering med tillhörande samhällsinsatser. Arbetet inom området skall stödjas genom att identifiera särskilt betydelsefulla indikatorer för hållbar utveckling och tillväxt inom vårt geografiska område.

Resultat; Ett omfattande nätverksarbete har bedrivits inom välfärdsområdet. Därutöver har två utvecklingsdagar för verksamhetschefer anordnats. Vid beredningss- och nätverksmöten har gemensamma frågor och förhållningssätt gentemot t ex SKL, Västra Götalandsregionen, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Länsstyrelsen diskuterats.
Kommunalförbundet har under året företrätt kommunerna i förhandlingar om olika samverkansavtal, som t. ex. hälso- och sjukvårdsavtal, överenskommelse psykiatri/missbruk, Utväg, ungdomsmottagningar och FoU Sjuhärad Välfärd.

Kompetens

De insatser som berör utbildnings- och kompetenssektorn har ett långsiktigt perspektiv på hållbar tillväxt. Inom ramen för collegearbetet är den framtida försörjningsproblematiken det övergripande syftet med dessa samverkansinsatser. Inom kompetensplattformsarbetet ryms flertalet processarbeten som även de syftar till att sörja för att arbetsgivare och arbetstagare ska matcha sina behov med varandra. De prioriterade mål som fastställts samt de riktlinjer som anges i samverkansavtalen är alla insatser som syftar till att ge Boråsregionens aktörer bästa möjliga förutsättningar att lyckas i sitt kvalitetsutvecklingsarbete.

Resultat; Kompetensplattform Boråsregionen (KPBR) har under året gjort en genomlysning och utvärdering av sitt uppdrag och utifrån denna process formulerat sitt uppdrag på nytt. Styrgruppen benämner sig numera som Kompetensforum Boråsregionen – en arena för att tydliggöra, sammanfatta kompetensbehov inom branscher och delregion, med avsikten att fokusera de gemensamma ansträngningarna för prioriterade delar. Kompetensförsörjningen i Boråsregionen har stärkts genom Kompetensplattformens arbete. Kompetensforum Boråsregionen är den arena där nätverk av betydelsefulla aktörer samlas och tillsammans analyserar vilka områden i näringsliv och samhälle som har de mest påtagliga kompetensbehoven för tillfället.
Kompetensforum består dels av nätverk och aktörer med insikter i vilka behov som finns och tydliggöra dessa, dels av aktörer som på kort och lång sikt kan skapa utbud av utbildningar i linje med behoven. Under 2015-2016 har detta arbete genom funktionen ”Kompetensmäklare” nått framgångar i flera avseenden.
Inom ramen för ett antal ESF-projekt samverkar Teknikcollege, Vård och Omsorgscollege samt college för Gröna näringar (ex skog, livsmedel etc.) för att dels finna gemensamma vägar i det strategiska arbetet att locka fler till studier och jobb inom dessa områden, men även för att finna nya viktiga utvecklingsområden. I ESF-projektet InVäst ska den skolverksamhet som mottar nyanlända i Sfi (Svenska för invandrare) strategiskt utveckla organisation och kompetens för att bättre motta och lotsa nyanlända in i framtida studier och arbete.

Gränsöverskridande möten och samverkan

Välfärd

Möten i nätverk och samverkansgrupper med andra vårdgivare medverkar till att medlemskommunernas gemensamma erfarenheter, problem, resurser och synpunkter tas tillvara och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda. Analysarbete utifrån resultat i öppna jämförelser inom olika verksamhetsområden skall kunna leda till gemensamma delregionala satsningar.

Resultat; Information och erfarenhetsutbyte kring t ex nationella och regionala handlingsplaner och satsningar inom områdena mest sjuka äldre, barn och unga, psykiatri, funktionsnedsättning och

beroende/missbruk har skett. Analysarbete och diskussion kring gemensamma delregionala satsningar har främst ägt rum i kommunalförbundets nätverksmöten inom respektive område.
Kommunalförbundet har introducerat och initierat arbete med den information som finns i KOLADA (Kommun- och landstingsdatabasen)
Utifrån svårigheter med att behålla och rekrytera personal inom socialtjänsten, har kommunalförbundet samordnat arbetet, i syfte att genomföra konkreta åtgärder och samverkanslösningar.
Regional och delregional samverkan har skett i länssamverkans- och vårdssamverkansgrupper med underlag från dessa nätverksmöten.
Kommunalförbundet har samordnat och erbjudit utbildningsinsatser inom ansvarsområdet.

Kompetens
Då utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser måste planeras i ett långsiktigt perspektiv har det blivit allt tydligare att utbildningsanordnarna även bör arbeta tvärprofessionellt med andra berörda aktörer i Boråsregionen samt över de delregionala gränserna. Samarbetet förhindrar ett parallellt utbildningsutbud som kan ge upphov till konkurrenssituationer och bidrar istället till ett brett utbud av utbildningsmöjligheter för regionens kommuninvånare. Den tvärprofessionella samverkan leder även till insatser för den enskilde som gagnar hela livssituationen.

Resultat; Förbundskansliet har under året initierat, samordnat och stöttat Boråsregionens aktörer i flera stora insatser som kommer att drivas vidare med gemensamma medel från både VGR och kommuner men även med EU-medel. Samordningen har inneburit direkt projektledarskap för VO-college Sjuhärad samt för två av ESF-projekten – Collegesamverkan VG och InVäst. Förbundskansliet har även ansvarat för processledning av två ESF-ansökningar med syfte att arbeta för att motverka skolavhopp samt utveckla vägledningsverksamheten till ett ansvar för hela skolan. Båda ansökningarna beviljades.
I dessa båda kommande projekt ska Boråsregionen arbeta för att motverka skolavhopp samt utveckla vägledningsverksamheten till ett ansvar för hela skolan. Utöver det direkta operativa ansvaret har förbundskansliet, genom de olika samverkande grupperna, sökt initiera fler utvecklande insatser som inbegriper ett större antal aktörer inom ramen för ex Kompetens-plattformsuppdraget och kvalitetsgruppen kring gymnasiesamverkan. Arbetet med REKAS (Regional Kartläggning av Arbetsmarknad och Studerande) samt SYVonline har inneburit nätverkande med aktörer i Boråsregionen men främst med tjänstemän på VG-kansliet och de övriga tre kommunalförbunden.

Arbetet med REKAS (Regional Kartläggning av Arbetsmarknad och Studerande) samt SYVonline har inneburit nätverkande med aktörer i Boråsregionen men främst med tjänstemän inom VGR och de övriga tre kommunalförbunden.

I Boråsregionen har Kompetensforums delregionala arbete harmonierats med de länsgemensamma insatserna och den delregionala styrgruppen har utökats med fler verksamhetsrepresentanter. Utvecklingen av branschråden för e-handel, teknisk textil, logistik och reklam har hittat sina fungerande arbetsformer medan området bemanning fortsätter utifrån sin stora interna rörlighet att diskutera funktion, innehåll, mötes- och arbetsformer. Resultaten av arbetet inom Kompetensplattform Boråsregionen innefattar ett flertal nya branschråd, vilka arbetat intensivt i BR Vux regi för att tillskapa nya ansökningar och godkända YH-utbildningar, väl förankrade i respektive bransch, och nu under utförande i Borås YH. Förutom dessa påtagliga resultat har även Högskolan i Borås anpassat sin ekonomutbildning närmare behoven för e-handelsbranschen med ett fjärde år. Logistik och e-handel, en gymnasial inriktning inom Teknikprogrammets år 2 och 3 i Borås, är ett annat exempel på den inverkan Kompetensplattformen haft .

Främja innovation och nytänkande
Välfärd
Kommunalförbundets medverkan bidrar till att kunskap och erfarenheter från nationell, regional och lokal nivå tas till vara för att utveckla kvalitet och samverkan inom beredningens samtliga områden.

Resultat; Kommunalförbundets omvärldsbevakning med ambition att bland annat uppmärksamma kommunerna på kommande förändringar gällande lagstiftning, krav och samverkansbehov har skapat underlag för dialog och erfarenhetsutbyte i beredning och nätverk.

Kompetens
Kommunalförbundets medverkan bidrar till att kunskap och erfarenheter från nationell, regional och lokal nivå tas till vara för att utveckla kvalitet och samverkan inom beredningens samtliga områden.

Resultat; Kommunalförbundet har aktivt sökt kunskap om de finansieringsmöjligheter och goda exempel som finns att ta del av nationellt, regionalt och inom övriga delregioner i Västra Götaland. Inte minst har samverkan med andra VO-collegeregioner i Sverige och Teknikcollege Sjuhärad förstärkts. Under året har den goda samverkan mellan Västra Götalandsregionen och ESF-rådet i Västsverige blivit tydlig, vilket genererat många möjligheter till utvecklingsinsatser. De utlysningar som har gjorts av ESF har legat i linje med de prioriterade mål som finns angivna i VG2020 och som Boråsregionens aktörer ser som angelägna att utveckla.

Projekt som bedrivits inom beredningsområdet under 2016

Inom välfärdsområdet har fortsatt arbete skett kring Stärkta strukturer för kunskapsutveckling av en evidensbaserad praktik inom Socialtjänsten. Medel från 2016 års överenskommelse mellan regeringen och SKL har under året riktats mot arbete inom området funktionshinder och social barn- och ungdomsvård. Kvarvarande medel har finansierat vissa insatser inom området äldre och inom öppna jämförelser. (KOLADA) Kommunalförbundet har även varit informationsbärare och deltagit i arbetet kring Psykisk hälsa.

Funktionshinderområdet
Arbetet har skett i kommunalförbundets verksamhetschefsnätverk Funktionhinder.
Uppföljning av utbildning i Delaktighetsmodellen och stöd till utbildarna i kommunerna har skett.
Föreläsning med Kristina Darfeldt gällande Sociala berättelser har ordnats och YH-utbildningen för stödpedagoger som kommunalförbundet varit med och initierat har startat under året.

Äldreområdet
Utvecklingsledaren har deltagit i arbete med att ta fram en ny regional handlingsplan för mest sjuka äldre 2016-2018. Stöd har lämnats för arbetet med kvalitetsregister och delregionala sammanställningar har tagits fram för dialog inom respektive kommun och mellan vårdgivarna inom ramen för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.
Utbildningsinsatser har genomförts gällande BPSD-registret (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens), Första hjälpen med inriktning psykisk ohälsa hos äldre och smärtskattning.

Öppna jämförelser
Information/dialog i verksamhetschefsnätverk har skett utifrån kommunalförbundets delregionala sammanställningar. Företrädare för RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) har föreläst vid direktionsmöte och för verksamhetsföreträdare om KOLADA där öppna jämförelser ingår.

Sociala barn- och ungdomsvården
Utvecklingsledarens uppgift har varit att omvärldsbevaka och tillgodose kommunernas behov av information inom barn och unga området. Information, dialog och erfarenhetsutbyte har skett i kommunalförbundets nätverk för IFO-chefer och Barn- och unga/BBIC. Dialog har förts kring t ex Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården, barns brukardelaktighet och BBIC.

”En skola för alla” – Skolavhopp och Kommunalt aktivitetsansvar – ESF-projekt
I slutet av året beviljade Västsvenska ESF-rådet en ansökan från de tre kommunalförbunden Skaraborg, Fyrbodal och Boråsregionen. Ansökan byggde på de analyser som framkommit i SJUDA-rapporterna från respektive delregion, analyser som visade på likartad problematik med alltfler avhoppande gymnasieelever. I Boråsregionen identifierades fyra delområden som viktiga att utveckla: metoder för likartad hantering över kommungränserna (Metodhandbok), förbyggande och tidiga insatser, elevhälsoarbete för att minska den psykiska ohälsan och utvecklande av fler insatser/aktiviteter. Projektstart är planerad till våren 2017.

”Vägledning för livet” – ESF-projekt
De tre kommunalförbunden Skaraborg, Fyrbodal och Boråsregionen beviljades även ESF-medel för att kartlägga och därefter utveckla vägledningsverksamheten genom ökat nätverksarbete i respektive delregion. I Boråsregionen beviljade politikerna även tillväxtmedel för att fortsätta utveckla vägledningsverksamheten inom skolorna till att vara ett ansvar för all skolpersonal, inte endast ett uppdrag för studie- och yrkesvägledarna. Projektstart är planerad till våren 2017.

”InVäst – Integration i Väst” – ESF-projekt
Med Göteborgsregionens kommunalförbund som projektägare, inledde Boråsregionen sitt delregionala projektarbete med en kartläggning av önskade utvecklingsinsatser för Sfi-verksamheten i kommunerna Mark, Herrljunga och Vårgårda. Kartläggningen ska ligga till grund för det utvecklingsarbete som ska genomföras med fokus på organisation och kompetensutveckling. Analyserna av kartläggning och ledningsperspektiv visade nämligen att Sfi-personal bör utforska möjligheterna till bättre undervisningsresultat genom möjligheter till kollegialt lärande och ämnesövergripande arbete. Därutöver ska Sfi-verksamheten vävas in i övrig yrkesvux-utbildning då regeringen erbjudit statliga medel för att möjliggöra införande av yrkesinriktad Sfi.

Collegesamverkan i Boråsregionen
Under året mottog det regionala VO-college Sjuhärad (Vård och Omsorgscollege) sitt certifieringsdiplom vilket innebar en omgående start av det lokala styrgruppsarbetet. Innan det lokala VO-college Sjuhärad kan erbjuda studerande möjligheten att erhålla VO-diplom, ska det operativa arbetet beskrivas i en ansökan. Processarbetet pågick därför parallellt både i den regionala och den lokala styrgruppen samt i en rektorsgrupp med ansvar för gymnasial VO-utbildning för både ungdomar och vuxna. Förhoppningen är att de problemområden och förslag på utvecklande lösningar som nu diskuteras ska resultera i en certifiering under 2017.
Som ett stöd i bland annat VO-processarbetet bidrar ESF-projektet Collegesamverkan VG till att utveckla ex handledarutbildningen och praktiksamordningen. Detta projekt bedrivs över de delregionala gränserna genom tät samverkan mellan de tre kommunalförbunden Skaraborg, Fyrbodal och Boråsregionen. Därutöver ska projektinsatserna även inbegripa Teknikcollege och utforska möjligheterna till ett college kring Gröna näringar. Resultatet ska leda till bättre samverkan mellan alla collegeformer men även tillhandahålla ”verktyg” för att lättare attrahera personer att söka studier eller arbete i dessa branscher.
Teknikcollege Sjuhärad drivs sedan flera år i tre Sjuhäradskommuner, Borås, Mark och Ulricehamn, huvudsakligen inom gymnasieskolan, men ambitioner att bredda och fördjupa Teknikcollegekonceptet fortsätter, bl a med att få till stånd passande YH-utbildningar. Boråsregionen har på senare tid varit framgångsrik i att öka antalet godkända YH-ansökningar, t ex inom Teknisk Textil, en bransch inom Teknikcollegeområdet

SYVonline
SYVonline, som startade som ett projekt med medel från Tillväxtverket och med alla fyra delregionerna involverade via kommunalförbunden och samtliga SYV:are, har under senare delen av året inte haft någon finansiering. Innan finansieringen helt avslutades skrevs en rapport av en extern utvärderare. Där framkom att SYVonline kräver ständig vidareutveckling av den hemsida som ska vara ett stöd i vägledningsarbetet men att det då krävs en lösning på frågan om huvudmannaskap och långsiktig finansiering. Regionutvecklingsnämnden i Västra Götaland har nu att ta ställning till en skrivelse med förslag på framtida arbete.

REKAS - Regional kartläggning av arbetsmarknad och studerande
Även fortsatt arbete med databasen Regional kartläggning av arbetsmarknad och studerande (REKAS) kräver beslut om huvudmannaskap och långsiktig finansiering. En utvärderingsrapport finns framtagen med flera förslag till framtida arbete.

Navet Science Center

Övergripande uppdrag

Navet skall vara med och utveckla Sjuhärad till en attraktiv och konkurrenskraftig region med hög utbildningsnivå samt en befolkning med stort intresse för teknik, naturvetenskap, matematik och Hållbar utveckling.

Verksamhetsidé

Navets främsta verktyg är mötet och i kombination med interaktiva utställningar och entreprenöriellt lärande skall Navet ge kunskaper och skapa intresse för naturvetenskap, teknik och matematik. Hållbar utveckling, alla tre perspektiven, är grunden i all Navets verksamhet.

Verksamhet 2016

Övergripande

År 2016 har varit ett år med många internationella kontakter som gett Navet nya idéer och utvecklat den pedagogiska gruppen.Vi har utvecklat vårt inkluderande arbetssätt genom arbetet i HELA-projektet och under året har vi börjat skissa på en fortsättning. Navet ska ta fram ett genomgripande förslag på *En skola för alla,* vad gäller innehåll, organisation och kompetens för att vara inkluderande.
Erfarenheter från Navets nystartade avdelning Tesset, med analog och digital teknik, har gjort att vi är väl förberedda att under 2017 starta det stora arbetet med att få alla skolor att arbeta med digitala verktyg och programmering.
Navets arbete med Hållbar utveckling har fortsatt och många nya skolor och förskolor har under året erövrat utmärkelsen Grön Flagg.
Verksamheten har också på ett strukturerat sätt kunna ta del av forskning och trender genom vår bibliotekaries arbete med *veckans tips* som är en sammanställning av artiklar, dokumentärer, och forskningsrapporter. Veckans tips erbjuds alla via Navets hemsida.

Allmänheten

Navets verksamhet startade med fokus på skolan och så ska det även vara i framtiden men Navet har med ökat antal besökande på helger och lov stora möjligheter att utveckla program och kunskapsförmedlingen till allmänheten. Under sommaren 2016 *firade Navet 20 år* med en stor Dinosaurieutställning vilket gjorde att vi ökade antal besökare under sommaren med 140%. Ökningen har fortsatt under hösten och totalt för hela året har vi 30 % fler besökare jämfört med 2015.
Vi har också genomfört åtta öppna föreläsningar för totalt 1100 personer.
39 olika företag, organisationer och föreningar har genomfört konferenser på Navet, totalt 3 689 personer.

Navet – huset

Under 2015 skapades en ny avdelning, TESSET med analog och digital teknik. Under 2016 har vi provat nya teman, med många olika digitala verktyg, på elever, lärare och allmänhet.
Vi har tagit fram en ny organisation för helg- och lovverksamhet med ett större programutbud och utökad bemanning. Vi har också ökat den timanställda gruppen som arbetar på helger och lov.

Elevteman

Läsårets stora nya temasatsning är *Drömstaden*. I ett samarbete med Borås Energi & Miljö AB fick 20 klasser åk 5 och 6 arbeta med fyra större teman, varje tema med tio olika uppdrag som redovisats till Navet. Temana är *Kretslopp, Energi & Återvinning*, *Stadens system, Konsumtion* och *Transporter.*
Temasatsningen avslutas med ett stort event där alla klasser visar upp olika tankar kring framtidens Drömstad.
Navet har utvecklat flera nya teman i fysik och kemi för grundskolan åk 4 till 9.
Navet satsar på programmering i skolan och har haft många grupper i digitala Tesset. Navet planerar en mobil Tesset som ska turnera runt bland skolorna under våren 2017.

Navet kompetensutvecklar
Totalt har Navet genomfört utbildningar för 8 669 pedagoger (4 458 lärarutbildningsdagar).
De senaste fem åren har Navet arbetat med många kommuner kring entreprenöriellt lärande. Det utvecklingsarbetet fortsatte under året med bland annat Ulricehamn och Borås som erhållit medel från Skolverket till insatser 2015-16. Härryda kommun genomför en satsning tillsammans med Navet 2016/17.
År 2015 erhöll Navet 9,4 miljoner, sociala investeringsmedel från Västra Götalands regionen till HELA-Holistiskt Engagerat Lärande för Alla – ett utvecklingsprojekt där trygga relationer utgör grunden för allt lärande. Under året har 500 pedagoger fått ca sex utbildningsdagar och tio processträffar och handledning där de utbildats i metoder för att kunna möta elever i behov av särskilt stöd. 3 419 lärarutbildningsdagar har genomförts.

Navet har varit med i Härryda kommuns satsning på naturvetenskap och teknik genom att bygga, inreda 450 m² utställning om matematik, naturvetenskap, programmering och teknik i Mölnlycke. Navet har utbildat pedagoger som ska arbeta i verksamheten i entreprenöriellt lärande och i matematik.
Navet har genom åren erbjudit fortbildningspaket som direkt korresponderar till de teman som ingår i Grön Flagg. Till dags dato hela 123 förskolor och skolor i Borås Stad erövrat utmärkelsen Grön Flagg.
På Navet har det genomförts hel- och halvdags utbildningar i Matematik för 752 pedagoger från 18 kommuner.

Föräldramötesmetodik har genomförts som halvdagsutbildningar med 280 pedagoger vid 10 tillfällen.
Sju högskolekurser med 224 studenter i 13 studiegrupper från Högskolan Borås, i bild och teknik har genomförts av Navets pedagoger
Navets pedagoger har handlett tre gymnasiegrupper.

Utbildningsprojektet med Palu Indonesien har utvecklats och Navet pedagoger har varit i Palu och föreläst, utbildat rektorer och lärare. En grupp från utbildningsavdelningen i Palu besökte Navet under en vecka. En lärare som leder ett utbildningsprogram om Hållbar utveckling var på Navet under tre veckor och fick handledning, undervisning och studiebesök. Tillsammans skrevs en projektplan för det fortsatta samarbetet.
Navet har ingått i ett utvecklingsprojekt tillsammans med 23 andra organisationer kring digitala verktyg i skolan, *maker skola.*

Fysikämnet har lyfts med Navets ”*Tunda o Triton”*- bok genom

- utbildning lärare och förskollärare på Karlstads Universitet
- aktiviteter och utbildning på Orust Bibliotek

Navets kompetensutveckling av den egna personalen
Digitaliseringen av skolan: Navet ingår *i* det nationella projektet *Maker i skolan* med 23 olika parter med bland annat en stor konferens på Interaktiva Institutet
Sex halvdagars utbildningar av pedagog och tekniker i programmering genomförd av Ingenjörshögskolan Borås
I HELA- projektet har all pedagogisk personal på Navet fått sex halvdagars utbildningar för att kunna arbeta mer inkluderande och möta alla barn på ett för dem utvecklande sätt

Dessutom har fortbildningar av personalen genomförts med;

- Fyra halvdagars utbildningar av helgpersonalen har genomförts
- Utbildning om resistenta bakterier av smittskyddsläkare
- Heldagsföreläsning av KVA, Kungliga Vetenskaps Akademien, för pedagogisk personal med tema hjärnan
- Heldagsutbildning av personalen i digital musik, *Syntjuntan* höll i utbildningen
- Heldagsutbildning i spelutveckling
- Två dagars konferens i Stockholm med studiebesök på fyra olika museer.
- Tre pedagoger var på matematikfestivalen Bridges i Finland
- Peter Ulleryd, smittskyddsläkare i VGR utbildade Navets pedagoger

Navet - pedagogiskt material

Navet har en helsida i BT var 14e dag med fysik, kemi, biologi och matematik för alla.
Navet har producerat 25 helsidor med 25 olika teman. Materialet samlas och ska senare ges ut i bokform.

Navets egen Tunda Triton bok har sålt bra speciellt till alla bibliotek i Sverige efter recensionen, *Utdrag ur Bibliotekstjänsts recension (gav boken 5 av 5 i betyg)*

"Sagorna, som även innehåller en del bus, är faktarika och intresseväckande. Varje kapitel avslutas med flera enkla experiment, som ytterligare stimulerar läsarens nyfikenhet. Alla experimenten är lätta att utföra med saker som oftast finns i hemmet. Daniel Ståhles välgjorda illustrationer, i stor omfattning, kompletterar texten och gör experimentbeskrivningarna väldigt tydliga och lätta att förstå. Boken avslutas med en faktadel där fysikaliska begrepp förklaras på ett enkelt sätt."

Navet – pedagogiska miljöer och experiment

Navet har skapat miljöer och utställningar till:

- Nordtorp förskola Borås stad
- Miljö och experiment till TELLUS, ett naturvetenskapligt och matematiskt resurscenter i Härryda
- Arbetsbord och bänkar till TELLUS
- En fritidsgård Marks kommun**,** Kultur- och fritidsförvaltningen
- Navets matematikverkstäder har utvecklats och sålts till många nya användare.
- Kläder till historiens matematiker till Avesta
- En talande toalett till Halmstad Energi och miljö AB
- En talande toalett Skellefteå Exploratioriet
- Två sopsorteringsspel till Halmastad Energi och miljö AB
- En Sandy station till Halmstad Energi och miljö AB

Nationella och internationella samarbeten

En viktig del i Navets utveckling är samarbeten med många olika verksamheter och organisationer, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt
Navet har deltagit i Linnemarschen, haft kemi på torget i Borås på barnens dag, kört program på flera biliotek med maker space.
Tillsammans med Globala skolan arrangerade Navet en konferens om de globala miljömålen.
Navet deltog med utbildning för pedagoger och experimenterande med elever under veckan *Vetenskapsfestivalen* i Göteborg
Navet har deltagit i ett EU-projekt om 3D-teknik och under 2016 skrev Navet en *teachers manual* som sprids nationellt och internationellt under 2016/17. Medel till en del 2 är beviljad för 2017.
EU-projektet ESCAR kring hållbar konsumtion fortsatte under året. Sex länder ingår i projektet och Navet genomför detta tillsammans med Borås Miljöförvaltning Förklara ESCAR
En Navet-pedagog har varit på två veckors utbildning i Arizona, med rubriken *De globala miljömålen*, den amerikanska staten betalade resa hotell och utbildning.
En pedagog har besökt Canada och tittat på deras utbildningssystem. En annan reste till Nepal och etablerade kontakt med två förskolor. Båda resorna bekostades med Atlas medel.
I *Palu, Indonesien* är Navet med för att som en del av hela projektet, skapa ett nytt, lokalt Navet. Navet i Borås ansvarar för tre delar: Utformning, pedagogik och innehåll. Inriktningen är hållbar utveckling.
Navet var inbjuden att inledningsföreläsa i Lausanne på uppdrag av *Science on stage.*
Navet föreläste på Science on stage i Berlin.
Navet utbildade 25 elever och 20 lärare från fyra länder en vecka i mars 2016 i problemlösning och entreprenöriellt lärande i ett projekt inom EU:s Erasmus+ program.
Navets verksamhetschef deltog i ASTEC-konferensen i USA hösten 2016.
En av Navets pedagoger föreläste på konferensen *Big event 2016 Belfast, Hearts on Science*

Övrigt

Navet har handlett tre gymnasieungdomar.
Under året har Navet haft 6 praoelever från högstadiet.

Resultatmål i VP 2016	Resultatmål 2016
Minst 25 000 elever på teman	17245 mer fokus på kompetensutveckling, se nedan
Minst 25 000 besökare på helger och lov	Genomfört totalt 29 700
Minst 2 500 elever på teman i Matematikpalatset	Genomfört 1634 elever
Minst 1000 lärarutbildningsdagar i inkluderande arbetssätt	Genomfört 3419 lärarutbildningsdagar
Minst 200 pedagoger på föräldramötespedagogikkurser	Genomfört med 280 personer
Minst 1 000 pedagoger utbildas inom naturvetenskap och teknik	837 pedagoger, efterfrågan inte större
Minst 500 pedagoger utbildas i matematik	Genomfört 779 för personer
Minst 200 pedagoger erhåller minst fem halvdagars utbildningar i entreprenöriellt arbetssätt inom teknik och naturvetenskap	Genomfört 170 pedagoger
Minst motsvarande 300 lärarutbildningsdagar för personal i förskolan för att implementera den reviderade Läroplanen genomförs.	Ej genomfört, programmet startade inte
Minst 10 arrangemang, event för grupper utanför skolsystemet genomförs	Genomfört 11 evenemang
Kunskap och känsla, utbildningsprogram för företag och arbetsplatser, genomförs för minst 200 personer.	Genomfört för 191 personer
Navet bidrar till att minst tio nya skolor/förskolor erövrar utmärkelsen Grön Flagg	11 enheter har fått inspirationsdag för att erövra Grön Flagg
Navet kommer att delta i minst fem nationella och internationella forum	Genomfört: Nio platser

Enligt verksamhetsplan 2016 som inte genomförts

Citat: *Matematikpalatset ska vidareutvecklas, uppdateras och förnyas. Vår plan är att göra det tillsammans med andra i ett nytt EU-projekt om matematik. Vi förbereder för en storsatsning på utbildningar under 2017.* EU-projekt beviljades ej medel. Framflyttat till 2018

Citat:*Verksamhetschefen besöker minst 80% av alla grundskolor i Sjuhärad under 2016 för att på arbetsplatsträffar berätta om Navet idag och vilka möjligheter som finns för skolorna att få inspiration och stöd.* Arbetssituationen har inte tillåtit detta

Våga vilja välja – ett ämnesövergripande perspektiv på naturvetenskap och teknik

Navet har utvecklat sex ämnesövergripande teman inom naturvetenskap och teknik där samhällsorienterande ämnen vävs in i lustfyllda berättelser. Arbetssättet är entreprenöriellt och materialet genomsyras av hållbar utveckling. Plattformen marknadsförs under året. Navet söker samverkan med redan etablerad plattform beräknas till 2018.

En vandringsutställning i Hållbar utveckling produceras om externa medel erhålles.
Externa medel har ej erhållits

2015	Temabesök			Allmänhet			
	Elever	Lärare	Kompetensutveckling	Barn	Vuxna	Konferen-ser	Summa
Bollebygd	142	28	135			70	375
Borås	13360	2090	4374	2465	3258	3688	29235
Marks	1169	203	495	110	90		2067
Svenljunga	1122	275	0	60	130		1587
Tranemo	1231	498	10	80	100		1919
Ulricehamn	1417	299	1487	200	240		3643
Vårgårda	255	16		80	108		459
Herrljunga	300	13		140	180		633
Övriga	1761	655	989				3405
Högskolan Borås			1588				1588
Helger och lov				9936	8120		18056
Summa	**20757**	**4077***	**9078**	**13071**	**12226**	**3758**	**62967**

2016	Temabesök			Allmänhet			
	Elever	Lärare	Kompetens utveckling	Barn	Vuxna	Konferen-ser	Summa
Borås	12045	1355	3676	1220	420	3689	22405
Mark	450	51	1327	110	80		2018
Svenljunga	776	74	280				1130
Tranemo	1628	115	121				1864
Ulricehamn	609	31	1365	60	40		2105
Högskolan Borås			1597				1597
Övriga	1737	368	303	130	50		2588
Helger och lov				15323	13199		28522
Summa	**17245**	**1994***	**8669**	**16843**	**13789**	**3689**	**62229**

*Färre antal lärare följer med elever på temabesök 2016 jämfört med 2015.

Medarbetarcentrum

Medarbetarcentrum är en neutral resurs, som har verkat i tio år med syfte att stödja och utveckla alla tillsvidareanställda i de samverkande kommunerna Borås, Mark, Svenljunga och Tranemo. Medarbetarcentrum drivs inom kommunalförbundet som en egen resultatenhet.

Vision och värdegrund

MEDARBETARCENTRUM inspirerar medarbetare som vill ha och behöver en positiv ”**Kraft till förändring**”.
Medarbetarcentrums värdegrund beskrivs med följande värdeord som genomsyrar hela verksamheten: **Ansvar - Initiativtagande - Samarbete - Öppenhet**.

Verksamhetsidé

Medarbetarcentrums (MC) verksamhetsidé är att på ett effektivt sätt medverka till att stärka de samverkande kommunernas attraktivitet som arbetsgivare. Genom att stimulera till en ökad frivillig och sund personalrörlighet, kan trivsel och friskare arbetsplatser skapas. Målsättningen är att underlätta arbetsrotation i syfte att motverka konsekvenserna av så kallade inlåsningseffekter. Dessutom vara ett stöd för chefer och deras arbetsgrupper, där syftet är att stärka medarbetare, chef och arbetsgrupper för att öka hälsa, trivsel och prestation och för att bidra med att vara en attraktiv arbetsplats/arbetsgivare med hälsosamma arbetsplatser. Detta skapar goodwill och ett mervärde.
Ambitionen är att via kompetenshöjande insatser, som exempelvis, reflekterande eller coachande samtal, ledarskaps- och arbetsgruppsutveckling ge förutsättningar för medarbetare att aktivt ta ansvar för sin egen och gruppens utveckling. MC ska vara ett etablerat hjälpverktyg och en neutral plats med stor tillgänglighet. Ett nav bestående av samlad erfarenhet och kompetens med fokus på möjligheter, att utmana, väcka mod och inspirera. Basen för verksamheten är i Borås men coacherna är på plats i kommunerna på fasta tider efter överenskommelse. En öppen dialog sker med politiker, chefer, HR-/personalspecialister, fackliga representanter och medarbetare med en lyhördhet på efterfrågan av tjänster - en flexibilitet.

Aktiviteter/händelser 2016

MC skall erbjuda hög och kvalitetssäkrad kompetens och för att leva upp till detta krävs en kontinuerlig kompetensutveckling och omvärldsbevakning. Verksamheten jobbar för att vara en lärande organisation, att delge och föra över våra individuella kompetenser och lärdomar i olika sammanhang. Medarbetscentrum deltar i temadagar, föreläsningar och nätverksträffar i olika forum. Det finns ett nationellt intresse för den samverkan som bedrivs via Medarbetarcentrum och detta har bidragit till kontakter med andra kommuner genom åren.

Under 2016 har verksamheten drivits med två heltidscoacher och en verksamhetschef (där verksamhetschefen även arbetar operativt) men sedan september månad har verksamheten bedrivits med totalt 2 åa beroende på långtidssjukskrivning. Därför har prioritering gjorts för att klara basuppdraget, vilket är de basfinansierade tjänsterna; matchning av tjänster och reflekterade samtal. Verksamheten har klarat detta samt de tilläggstjänster som Ledarskapsutbildningen (årligen återkommande) och Grupputvecklingsuppdrag som efterfrågas. Nedprioriteringar har fått göras på uppföljning och utvärdering vilket också påverkar aktuell statistik.

Verksamheten har under året tillhandahållit och matchat 2 587 tjänster från medlemskommunerna (en ökning från föregående år med nästan 40 %). Totalt har cirka 140 medarbetare (inklusive chefer) rapporterat positiva förändringar.

Utveckling och förbättring av vårt administrativa verktyg, matchningsdatabasen och hemsidan sker kontinuerligt. Det påverkas också av kommunernas behov och omorganisationer.

Utökade uppdrag med främst grupputvecklingsinsatser efter behov i alla medlemskommuner. En ökning av gruppinsatser med ledare och medarbetare. Utbildning av förstelärare, samordnare och specifika coachande uppdrag. Många nöjda chefer och grupper, som också finns som referenser för vår verksamhet.

Ledarskapsutbildningen har implementerats och genomförs nu varje år. Utbildningen pågår under en längre tid, närmare tolv månader. En avslutades och en ny omgång har startats under året. Utbildningen upplevs väldigt positiv och med nöjda chefer/ledare. En utbildning som bygger på forskning och som i vissa delar är unik. Den bygger på reflektion, feedback, individuellt coachning mot ställda mål i upprättad handlingsplan.

Under året har dialog och informationsinsatser/verksamhetspresentationer skett i många olika sammanhang. Med personalavdelningar och/eller ledningsgrupp för stadsdelsförvaltningarna i Borås. Med andra och nya personalchefer och specialister i alla kommuner. Med chefer i olika sammanhang, förvaltningsledningar, fackliga grupper och fackordföranden/förbund.
Flera styrgruppsmöten där personalcheferna för medlemskommunerna ingår.
Träffar med information och dialog med personalchef i Bollebygd och ny vikarierande personalchef för Svenljunga och Tranemo Kommuner.

MC har avslutat koordinationen av Tranemo arbetsgivarring samt ordförandeskapet.

Effektmålen för 2016 var
Genomföra Dialogträffar med kommunernas personalenheter för att rikta insatser mot behov, utveckling och utbud.
Marknadsföra Medarbetarcentrums verksamhet för ett ökat användande av verksamheten i medlemskommunerna men också marknadsföring i icke medlemskommuner.
Utveckla och genomföra Ledarskapsprogrammet (hälsosamt och effektivt ledarskap) för att stärka och utveckla chefernas ledarskap. Utbildningen, som skall ses som komplement till andra interna chefsutbildningar i kommunerna. Innehåller sju dagar med sex mellanliggande individuella coachningar. Verksamheten använder det forskningsbaserade verktyget Ledarskapsbokslut som en bas i utbildningen. Coachningarna bygger på Ledarskapsrapporter (feedback från medarbetare och överordnad chef) och den utvecklingsplan som upprättas, där en första rapport skapas vid utbildningens start och en rapport skapas vid utbildningens slut. Utbildningens framgångsfaktorer har visat sig vara; reflektion, feedback och coachning. Utbildningen pågår under en längre tid, cirka tolv månader. Målet är uppnått och utbildningen kommer att erbjudas chefer/ledare varje år, då den är uppskattad.

Stärka arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i de gruppuppdrag vi har och i de grupper där chefer går Ledarskapsutbildningen, och som väljer att också jobba med sin grupp.
Vara ett stöd och verktyg för arbetsgivarna i arbetet med Organisatorisk och social arbetsmiljö för att bidra till ökad hälsa hos medarbetarna i medlemskommunerna.

Måluppfyllelse – kommentarer

Samtliga mål har uppnåtts.
Träffar med personalansvariga och andra HR-specialister har genomförts, både nya och etablerade där verksamheten presenterats samt dialog om behov samt marknadsföringsinsatser som gör att mål uppnåtts. Dessutom har informations- och dialogträffar skett med flera chefer och olika förvaltningar samt med hela förvaltningsledningsgrupper. På detta vis har också mer uppdrag erhållits, som då bidragit till måluppfyllelsen för att stärka arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i de gruppuppdrag vi. På så vis har MC varit ett stöd och verktyg för arbetsgivarna i arbetet med Organisatorisk och social arbetsmiljö för att bidra till ökad hälsa hos medarbetarna i medlemskommunerna.

Ledarskapsutbildningen visar sig vara uppskattad och bra men där ekonomin styr möjligheten för chefer att medverka. Den är nu etablerad och uppskattad av ledare/chefer som genomgått den. Den är årligen återkommande.

I en stadsdelsförvaltning återkommande träffar med lednings- och fackliga representanter (FSG) med statistikrapportering. Dialogträff med de Fackliga företrädarna och förbund sker fortlöpande efter behov. Styrgruppsmöten hålls regelbundet årligen, flera gånger under året med personalchefer för medlemskommunerna.
Dialog med forskare på Högskolan i Borås. Träff med några representanter från personalavdelning i Varbergs Kommun, utbyte av erfarenheter men där vår verksamhet var i fokus.
MC har fått ökade uppdrag av chef för att jobba med grupputvecklingsinsatser, vilket har generat en högre intäkt än budgeterat för gruppuppdrag, vilket är glädjande. På så vis har verksamheten också nått målet att stärka arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i de gruppuppdrag som haft och det har bidragit till vår målsättning om att vara en resurs för chefer, att vara ett stöd och verktyg för arbetsgivarna i arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö för att bidra till ökad hälsa hos medarbetarna i medlemskommunerna.
Kontinuerligt både på individ- och gruppnivå inhämtas feedback för att utveckla våra tjänster. Denna uppgift och måluppfyllelse har till viss del uppnåtts, då referensmöten/träffar har hållits med medarbetare och chefer. En del av uppföljnings- och utvärderingsarbetet har fått nedprioriteras på grund av rådande situation med långtidssjukskrivning, bland annat personalekonomiska beräkningar och uppföljningar inklusive statistik.

Tjänsteutbud
Grunden för arbetet i de olika programmen och arbetsmetoderna är att utveckla en effektiv, framgångsrik och vägvinnande process. Medarbetarcentrum arbetar med följande tjänsteutbud:

Bastjänsterna (basfinansierade)
Reflekterande samtal
Jobbmatchning
Jobbväxling
Personalekonomiska beräkningar
Statistik över verksamheten

Tilläggstjänster (efter överenskommelse)
Coachande samtal (inklusive livs- & karriärvägledning och omställningsuppdrag)
Ledarskapsutbildning i Hälsofrämjande och effektivt ledarskap
Chef- och grupputvecklingsinsatser av olika slag
Personprofilanalyser (självskattning enligt
Thomastester)

Axplock ur verksamheten (siffror)
Matchning av 2 587 lediga tjänster som hanterats under året vilket är en ökning med 38 % från föregående år (året innan en ökning på 29 %). Varje år de senaste åren har en markant ökning skett. Tjänsten har etablerats och med fler nöjda medarbetare och chefer som följd av denna tjänst. Basverksamheten är alltid prioriterad och övriga uppdrag utförs i mån av tid. Fördelningen av ärenden i kärnverksamhet är 84 % och på köpta tjänster 16 %.
Under året har närmare 550 medarbetare hanterats i verksamheten via samtal, gruppinsatser och matchning. Av andelen enskilda individärenden är kvinnor 83 % och män 17 %.
138 individer har kommit till någon form av positiv förändring och som har återkopplat till MC. Detta visar att det finns ett behov av att jobba för en frivillig och sund personalrörlighet. Det ligger i nivå med förra årets siffra.
Gruppuppdrag har gjorts i 20 grupper i medlemskommunerna.
Ett antal enskilda chefer har efterfrågat och nyttjat en serie återkommande coachningssamtal som stöd och utveckling i det dagliga ledarskapet - chefscoachning.
Varbergs kommun har på eget initiativ varit kontakt och besökt verksamheten inför planeringen av liknande verksamhet. Även Karlshamns kommun vill ha MC-s kunskap och information om verksamheten. Besök kommer att göras under 2017.

Statistisk redovisning

Syftet med denna statistikredovisning är att samverkanskommunerna ska kunna följa verksamhetens resultatutveckling. Förutom den mer traditionella statistiken görs en löpande ekonomisk uppföljning/utvärdering/ redovisning av Medarbetarcentrums verksamhet via vårt eget utvecklade program PEUP. Det kan vara värt att notera att viss lönsamhet hamnar utanför Medarbetarcentrums domän. Flera av Medarbetarcentrums ”kunder” bryter upplevd inlåsning i sina kommunala jobb och hamnar externt med god produktivitet. Det skapas samhällsekonomiska intäkter och viss belastning kommer att undvikas hos sjukvård och i sjukförsäkringssystemet etc. Utvärderingar har gjorts för vissa år sedan starten 2006.

PEUP – Personalekonomiskt resultat 2015

I genomsnitt på de ärenden som kan följas och göra en personalekonomisk utvärdering på under 2015, gav varje ärende 89 880 kronor i genomsnittlig lönsamhet vid uppföljningstillfället efter 12 månader. På längre sikt, 3 år, var den genomsnittliga beräknade lönsamheten 427 926 kronor per ärende.
Under 2016 har ännu ingen utvärdering gjorts.

Ärendestatistik - förändringar – ligger i nivå med 2015 (för Svenljunga och Tranemo har rapporterade förändringar dubblerats).

Antal förändringar i medlemskommunerna 2016						
Förändringar		Borås	Mark	Svenljunga	Tranemo	Summa
Kvar i nuvarande tjänst pga förändring		4	0		1	8
Ny tjänst, samma kommun		65	15	1	3	93
Ny tjänst, annan kommun		9	10	3	1	13
Ny tjänst, externt		16	3	2	1	24
Studier		1		0	0	5
Arbete + studier		2	1	0		4
		97	29	6	6	138

Närvårdsamverkan Södra Älvsborg

Inledning

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg ursprungliga avtal gällde för åren 2011-2014. Den utvärdering som gjordes under år 2014 visade behov av ny struktur. Planering för en ny närvårds-samverkansstruktur påbörjades våren 2015. Det nya avtalet för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg 2016-2018 gäller fr.o.m. 2016-04-01. Den nya organisationsstrukturen har färre mellannivåer av kontakt- och beslutsvägar vilket innebär en effektivare styrning och arbetsform. Närvårdskontoret finns fr.o.m. 2016-04-01 lokaliserat fysiskt i Borås och huvudmannaskapet för Närvårdskontorets har lämnats över från region (Alingsås lasarett) till kommun (Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund).

Viktiga händelser under året

Under 2016 har Närvårdsamverkan Södra Älvsborg funnit sin nya form. En verksamhetsplan för de närmast kommande åren har under hösten tagits fram av Delregionala politiska samrådet.

De områden som haft betydelse för Närvårdssamverkansarbetet under året har varit:

- Utbildning i Genombrottsmodellen, som en del i VGR-s projekt om Jämlik strokevård.
- Implementering av Mobil närsjukvård i fyra områden.
- Implementering av ny IT-tjänst för Samordnad vård- och omsorgsplanering.
- Implementering rutin för elektronisk kommunikation för In- och utskrivning i hemsjukvård.
- Start av projekt Samsjuklighet.
- Nominering personer till regional Strategisk beredningsgrupp.
- Medverkan i länssamverkansarbetet om äldre och psykisk hälsa.
- Nominering personer till regional grupp Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG).
- Utbildning i samordnad individuell plan (SIP)
- Fortsatta utbildningssessioner om läkemedel och äldre - Lär Ut.

Delregionalt politiskt samråd

Det Delregionala politiska samrådet har under året haft fyra av fyra planerade möten.

Styrgrupp Närvård

Styrgrupp Närvård har under året haft sju av åtta planerade möten. Ingående ordförande, från kommunen, lämnade över ordförandeskapet, till regionen vid årets andra möte i mars. Motsvarande byte gjordes för vice ordförande. Ordförandeskapet gäller för två år.

Projekt som bedrivits inom Närvårdssamverkan under 2016

Tidiga insatser för ökad skolnärvaro ny struktur

Tidiga insatser för ökad skolnärvaro är ett projekt som medfinansieras av Västra Götalandsregionens sociala investeringsmedel. Det bedrivs genom samverkan mellan skolan och socialtjänsten (SOC) i Borås Stad samt barn- och ungdomspsykiatriska kliniken (BUP) vid Södra Älvsborgs Sjukhus i Borås. Medlen hanteras av Södra Älvsborgs sjukhus.
Syftet är att prova nya och strukturera upp befintliga metoder för frånvarohantering för att genom tidiga insatser och samverkan över myndighets- och organisationsgränser verka för att öka barns närvaro i skolan. Det långsiktiga målet är att öka andelen elever som går ur grundskolan med behörighet till gymnasieskolans program.
Projektet startade i augusti 2015 och planeras avslutas i januari 2018.

Närsjukvårdsteam Sjuhärad

Närsjukvårdsteamet påbörjade sitt arbete under hösten 2015 och under 2016 har fyra piloter för mobila vårdcentralläkare startas upp. Arbetet med uppföljningsmetod pågår och beräknas vara klar under 2017.

Samsjuklighet
De flesta närvårdsområden handlägger frågan under rubriken ”psykisk ohälsa” i Närvårdssamverkan. Arbetet fortskrider med att utveckla samverkan och där hitta naturliga samverkanspunkter och arbetssätt som underlättar samverkan och sätter patienten/ klienten i fokus. Fler samverkanspunkter behöver identifieras för att underlätta för gruppen att få rätt vård och behandling. Det är av vikt att fortsätta följa arbetet på region- och riksnivå.

Övriga projekt
Därutöver finns projektmedel för Ledning i Samverkan, Differentierad vårdplanering, Lär ut och Undvikbar slutenvård analysmedel. En dialog för hur dessa medel ska nyttjas har påbörjats under året.

Resultaträkning 2016

Sjuhärads kommunalförbund
Resultaträkning 2016, belopp i tkr
Exkl interna poster

	Not	**2016**	**2015**
Verksamhetens intäkter	1	34 044	28 555
Verksamhetens kostnader	2	-55 707	-53 403
Avskrivningar		-290	-353
Verksamhetens nettokostnader		-21 953	-25 201
Förbundsbidrag, Kansli	3	14 769	16 311
Medlemsavgifter, Navet	4	6 953	6 783
Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum	5	2 199	2 145
Medfinansiering, Närvårdssamverkan	6	640	0
Finansiella intäkter	7	0	31
Finansiella kostnader	8	-4	-13
Resultat före extraordinära poster		2 604	56
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		2 604	56

Sjuhärads kommunalförbund, Kansli och Tillväxtmedel
Resultaträkning 2016, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2016	2015
Verksamhetens intäkter	13 460	17 741
Verksamhetens kostnader	-27 065	-34 800
Avskrivningar	-39	-58
Verksamhetens nettokostnader	-13 644	-17 117
Förbundsbidrag, Kansli	14 769	16 311
Finansiella intäkter	0	34
Finansiella kostnader	-1	-4
Resultat före extraordinära poster	1 124	-776
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	1 124	-776

Sjuhärads kommunalförbund, Navet
Resultaträkning 2016, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2016	**2015**
Verksamhetens intäkter	17 612	11 920
Verksamhetens kostnader	-23 166	-17 511
Avskrivningar	-251	-285
Verksamhetens nettokostnader	-5 805	-5 876
Medlemsavgifter, Navet	6 953	6 783
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-3	-11
Resultat före extraordinära poster	1 145	896
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	1 145	896

Sjuhärads kommunalförbund, Medarbetarcentrum
Resultaträkning 2016, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2016	**2015**
Verksamhetens intäkter	709	716
Verksamhetens kostnader	-2 574	-2 915
Avskrivningar	0	-9
Verksamhetens nettokostnader	-1 865	-2 208
Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum	2 199	2 145
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	-1
Resultat före extraordinära poster	334	-64
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	334	-64

Sjuhärads kommunalförbund, Närvårdssamverkan
Resultaträkning 2016, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2016	2015
Verksamhetens intäkter	4 397	0
Verksamhetens kostnader	-5 037	0
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-640	0
Medfinansiering, Närvårdssamverkan	640	0
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

Sjuhärads kommunalförbund
Balansräkning 2016, belopp i tkr

	Not	**2016**	**2015**
Anläggningstillgångar		4 861	6 526
Maskiner och inventarier	9	1 599	1 889
Värdepapper	10	512	512
Bidrag till statlig infrastruktur	11	2 750	4 125
Omsättningstillgångar		58 998	53 938
Fordringar	12	7 299	12 896
Kassa och bank	13	51 699	41 042
Summa tillgångar		63 859	60 464
Eget kapital	14	7 775	5 173
Därav årets resultat		2 604	56
Avsättningar		24 161	23 272
Avsättningar för pensioner	15	9 161	8 272
Andra avsättningar	16	15 000	15 000
Skulder		31 923	32 019
Långfristiga skulder	17	146	171
Kortfristiga skulder	18	31 777	31 848
Summa eget kapital, avsättningar och skulder.		63 859	60 464

Noter, belopp i tkr

Sjuhärads kommunalförbund

	2016	2015
1 Verksamhetens intäkter		
Statsbidrag	6 194	6 655
Bidrag från Regionen	18 496	14 769
EU-bidrag	207	64
Försäljning mm	9 147	7 067
Summa	34 044	28 555
2 Verksamhetens kostnader		
Bidrag till projekt/verksamheter	10 271	14 566
Bidrag till statlig infrastruktur*	1 375	1 375
Personalkostnader	26 629	24 593
Material och tjänster	17 432	12 869
Summa	55 707	53 403
3 Förbundsbidrag, kansli		
Bollebygd	572	630
Borås	7 059	7 762
Herrljunga	614	681
Mark	2 222	2 470
Svenljunga	680	755
Tranemo	759	846
Ulricehamn	1 533	1 697
Varberg	599	662
Vårgårda	730	808
Summa	14 769	16 311
4 Medlemsavgifter, Navet		
Borås	5 473	5 340
Mark	640	624
Svenljunga	195	190
Tranemo	243	237
Ulricehamn	402	392
Summa	6 953	6 783
5 Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum		
Borås	1 381	1 347
Mark	501	489
Svenljunga	149	145
Tranemo	168	164
Summa	2 199	2 145
6 Medfinansiering, Närvårdssamverkan		
Bollebygd	26	0
Borås	320	0
Herrljunga	27	0
Mark	100	0
Svenljunga	31	0
Tranemo	34	0
Ulricehamn	69	0
Vårgårda	33	0
Summa	640	0

7 Finansiella intäkter		
Ränta på bankkonton	0	31
Summa	0	31
8 Finansiella kostnader		
Övrigt	4	13
Summa	4	13
9 Maskiner och inventarier		
Ingående balans	1 889	2 242
Investeringar	0	0
Avskrivningar	-290	-353
Utgående balans	1 599	1 889
10 Värdepapper		
Aktier i Mediapoolen AB och Gryning Vård AB	512	512
11 Bidrag till statlig infrastruktur		
E20*	2 750	4 125
12 Fordringar		
Kundfordringar	1 566	2 907
Momsfordran	0	16
Interimsfordringar, huvudsakligen inkomstrester	5 733	9 973
Summa	7 299	12 896
13 Kassa och bank		
Bankkonton	51 690	41 023
Kontantkassa	9	19
Summa	51 699	41 042
14 Eget kapital		
Ingående eget kapital	5 173	5 117
Årets resultat	2 604	56
Utgående eget kapital	7 775	5 173
15 Avsättningar för pensioner		
Pension inkl löneskatt	9 161	8 272
16 Andra avsättningar		
Bidrag till statlig infrastruktur*	15 000	15 000
17 Långfristiga skulder		
Investeringsbidrag Navet	146	171

18 Kortfristiga skulder

Semesterlöneskuld	2 072	1 794
Interimsskulder, huvudsakligen inkomstförskott	8 915	7 490
Beslutade projekt	13 923	16 117
Pensioner individuell del, inkl löneskatt	1 432	1 357
Momsskuld	127	0
Leverantörsskulder	3 278	2 900
Preliminär skatt	601	553
Arbetsgivaravgift	586	539
Övrigt	843	1 098
Summa	31 777	31 848

Interna poster på 2134 tkr för 2016 och 1824 tkr för 2015 har exkluderats från resultaträkningen.

*Sjuhärads kommunalförbund har i december 2014 beslutat att medfinansiera utbyggnad av E20 genom Västra Götaland med 15 miljoner kronor. Bidraget redovisas i balans- och resultaträkning och upplöses på fem år

Upplösning	Tkr
2014	9 500
2015	1 375
2016	1 375
2017	1 375
2018	1 375

Kassaflödesanalys 2016

Sjuhärads kommunalförbund
Kassaflödesanalys 2016, belopp i tkr

Den löpande verksamheten

	2 016	2015
Årets resultat före extraordinära poster	2 604	56
Justering för av- och nedskrivningar	290	353
Justering för gjorda avsättningar	889	1 719
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	3 783	2 128
Minskning kortfristiga fordringar	5 596	-7 406
Minskning kortfristiga skulder	-72	-3 718
Kassaflöde från den löpande verksamheten	9 307	-8 996

Investeringsverksamheten

Finansieringsverksamheten

Minskning av långfristig skuld	-25	-25
Minskning av långfristiga fordringar	1 375	1 375
Kassaflöde från finansierings-verksamheten	1 350	1 350
Årets kassaflöde	10 657	-7 646
Likvida medel vid årets början	41 042	48 688
Likvida medel vid årets slut	51 699	41 042
	10 657	-7 646

Bilaga 1 – Antal anställda

Kansliet **Totalt 15 årsarbetare varav 1,6 vakanta och 4,5 som finansieras med projektmedel**

Förbundsdirektör	1,0
Regionutvecklingschef	1,0
Förbundssekreterare tom 20160513	1,0
(Vakant 20160514-20161231)	
Ekonomi	1,5
Reception, konferens mm	0,5
Välfärd	3,0
varav 1,5 finansieras med projektmedel och intäkter i form av intäkter från genomförda utbildningar	
Kompetens	2,0
varav 1,0 finansieras med projektmedel	
Regional utveckling	3,0
	(1,0 vakant)
eSamordnare	2,0
finansieras med projektmedel	

Medarbetarcentrum

Verksamhetschef	0,3
Coach	2,7

NAVET totalt 21,58 åa

Verksamhetschef 1
Administration 1,5
Pedagoger 10,88
Bibliotekarie 0,2
Tekniker 2,7
Designer 1
Material och konferens 1,3
Timanställd helgpersonal 3,0

Närvårdssamverkan

Koordinator 1,0 (vakant under perioden 20160901-20161231)
Samordnare 1,0

KS § 79 DNR KS 58/2017 263

Start av projekt Hagen etapp 4

Sammanfattning
Kommunfullmäktige har avsatt 7 510 tkr för att bygga om Hagen etapp 4. Innan projektet startar behövs ett startbeslut från kommunfullmäktige. Projektet är beställt av socialnämnden och kommer belasta socialnämnden med ökad hyra. Kapitalkostnader för projektet är beräknat till 382 tkr årligen.

Beslutsunderlag
Tekniska nämnden § 27/2017-03-01
Presidieskrivelse daterad 2017-02-19
Socialnämnden § 24/2014-03-25

Förslag till beslut
Tekniska nämndens beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås starta projekt Hagen etapp 4.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om tekniska nämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Kommunfullmäktige föreslås starta projekt Hagen etapp 4.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Tekniska nämnden, Socialnämnden
För kännedom till:

TN § 27 DNR TK 318/2016

Hagen etapp 4

Sammanfattning
Kommunfullmäktige har avsatt 7 510 tkr för att bygga om Hagen etapp 4. Innan projektet startar behövs ett startbeslut från kommunfullmäktige. Projektet är beställt av socialnämnden och kommer belasta socialnämnden med ökad hyra. Kapitalkostnader för projektet är beräknat till 382 tkr årligen.

Beslutsunderlag
Presidieskrivelse daterad 2017-02-19

Förslag till beslut
Presidiets förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås starta projekt Hagen etapp 4.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut
1. Kommunfullmäktige föreslås starta projekt Hagen etapp 4.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

TEKNISK NÄMND

PRESIDIESKRIVELSE
2017-02-19
DNR TK 318/2016
SIDA **1** AV **1**

Hagen Etapp 4

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har avsatt 7 510 tkr för att bygga om Hagen etapp 4. Innan projektet startar behövs ett startbeslut från kommunfullmäktige.

Projektet är beställt av socialnämnden och kommer belasta socialnämnden med ökad hyra. Kapitalkostnader för projektet är beräknat till 382 tkr årligen.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse daterad 2017-02-19

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås starta Projekt Hagen etapp 4.

Börje Aronsson
Ordf teknisk nämnd

Osborn Eklundh
Vice ordförande teknisk nämnd

Expedieras till: Kommunfullmäktige

SN § 24 DNR SN 85/2012

Startbeslut för ombyggnation av Hagen etapp 4

Sammanfattning
Ombyggnation av Hagen är ett projekt i fyra etapper. Etapp 1 avslutades hösten 2013 och etapp 2 har kommunfullmäktige fattat startbeslut för den 25 februari 2014, § 21, vilket gör att ombyggnationen efter upphandlingsförfarandet kommer igång tidigast hösten 2014. Enligt Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper krävs ett startbeslut från kommunfullmäktige.

För att göra resterande ombyggnation mer kostnadseffektiv och mer smidig för verksamheten bör etapperna avlösa varandra utan avbrott. För att göra övergångarna mellan etapperna krävs startbeslut i tid, beslut som i sådana fall måste tas innan investeringsplan för respektive etapp är budgeterad och beslutad då detta blir investeringar för 2015.

Beslutsunderlag
Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige:
  Startbeslut för en investering om 7 500 tkr för ombyggnad av Hagen etapp 4 beviljas under förutsättning att erforderliga medel anslås i investeringsbudget 2015.
- Socialnämndens beslut:
  Socialnämnden uppdrar åt tekniska nämnden att efter beviljat startbeslut i kommunfullmäktige starta ombyggnad av Hagen etapp 4 för genomförande efter avslut av etapp 3, under förutsättning att erforderliga medel anslås i investeringsbudget 2015.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut
1. Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige:
   Startbeslut för en investering om 7 500 tkr för ombyggnad av Hagen etapp 4 beviljas under förutsättning att erforderliga medel anslås i investeringsbudget 2015.
2. Socialnämnden uppdrar åt tekniska nämnden att efter beviljat startbeslut i kommunfullmäktige starta ombyggnad av Hagen etapp 4 för genomförande efter avslut av etapp 3, under förutsättning att erforderliga medel anslås i investeringsbudget 2015.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 80 DNR KS 76/2017 106

Begäran om startbeslut EPC etapp 2

Sammanfattning

Tekniska nämnden har tidigare beslutat att genomföra EPC etapp 2, energibesparande åtgärder. Tekniska nämnden har även beslutat att finansiera åtgärderna med hjälp av leasingavtal, för att eventuellt kunna lösa leasingavtalet med egna investeringsmedel vid ett senare tillfälle. Kommunfullmäktige har avsatt investeringsmedel för EPC etapp 2 i budget för 2018. Innan investeringsmedlen används behövs ett igångsättningsbeslut/startbeslut från kommunfullmäktige. Om startbeslut inte beviljas fortsätter projektet vara finansierat med hjälp av leasing. Merkostnaden för kommunen beräknas till 160 tkr/år, med en förhöjd risk på grund av eventuell framtida räntehöjning. Det bedöms som ekonomiskt mer fördelaktigt för kommunen att själva investera i projektet.
Projektets kapitalkostnader belastar ingen hyra. Projektet finansieras istället med hjälp av lägre kostnader för energi. Gäsenegården/Stationsvägen ingår i beräkningen av de avsatta investeringsmedlen men tekniska nämnden har tidigare undantagit fastigheten från EPC etapp 2.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden § 41, 2016-03-31
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-03-19

Förslag till beslut

Tekniska nämndens förslag till beslut:

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja igångsättning av 3 500 tkr av de 8 900 tkr som gäller EPC etapp 2.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om tekniska nämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja igångsättning av 3 500 tkr av de 8 900 tkr som gäller EPC etapp 2.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, tekniska nämnden
För kännedom till:

TN § 51 DNR TK 154/2015

Finansiering av EPC etapp 2

Sammanfattning

Tekniska nämnden har tidigare beslutat att genomföra EPC etapp 2, energibesparande åtgärder. Tekniska nämnden har även beslutat att finansiera åtgärderna med hjälp av leasingavtal, för att eventuellt kunna lösa leasingavtalet med egna investeringsmedel vid ett senare tillfälle. Kommunfullmäktige har avsatt investeringsmedel för EPC etapp 2 i budget för 2018. Innan investeringsmedlen ianspråktas behövs ett igångsättningsbeslut/startbeslut från kommunfullmäktige.

Om startbeslut inte beviljas fortsätter projektet vara finansierat med hjälp av leasing. Merkostnaden för kommunen beräknas till 160 tkr/år, med en förhöjd risk på grund av eventuell framtida räntehöjning. Det bedöms som ekonomiskt mer fördelaktigt för kommunen att själva investera i projektet. Projektets kapitalkostnader belastar ingen hyra. Projektet finansieras istället med hjälp av lägre kostnader för energi. Gäsenegården/Stationsvägen ingår i beräkningen av de avsatta investeringsmedlen men tekniska nämnden har tidigare undantagit fastigheten från EPC etapp 2.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-03-19
Beslut TN § 41, 2016-03-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja igångsättning av 3 500 tkr av de 8 900 tkr som gäller EPC etapp 2.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja igångsättning av 3 500 tkr av de 8 900 tkr som gäller EPC etapp 2.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

TEKNISK FÖRVALTNING
ALFRED DUBOW

TJÄNSTESKRIVELSE
2017-03-19
DNR TK 154/2015

Finansiering av EPC etapp 2

Sammanfattning

Tekniska nämnden har tidigare beslutat att genomföra EPC etapp 2, energibesparande åtgärder. Tekniska nämnden har även beslutat att finansiera åtgärderna med hjälp av leasingavtal, för att eventuellt kunna lösa leasingavtalet med egna investeringsmedel vid ett senare tillfälle.

Kommunfullmäktige har avsatt investeringsmedel för EPC etapp 2 i budget för 2018. Innan investeringsmedlen ianspråktas behövs ett igångsättningsbeslut/startbeslut från kommunfullmäktige.

Om startbeslut inte beviljas fortsätter projektet vara finansierat med hjälp av leasing. Merkostnaden för kommunen beräknas till 160 tkr/år, med en förhöjd risk på grund av eventuell framtida räntehöjning. Det bedöms som ekonomiskt mer fördelaktigt för kommunen att själva investera i projektet.

Projektets kapitalkostnader belastar ingen hyra. Projektet finansieras istället med hjälp av lägre kostnader för energi.

Gäsenegården/Stationsvägen ingår i beräkningen av de avsatta investeringsmedlen men tekniska nämnden har tidigare undantagit fastigheten från EPC etapp 2.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-03-19
Beslut TN §41 2016-03-31

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås bevilja igångsättning av 3 500 tkr av de 8 900 tkr som gäller EPC etapp 2.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunfullmäktige, handläggaren

Bakgrund

Tekniska nämnden har tidigare beslutat att genomföra EPC etapp 2, energibesparande åtgärder. Tekniska nämnden har även beslutat att finansiera åtgärderna med hjälp av leasingavtal, för att eventuellt kunna lösa leasingavtalet med egna investeringsmedel vid ett senare tillfälle.

Kommunfullmäktige har avsatt investeringsmedel för EPC etapp 2 i budget för 2018. Innan investeringsmedlen ianspråktas behövs ett igångsättningsbeslut/startbeslut från kommunfullmäktige.

Ekonomi

Om startbeslut inte beviljas fortsätter projektet vara finansierat med hjälp av leasing. Merkostnaden för kommunen beräknas till 160 tkr/år, med en förhöjd risk på grund av eventuell framtida räntehöjning. Det bedöms som ekonomiskt mer fördelaktigt för kommunen att själva investera i projektet.

Om kommunen äger utrustningen görs avskrivning utifrån beräknad teknisk och ekonomisk livslängd. I leasingavtalen skrivs värdet ner utifrån en kortare tid, vilket resulterar i något högre årliga kostnader för kommunen, men under en totalt set kortare tid, om leasingavtalet fortsätter.

Själva projektet är självfinansierat. Investering i utrustning och åtgärder leder till lägre driftskostnader. EPC-projektet bygger på att leverantören har åtagit sig att leverera åtgärder som garanterar en viss energibesparing.

Objekt	**Investering**	**Besparing**	**Avkastning %**
Hemgården	1 326 974	94 064	7,1%
Hagen	850 665	55 412	6,5%
Biblioteket	562 773	43 020	7,6%
Gamla sporthallen	141 798	8 573	6,0%
Eriksbergs skola	313 462	5 112	1,6%
Totalt	**3 195 672**	**206 181**	**6,5%**

I det totala beloppet, 3 500 tkr ingår ÄTA-kostnader.

Miljökonsekvensbeskrivning Insatserna i fastigheterna följer och överträffar de miljökrav som ställs. Resultatet av insatserna förväntas ge en förbättrad arbetsmiljö för berörda verksamheter kopplat mot inomhusklimat och minskad energianvändning. Trots liten besparing på Gamla sporthallen och Eriksberg skola finns ett stort värde i att från kommunhuset kunna styra och övervaka fastigheterna. På så vis får vi fortare kännedom av ev. fel på anläggningen och där med kan snabbare åtgärder sättas in.

KS § 82 DNR KS 34/2017 901

Socialnämndens förslag avseende tillägg till ägardirektiv för Herrljungabostäder

Sammanfattning

Socialnämnden har ett behov av bostäder för nyanlända som anvisas till kommunen samt för svaga och utsatta grupper. Kommunen är enligt lag skyldig att tillgodose dessa behov. Herrljungabostäder är en del av den kommunala verksamheten och ska därigenom kunna tillgodose detta behov vilket framgår av ägardirektiven. Nuvarande ägardirektiv reviderades KF § 25/2016-03-08 i särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder, med tillägget att bolaget med sitt fastighetsbestånd ska vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation. Bolaget ska i sitt bostadsbestånd tillhandahålla bostäder för svaga och utsatta grupper.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2017-04-12
Socialnämnden § 21/2017-02-28
Socialnämnden § 6/2017-01-31
Särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB, KF § 25/2016-03-08.
Socialtjänstlag (2001:453)
Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.
Socialnämnden § 6/2017-01-31

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:
Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.

- Bolaget ska prioritera och ge förtur till bostäder för det kommunala mottagandet av nyanlända invandrare som anvisas av Migrationsverket enligt SFS 2016:38 samt till kommunens behov av bostäder för svaga och utsatta grupper.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå socialnämndens begäran om tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.

Elin Alavik (L) föreslår att kommunstyrelsens arbetsutskott får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för temporära eller permanenta bostäder för dessa grupper, som täcker behovet. Handlingsplaner presenteras vid nästa kommunstyrelse i maj.

Elin Hegg (MP) och Anette Rundström bifaller Elin Alaviks (L) förslag till beslut.
Gunnar Andersson bifaller kommunstyrelsens ordförandes förslag.

Fortsättning KS § 82

Beslutsgång

Ordföranden frågar på respektive förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunstyrelsens ordförandes förlag och bifaller Elin Alaviks (L) förslag som tillägg.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran om tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.
2. Kommunstyrelsens arbetsutskott får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för temporära eller permanenta bostäder för dessa grupper, som täcker behovet. Handlingsplaner presenteras vid nästa kommunstyrelse i maj.

Expedieras till Kommunstyrelsens arbetsutskott, socialnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

ORDFÖRANDESKRIVELSE
2017-04-12
DNR KS 34/2017 901

Förslag avseende tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB

Sammanfattning

Socialnämnden har ett stort behov av bostäder för nyanlända invandrare som anvisas till kommunen samt för svaga och utsatta grupper. Kommunen är enligt lag skyldig att tillgodose dessa behov. Herrljungabostäder är en del av den kommunala verksamheten och ska därigenom kunna tillgodose detta behov vilket framgår av ägardirektiven.
Nuvarande ägardirektiv reviderades KF § 25/2016-03-08 i särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder, med tillägget att bolaget med sitt fastighetsbestånd ska vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation. Bolaget ska i sitt bostadsbestånd tillhandahålla bostäder för svaga och utsatta grupper.
Bostadsbristen är idag besvärande och ett problem som finns i de flesta kommuner. Att ytterligare skärpa ägardirektivet i försöka påverka bostadsmarknaden med tvång, kan inte vara tillämpligt om bostadsbolaget också skall motverka segregation. Ägardirektivet i sin nuvarande form anser jag vara tillräckligt tydligt och ytterligare förändring eller skärpning inte nödvändig. Socialnämndens begäran bör avslås.

Beslutsunderlag

Särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB, KF § 25/2016-03-08.
Socialtjänstlag (2001:453)
Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.
Socialnämnden § 6/2017-01-31

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå socialnämndens begäran om tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Förslagsställaren, kommunfullmäktige

SN § 6 DNR SN

Förslag avseende tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB

Sammanfattning
Socialnämnden har ett stort behov av bostäder för nyanlända invandrare som anvisas till kommunen samt för svaga och utsatta grupper. Kommunen är enligt lag skyldig att tillgodose dessa behov. Herrljungabostäder är en del av den kommunala verksamheten och ska därigenom kunna tillgodose detta behov vilket framgår av ägardirektiven.
Bolagets verksamhetsmål är inte prioriterade och rangordnade av ägarna vilket gör att det står bolaget fritt att själva välja vad som ska prioriteras. Konsekvenserna av detta är att socialnämndens behov av bostäder för nyanlända invandrare och svaga /utsatta grupper inte kan tillgodoses i den utsträckning som nu krävs. Vi har flera ärenden på förfrågning hos ekonomiskt bistånd om hjälp med bostad och bostadssociala kontrakt då de av olika anledningar ej kan lösa den situationen själva. Insatser från oss som motverkar hemlöshet. Prognosen är att behovet av bostadssociala kontrakt kommer att öka.

Beslutsunderlag
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-01-25

Jäv
Ragnar Emanuelsson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen eller beslutet av ärendet.

Förslag till beslut
Ordförandes förslag till beslut:
Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB:
”Bolaget ska prioritera och ge förtur till bostäder för det kommunala mottagandet av nyanlända invandrare som anvisas av Migrationsverket enligt SFS 2016:38 samt till kommunens behov av bostäder för svaga och utsatta grupper.”

Andreas Johansson (M) föreslår följande lydelse:
”Bolaget ska prioritera och tillse socialnämndens behov av bostäder för det kommunala mottagandet av nyanlända invandrare som anvisas av Migrationsverket enligt SFS 2016:38 samt att kommunens behov av bostäder för svaga och utsatta grupper tillgodoses.”

Inger Gustavsson (L) yrkar bifall till Andreas Johanssons (M) förslag.
Carina Fredriksen (S) yrkar bifall till Andreas Johanssons (M) förslag.
Susanne Ström (S) yrkar bifall till Andreas Johanssons (M) förslag.

Fortsättning SN § 6

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att en enig Socialnämnd beslutar enligt Andreas Johanssons (M) förslag.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB:
”Bolaget ska prioritera och tillse Socialnämndens behov av bostäder för det kommunala mottagandet av nyanlända invandrare som anvisas av Migrationsverket enligt SFS 2016:38 samt att kommunens behov av bostäder för svaga och utsatta grupper tillgodoses.”

Expedieras till: Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN SOCIALNÄMNDEN

Ordförandeskrivelse
2017-01-25
DNR

Förslag avseende tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.

Sammanfattning

Socialnämnden har ett stort behov av bostäder för nyanlända invandrare som anvisas till kommunen samt för svaga och utsatta grupper. Kommunen är enligt lag skyldig att tillgodose dessa behov. Herrljungabostäder är en del av den kommunala verksamheten och ska därigenom kunna tillgodose detta behov vilket framgår av ägardirektiven.

Särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.
Av verksamhetsmålen framgår bl. a att:

- Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation.
- Bolaget ska i sitt bostadsbestånd tillhandahålla bostäder för svaga och utsatta grupper.

Bolagets verksamhetsmål är inte prioriterade och rangordnade av ägarna vilket gör att det står bolaget fritt att själva välja vad som ska prioriteras. Konsekvenserna av detta är att socialnämndens behov av bostäder för nyanlända invandrare och svaga /utsatta grupper inte kan tillgodoses i den utsträckning som nu krävs.

Aktuell boendesituation 2017-01-25.
Introduktionsenheten
Vi har fyra personer, ensamhushåll som kommit på anvisning som bor på vandrarhem, två av de fyra har bott där sedan november. Vi har inga lägenheter på gång till dem.
Vi har nu fått tre anvisningar för att ta emot nu i februari/mars (se nedan) där Migrationsverket vill ha adresser för de tilltänkta bostäderna för att kunna gå vidare med anvisningarna. Vi har inga lägenhetsadresser att uppge, vi har inga bostäder åt dessa personer, varav vi får ange kommunen som adress samt inkvartera berörda på Hotellet i Herrljunga, då vandrarhemmet i kommunen är fullbelagt. Dygnskostnad på hotellet är ca 1500kr/pers/natt.
Aviseringarna är:
o Ett ensamhushåll.
o En familj på fem personer
o En anvisning som vi inte vet hur många men får underlag inom kort.
Prognosen är att vi därefter kommer att få tre aviseringar per månad under 2017.
Ekonomiskt bistånd
Boendesituation/ bostadssociala ärenden är som följer:
o En barnfamilj hyr ett litet hus i Ljung via vandrarhemmet i Herrljunga.
o En person på vandarahem i Borås.
o En barnfamilj på vandrarhem i Vårgårda.

o En person på vandrarhem i Vårgårda.
Summa totalt för vandrarhem: ca 50 000kr/mån ej budgeterat.
Vi har flera ärenden på förfrågning hos ekonomiskt bistånd om hjälp med bostad och bostadssociala kontrakt då de av olika anledningar ej kan lösa den situationen själva. Insatser från oss som motverkar hemlöshet. Prognosen är att behovet av bostadssociala kontrakt kommer att öka.

Beslutsunderlag

Särskilt ägardirektiv för Herljungabostäder AB. KF §25/20160308.
Socialtjänstlag (2001:453)
Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB.

- Bolaget ska prioritera och ge förtur till bostäder för det kommunala mottagandet av nyanlända invandrare som anvisas av Migrationsverket enligt SFS 2016:38 samt till kommunens behov av bostäder för svaga och utsatta grupper.

Lennart Ottosson
Socialnämndens ordförande

Expedieras till:
För kännedom till:

KS § 84 DNR KS 81/2017 945

Revidering av policy för sociala medier

Sammanfattning
Policyn för sociala medier behöver man se över med jämna mellanrum i och med att den typen av media förändras väldigt snabbt. Vid översyn av vår aktuella policy har vi sett att följande ändringar och uppdateringar behöver göras:

- Gällande dokumentation och bevarande uppdateras arbetssättet kring hur Facebooksidan dokumenteras, från att spara ned flödet i bilder till att skärmfilma.
- Rubrikerna har omarbetats så att de blir tydligare och strukturen har setts över.
- Policyn har lagts in i den kommunala grafiska mallen för policydokument.

I övrigt håller den fortfarande gängse standard rent innehållsmässigt.
I samband med att ändringen rörande dokumentation och arkivering görs så behöver även dokumenthanteringsplanen uppdateras.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet 2017-04-07
Den nu gällande policyn, KF § 173/2012
Förslaget på ny policy

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Reviderad policy för social medier godkänns.
- Förvaltningen får i uppdrag att samtidigt uppdatera dokumenthanteringsplanen.

Gunnar Andersson (M) föreslår att fullmäktige ska avgöra frågan och policyn ändras till riktlinje.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas med Gunnar Anderssons (M) förslag och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Reviderad policy för social medier godkänns.
2. Förvaltningen får i uppdrag att samtidigt uppdatera dokumenthanteringsplanen.
3. Fullmäktige ska avgöra frågan och policyn ändras till riktlinje.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johanna Renko

Tjänsteskrivelse
2017-04-07
DNR: KS-2016-261

Revidering av policy för sociala medier

Sammanfattning

Policyn för sociala medier behöver man se över med jämna mellanrum i och med att den typen av media förändras väldigt snabbt. Vid översyn av vår aktuella policy har vi sett att följande ändringar och uppdateringar behöver göras:

- Gällande dokumentation och bevarande uppdateras arbetssättet kring hur Facebooksidan dokumenteras, från att spara ned flödet i bilder till att skärmfilma.
- Rubrikerna har omarbetats så att de blir tydligare och strukturen har setts över.
- Policyn har lagts in i den kommunala grafiska mallen för policydokument.

I övrigt håller den fortfarande gängse standard rent innehållsmässigt.
I samband med att ändringen rörande dokumentation och arkivering görs så behöver även dokumenthanteringsplanen uppdateras.

Beslutsunderlag

- Den nu gällande policyn, KF § 173/2012
- Förslaget på ny policy

Förslag till beslut

1. Reviderad policy för social medier godkänns.
2. Förvaltningen får i uppdrag att samtidigt uppdatera dokumenthanteringsplanen.

Johanna Renko
Utvecklare medborgardialog och kommunikation

Expedieras till:
För kännedom till: Nämnderna.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johanna Renko

Tjänsteskrivelse
2017-04-07
DNR: KS-2016-261

Bakgrund
Med sociala medier menas de aktiviteter som kombinerar teknologi, social interaktion och innehåll som kan skapas av användarna. Syftet för Herrljunga kommun att använda sig av sociala medier är att kommunicera med medborgarna, samt även att nå ut med information om kommunens verksamhet, och att marknadsföra Herrljunga externt.
Policyn är bindande och syftar till att reglera vilka värderingar och grunder som ska styra Herrljunga kommuns aktiviteter inom sociala medier.
Denna typ av policys behöver ses över med jämna mellanrum i och med att medialandskapet förändras i snabb takt. Just denna gång innebär inte revideringen mer än att vi ser över dokumentationen och rubriceringen.

Ekonomisk bedömning
Det föreslagna beslutet orsakar ingen extra kostnad.

Juridisk bedömning
Ett beslut att anta policyn möter inga juridiska förhinder och heller inga juridiska förpliktelser.

Miljökonsekvensbeskrivning
Eventuellt beslut ger ingen negativ miljöpåverkan.

FN:s barnkonvention
Ser ingen negativ påverkan.

Samverkan
Ärendet har bearbetat på ett verksamhetsmöte på enheten *Administration och kommunikation*.

Motivering av förslag till beslut
Dokumentationen av kommunens Facebooksida har i nuläget varit tidsödande och krångligt. Vi har hittills tagit skärmdumpar och/eller skrivit ut på papper. Om vi byter till skärmfilmning så blir resultatet en digital film som en kan titta på, läsa och pausa när en vill stanna upp och läsa mer ingående. Ett enklare sätt att dokumentera på, samtidigt som det blir enhetligt i och med att allt sparas digitalt.

DIARIENUMMER:	xxxx
FASTSTÄLLD:	åååå-mm-dd
VERSION:	xxxx
SENAS T REVIDERAD:	åååå-mm-dd
GILTIG TILL:	åååå-mm-dd
DOKUMENTANSVAR:	funktion

Policy

Policy för sociala medier i Herrljunga kommun

Dokumentet antas av kommunfullmäktige och gäller för kommunens samtliga förvaltningar.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

1. Herrljunga kommun och sociala medier 2
1.1 Syfte 2
2. Herrljunga kommun som avsändare 2
2.1 Ansvar och roller 2
2.1.1 Tjänsteman/privatperson 2
2.2 Avslut av konto 3
2.3 Kommersiella och politiska budskap 3
3. Hantering av inkomna handlingar, svar, kommentarer och synpunkter 3
3.1 Allmän handling 3
3.2 Olämpligt och olagligt innehåll 4
3.2.1 Personuppgifter och sekretess 4
3.2.2 Publicering av bilder och video 4
3.3 Dokumentation, diarieföring och gallring 4

1. Herrljunga kommun och sociala medier

Sociala medier är ett samlingsbegrepp för internettjänster och webbplatser som bygger på dialog och möjliggör social interaktion mellan användarna. De kan ses som ett verktyg för att kommunicera, skapa relationer, främja dialog och dela kunskap. Det är användarna som aktivt skapar och utvecklar innehållet på sociala medier.

1.1 Syfte

Syftet för Herrljunga kommun att delta i sociala medier är att kommunicera med medborgarna. Sociala medier erbjuder ett medel att nå ut med information om kommunens verksamhet på ett snabbt och lättbegripligt sätt. Detta även till medborgare som kanske inte annars tar del av kommunens mer traditionella informationskanaler. Att vara och verka där medborgarna befinner sig ger en möjlighet att på ett effektivt sätt nå ett stort antal individer. Det kan då fungera som ett verktyg vid exempelvis kriskommunikation, rekrytering och varumärkesbyggande.

2. Herrljunga kommun som avsändare

Det är Herrljunga kommun som står som avsändare i alla sociala medier och ansvarar för det som publiceras. Ansvaret omfattar både uppgifter som kommunen själv publicerar, men även innehåll som andra publicerar på de officiella kontona. Administrations- och kommunikationsenheten hjälper till, vägleder och ger konsultativt stöd i frågor som rör användningen av sociala medier.

Det bör vara tydligt att det är Herrljunga kommun som organisation som agerar, och kommunens grafiska profil bör därför följas så långt det är möjligt på samtliga sidor. Ett konto inom sociala medier ska registreras som myndighet/organisation när denna möjlighet finns.

All information, som Herrljunga kommun ger ut, ska vara sann, begriplig, tydlig och snabb. Detta slås fast i Herrljunga kommuns kommunikationspolicy.

2.1 Ansvar och roller

Administrations- och kommunikationsenheten leder och samordnar Herrljunga kommuns aktiviteter på sociala medier. Respektive förvaltningschef fattar beslut om en kommunikationskanal ska öppnas, inom ramen för vad policyn tillåter. Detta ska ske i samråd med administrations- och kommunikationsenheten.

Administrations- och kommunikationsenheten ansvarar för att det finns en aktuell förteckning på kommunens hemsida, där det framgår vilka kanaler inom sociala medier kommunen är aktiv inom, vilka personer som är behöriga att lägga ut information på dessa, samt svara på inlägg. Administrations- och kommunikationschefen ansvarar för samtliga kanaler inom sociala medier. Inloggningsuppgifter bör finnas tillgängliga för administrations- och kommunikationschef eller dennes ersättare.

Privata konton på sociala medier ska inte användas för ärenden i Herrljunga kommuns namn. Mejladresser för administration av konton i sociala medier ska inte heller kopplas till personliga mejlkonton. Utifrån Tryckfrihetsförordningen och reglerna om utlämnande av allmänna handlingar ska kommunen ha tillgång till inloggningsuppgifter för konton på sociala medier.

2.1.1 Tjänsteman/privatperson

Den tjänsteman som är behörig att representera Herrljunga kommun inom sociala medier gör detta i sin yrkesroll. Informationen ska vara saklig och korrekt. Det är medborgarna som framför synpunkter,

klagomål eller beröm. Som representant för Herrljunga kommun svarar man på sakfrågan. Den som är både medborgare och representant måste i detta avseende skilja på rollerna.

Deltar kommunens anställda privat i sociala medier får man skriva om kommunens verksamhet. Får man en fråga som rör arbetet, bör den anställde däremot uppmana frågeställaren att skicka vidare frågan till Herrljunga kommuns officiella Facebook-sida eller via mejl så att kommunen kan registrera den som allmän handling.

2.2 Avslut av konto

Ett konto som inte längre används eller är inaktuellt ska avslutas. Ansvarig chef och chef över administrations- och kommunikationsenheten informeras då om detta. Administrations- och kommunikationsenheten ser då till att förteckningen över sociala mediekanaler uppdateras. Vid avslut av konto bör innehåll och layout bevaras och arkiveras.

2.3 Kommersiella och politiska budskap

Som administratör för en kanal inom sociala medier tar man inte ställning för eller emot företag eller politiska organisationer. Politiska diskussioner hänvisas till andra forum än kommunens kanaler. Istället lyfts de beslut som fattats demokratiskt och som organisationen ska verkställa fram.

Om politiker i kommunen vill länka från kommunens webbplats till exempelvis sin privata blogg eller sitt partis webbplats bör klart och tydligt framgå att åsikterna som framförs på till exempel bloggen inte är kommunens egna utan den enskilde politikerns. Beslutet om detta ligger hos den som ansvarar för kommunens webbplats.

3. Hantering av inkomna handlingar, svar, kommentarer och synpunkter

En fråga i en kanal för sociala medier bör besvaras skyndsamt. Behöver frågan skickas vidare till annan person i organisationen så meddelas detta i kanalen. Administratören är ansvarig för att svaret ges så snart som möjligt.

Det ska finnas en tydlig struktur för hur arbetet bedrivs och materialet ska på ett enkelt sätt kunna göras tillgängligt av ansvarig tjänsteman.

Finns det något oklart bör kontakt tas med administrations- och kommunikationsenheten.

3.1 Allmän handling

All aktivitet inom sociala medier som sker inom tjänsten är att betrakta som allmän handling, och innefattas av tryckfrihetsförordningen. En medarbetares privata aktiviteter på sociala medier är däremot inte att betraktas som en allmän handling.

En handling anses upprättat när den fått sin slutgiltiga utformning. Ett inlägg i sociala medier anses därför upprättad direkt när den publicerats.

Digitala upptagningar anses inkomna så fort de gjorts tillgängliga för myndigheten att läsas, avlyssnas, eller på annat sätt uppfattas. Kommentarer eller inlägg medborgare gör i kommunens kanaler i sociala medier anses därmed inkomna så snart de publicerats.

3.2 Olämpligt och olagligt innehåll

Olämpligt eller olagligt innehåll ska skyndsamt raderas eller avpubliceras. Gallringsbeslut och diarieföring krävs vid borttagande av inlägg och kommentarer.

Grundsyftet med att finnas inom sociala medier är kommunikationen med medborgarna. När det gäller externa kommentarer så ska grunden vara en tollerant inställning. En kommentar tas bort när den bedöms:

- Innehålla förtal, personliga angrepp eller grova förolämpningar.
- Innehålla hets mot folkgrupp.
- Innehålla grova våldsskildringar eller pornografi.
- Innehålla uppmaningar till brott.
- Innehålla olovligt upphovsrättsligt skyddat material.
- Innehålla brott mot sekretessen.

Borttagna kommentarer ska finnas sparade på papper och finnas samlade i ett pågående ärende.

3.2.1 Personuppgifter och sekretess

Inlägg i sociala medier, text, bild eller film, får inte bryta mot personuppgiftslagen eller sekretessen. Frågor som rör socialtjänstens verksamhet är speciellt känsliga i detta avseende. Det är viktigt att tänka på att internets genomslagskraft gör att en publicering av hemliga uppgifter kan få stora konsekvenser för den enskilde medborgaren.

Kommunens ansvar för publicering av personuppgifter gäller inte enbart för de inlägg kommunen själv gör, utan i många sociala medier även för inlägg och kommentarer privatpersoner gör i kommunens kanaler.

3.2.2 Publicering av bilder och video

Vid publicering av bilder och video gäller att alltid beakta upphovsrätten. Om publicerad bild innehåller personer som är möjliga att identifiera ska samtycke inhämtas. Om barn upp till femton år förekommer på bild ska föräldrars samtycke inhämtas innan publicering.

3.3 Dokumentation, diarieföring och gallring

Information, kommentar eller synpunkt som lämnas in i en av Herrljunga kommuns kanaler inom sociala medier och som är tillgängliga för allmänheten behöver i allmänhet inte diarieföras. Undantaget är om en kommentar eller synpunkt kan anses ingå i ett redan pågående ärende, eller kan ge anledning till ett nytt ärende. Ett medelande som skickas till en person som närvarar i den sociala kanalen som representant för Herrljunga kommun är däremot i regel en inkommen handling och ska diarieföras.

En kanal inom sociala medier bör med jämna mellanrum dokumenteras genom att man gör en skärminspelning (med lämpligt program) när man scrollar igenom sidan och klickar på kommentarer/svar. Detta bör göras minst en gång i halvåret. Syftet är att dokumentera kanalen under en tidsperiod på minst några veckor. Om en speciell fråga debatteras bör detta uttag göras oftare. Ansvarig för att detta blir gjort är den person som är utsedd av Herrljunga kommun att administrera den aktuella kanalen.

För allmänna handlingar som är av uppenbar ringa betydelse för myndighetens verksamhet kan förvaltningen fatta gallringsbeslut.

DIARIENUMMER:	KS 28/2017 109
FASTSTÄLLD:	KS § 24/2013
VERSION:	2
SENAS T REVIDERAD:	2017-02-20
GILTIG TILL:	2021-04-01
DOKUMENTANSVAR:	Kanslichef

Riktlinje

Riktlinje för kommunövergripande styrdokument

Dokumentet gäller för samtliga förvaltningar

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Definition av styrdokument 3
Inledning 3
Kommunövergripande styrdokument 3
Övriga nämnder ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
Herrljunga kommuns styrdokument 4
Tillgänglighet, utformning och revidering 6

Definition av styrdokument

Inledning

Styrdokumentens tydliga definition och beslutsnivå är en förutsättning för styrning och ledning av kommunen. En tydlig definition av de olika styrdokumenten gör det lättare för verksamheten att ta till sig informationen och agera därefter. Tydligheten är även en förutsättning för att kunna följa upp att styrdokumenten har efterlevts. Att rätt nivå beslutar om respektive styrdokument skapar ökad rättssäkerhet och förtroende för dokumenten.

Effektiv och relevant revision av styrdokumenten förutsätter en tydlig definition av styrdokumenten.

Kommunövergripande styrdokument

Kommunallagen är själva ramverket för en kommuns befogenheter. Utöver kommunallagen och annan lagstiftning styrs en kommun av ett antal styrande dokument som den själv har antagit.

Kommunens viktigaste övergripande styrdokument är reglementen och kommunfullmäktiges budget. Inom vissa områden är lagstiftningen starkt styrande för den verksamhet som en kommun bedriver och ställer där krav på att kommunen upprättar vissa styrdokument som exempelvis översiktsplan.

Kommunövergripande styrdokument är ett generellt dokument som berör alla nämnder och styrelser. Dokumenten ska vara styrande i sin utformning och beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder eller chef.

Denna text syftar till att definiera betydelse och beslutsnivå för respektive styrdokument som kommunen själv beslutar om.

Detta dokument är en riktlinje då det inte i detalj går att reglera alla styrdokument utan viss bedömning kan behöva göras.

Dokumentet är trots detta bindande och ska följas så långt det går utifrån dokumentets intentioner.

Herrljunga kommuns styrdokument

Alla dokument är bindande.

Styrdokument	Beslutsnivå	Revideras
Vision Vision anger ett framtida önskat tillstånd och kommunen har en gemensam vision som ska vara en ledstjärna för all kommunal verksamhet och visa på en gemensam färdriktning. (Ex Växtkraft 10 000 Utvecklingsplan för Herrljunga kommun fram till år 2020)	Kommunfullmäktige	Årtal anges på respektive dokument
Budget (och verksamhetsplan) Budget och verksamhetsplan är det viktigaste styrdokumentet för kommunen. Kommunens budgetarbete handlar om hur kommunen ska utvecklas och hur kommunens resurser ska fördelas. I budget anges även mål för respektive verksamhet.	Kommunfullmäktige	Årligen
Reglemente Får endast användas avseende kommunfullmäktiges delegation av ansvar till respektive nämnd och kommunstyrelsen.	Kommunfullmäktige	Vid behov
Strategi Strategin pekar ut handlingsinriktningar och långsiktiga mål, men går inte in på hur en praktiskt ska agera. Det återstår att tolka och bryta ner detta dokument i mera detaljerade skrivningar eller handlingar. Strategier behöver organisationen endast ha några få av eftersom de naturligt handlar om de stora sammanhangen.	Kommunfullmäktige	Vid behov
Policy En policy anger vilka värderingar och grunder som ska styra arbetet inom avgränsade områden. En policy innebär värderingar, principer, politik eller inriktning. En policy ska vara kortfattad. För att en policy ska fungera effektivt bör den sedan konkretiseras i andra styrdokument.	Kommunfullmäktige	Vid behov dock minst varje mandatperiod
Program Ett program är ett styrande dokument som ska bidra till uppfyllande av visionen och/eller budget och verksamhetsplan. Programmet talar om vad kommunen ska uppnå inom ett visst område. I programmet anges de övergripande prioriteringarna som ska göras inom en viss enskild verksamhet, eller inom ett område som berör många verksamheter. Programmet tar inte i detalj ställning till utförande, prioriteringar eller metoder. Programmet ska besvara frågan: Vad vill kommunen uppnå inom det här området under mandatperioden eller på längre sikt? Programmet ska ha en begränsad giltighetstid.	Kommunfullmäktige	Minst varje mandatperiod

Styrdokument	**Beslutsnivå**	**Revideras**
Plan En plan ska ange vad som ska uppnås inom ett visst område på en detaljerad nivå. Planen ska beskriva *önskade åtgärder* och ange *vem som ansvarar* för att åtgärderna genomförs, *när de ska vara genomförda* samt vilka *prioriteringar* som ska göras. Planen omsätter programmets inriktning till konkreta åtgärder, i de fall planen föregås av ett program. Planen ska ha en begränsad giltighetstid.	Kommunstyrelsen beslutar om kommunövergripande planer. En plan ska antas av kommunfullmäktige i de fall planen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Nämnd kan upprätta en plan enligt det ansvar som fördelats genom reglementet, exempelvis skolplan.	Anges på dokumentet Ska vara begränsad. Minst årligen
Riktlinjer Riktlinjer avser främst frågor som rör ren verkställighet. Riktlinjer kan betraktas som en slags handbok som ska ange ramarna för vårt handlingsutrymme i en viss fråga. Riktlinjer kan ange både vad som ska uppnås och hur det ska uppnås. Syftet med riktlinjer är att reglera den befintliga verksamheten så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet. Riktlinjer är trots detta bindande och ska följas så långt det går utifrån dokumentets intentioner.	Kommunstyrelsen beslutar om kommunövergripande riktlinjer. Riktlinjer som bara berör tjänstemanna-organisationen, det vill säga ren verkställighet kan beslutas av nämnd alternativt chef utifrån hur ansvaret reglerats i reglemente och delegeringsordning.	Vid behov
Föreskrift Detaljerade regler för hur en viss fråga ska hanteras utöver och med utgångspunkt i gällande lagstiftning. Regler anger absoluta normer för vårt agerande. De ska liksom lagtext vara tydliga och inte innehålla formuleringar som låter den enskilde göra egna tolkningar. Reglernas roll är att sätta gränser och förbjuda vissa beteenden. De är den mest konkreta formen av styrdokument. Fullmäktige upprättar föreskrifter för allmänheten, exempelvis beslutar fullmäktige om lokala föreskrifter enligt Ordningslagen. Föreskrifter som har förvaltningsövergripande karaktär beslutar kommunstyrelsen om. Nämnder och förvaltningar beslutar själva om föreskrifter inom den egna förvaltningen. Stadgar är ett äldre begrepp för föreskrifter. Ordet lever kvar på områden där det har funnits kommunala regler under mycket lång tid, t.ex. torgstadga och ordningsstadga. Ett annat och mer modernt ord för stadgar är lokala föreskrifter.	Fullmäktige upprättar föreskrifter för allmänheten, exempelvis beslutar fullmäktige om lokala föreskrifter enligt Ordningslagen. Föreskrifter som har förvaltnings-övergripande karaktär beslutar kommunstyrelsen om. Nämnder och förvaltningar beslutar själva om föreskrifter inom den egna kompetensen enligt reglemente.	Vid behov, ex. lagförändringar.

Styrdokument	Beslutsnivå	Revideras
Regler Regler anger absoluta normer för vårt agerande. De ska liksom lagtext vara tydliga och inte innehålla formuleringar som låter den enskilde göra egna tolkningar. Reglernas roll är att sätta gränser och förbjuda beteenden.	Respektive nämnd/ ansvarig chef beroende på hur ansvaret reglerats i reglemente och delegeringsordning.	Vid behov
Rutiner Enklare grad av detaljerade anvisningar, och instruktioner för hur en viss fråga ska hanteras. Rutiner avser främst frågor rörande ren verkställighet. Rutiner är att betrakta som handböcker som anger ramarna för hur en viss fråga ska hanteras. Anvisningar och instruktioner mm samlas under den föreslagna officiella benämningen rutiner som ska användas.	Normalt anses rutiner, anvisningar och instruktioner vara en verkställighetsfråga, det vill säga beslutas av förvaltningschef. Kommunchef beslutar om kommunövergripande rutiner.	Vid behov

Tillgänglighet, utformning och revidering

Vid beslut om nytt styrdokument ska styrdokumentet finnas tillgängligt på kommunens externa eller interna webbplats. Vid publicering på hemsidan bör skillnad göras på rent interna dokument som rör personalfrågor och externa dokument som rör kommunens verksamhet

Förutom detta ska styrdokumenten:

- Följa Herrljunga kommuns grafiska profil – mallar finns på Komnet samt i det centrala ärendehanteringssystemet.
- Utvärderas och revideras vid behov.

Dokumentansvarig ansvarar för att styrdokumentet förs in i ~~diariet~~ det centrala ärendehanteringssystemet och att det tas bort från kommunens webbplats när det upphör att gälla.

Vid allt arbete med styrdokument ska ~~kansliet~~ administration- och kommunikationsenheten kopplas in för stöd med att säkerställa att dokumentet ur formell synvinkel uppfyller kraven och överensstämmer med riktlinjer för Herrljunga kommuns styrdokument.

Checklista för framtagande av styrdokument

För att kunna säkerställa att kommunens olika styrdokument får en bred förankring bland politiker och tjänstemän finns det ett par grundregler som gäller vid utformning och upprättande av styrdokument.

Att tänka på innan och under framtagandet av styrdokument:

1. Är ett styrdokument den bästa lösningen?
2. Blanda inte ihop exempelvis policy-formuleringar och riktlinjer i samma dokument. Finns behov skapa i så fall fler styrdokument utifrån indelningen ovan.
3. Varje beslut om styrdokument ska föregås av en tjänsteskrivelse som förklarar styrdokumentets behov och sammanhang. Tjänsteskrivelsen ska besvara bland annat följande frågor:
   - Vilken beslutsinstans ska ta beslut om styrdokumentet?
   - Behöver ett kommunövergripande dokument ut på remissrunda?
   - Finns det andra styrdokument som ska upphävas eller revideras, på grund av det nya styrdokumentet?
   - Vilken lagstiftning finns på det aktuella området? Om frågan är reglerad genom lagstiftning behövs kanske inget styrdokument, utan istället en anvisning av handbokskaraktär eller kanske en föreskrift till gällande lag.
   - Kostnadsberäkna styrdokumentet (ekonomiska konsekvenser).
4. De styrdokument som upprättas ska vara förenliga med överordnade dokument.
5. Vid formulerande av ett styrdokument (biläggs tjänsteskrivelsen) bör följande framgå:
   - Hur ska styrdokumentet benämnas?
   - Vilken giltighetstid ska dokumentet ha?
   - Skriv kort och tydligt – dokumenten ska präglas av enkelhet, tydlighet och kommunicerbarhet.
   - Ansvarsfördelningen ska vara tydlig. Det ska framgå vilka uppdrag som delas ut och vilka som är berörda av dem.
   - Hur ska dokumentet följas upp och när ska det följas upp?
6. Styrdokumentet ska även granskas utifrån ett jämställdhetsperspektiv:
   - Står jämställdhet utskrivet någonstans i texten?
   - Står det något om kvinnor, män, kön och genus?
   - Står det att verksamheten ska fungera likvärdigt för alla som verksamheten finns till för, oavsett kön?
   - Står det att ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra hela verksamheten?
   - Är kön utskrivet på målgrupper (medborgare, unga, klienter med mera) när det är relevant?
   - Finns särskilda mål för jämställdhet?
   - Framgår att måluppfyllelse ska redovisas utifrån kön?
   - Framgår att resultat och indikatorer ska följas upp på kön?
   - Redovisas statistik och resultat könsuppdelat?
   - Är den könsuppdelade statistiken beskriven i text och analyserad?

2017-05-04

Till Herrljunga kommun
Kommunfullmäktiges ordförande

Centerpartiet Herrljunga anmäler härmed ny ersättare till kommunstyrelsen.

Som ny ersättare i kommunstyrelsen föreslår vi härmed:

[redacted]
Simon Fredriksson
[redacted] Herrljunga

För Centerpartiet i Herrljunga

Johnny Carlsson